LA COMEMORAREA CENTENARULUI EMINESCU

—Pr. Dr. Petre POPESCU—

La acest popas ce reprezintă o culme, stăm noi cei de astăzi îngenunchiaţi, mulţumind lui Dumnezeu, că istoria atât de zbuciumată a poporului român, ne-a dat totuşi şi genii, ne-a dat şi profeţi, ne-a dat şi martiri, ne-a dat şi eroi, ne-a dat şi îndrumători spre lumina cerului şi ne-a dat şi oameni statornici care ne-au păstrat credinţa, graiul străbun şi valorile evanghelice pe aceeaşi vatră, din neam în neam.

Intre aceşti aştri , istoria ne-a dat şi pe Mihail Eminescu, născut din vrerea dumnezeiască în Moldova, din acea provincie blândă şi sfinţită de suferinţă.

Mihail Eminescu nu este un accident, sau o apariţie singulară pe cerul şi pe pământul românesc. Mihail Eminescu este fiul neamului românesc, ieşit din vlaga şi din duhul lui. Prin el s'a exprimat geniul românesc , aspiraţiile lui legitime, virtuţile lui ancestrale şi credinţa, dreapta lui credinţă în Dumnezeu.

Opera lui Eminescu este o îndreptăţire istorică, literară, culturală şi religioasă a întregului neam, a acelor neştiuţi, a acelor anonimi, a fiilor României de pe toate plaiurile ţării.

Mihail Eminescu s'a născut şi s'a înălţat pe temelia trainică, aşezată de străluciţi înaintaşi şi opera lui reprezintă un necurmat urcuş, făcându-se încarnaţia şi tulnicul neamului românesc, în tot ceea ce el are mai scump în fiinţa sa ca simţire, cugetare, iubire de neam, de lege şi de om. Mihail Eminescu s'a zămislit din aşteptarea miilor de ani, din răbdare şi din încredere.

Graiul eminescian, izvorît din limba sfintelor cazanii, a devenit cu el limbă de mare cultură, în care se exprimă gândurile cele mai înalte şi sentimentele cele mai adânci.

Conştiinţa românească l-a numit părintele ideologiei naţionale.

Românismul lui Eminescu ţâşneşte din toată opera lui literară, poetică şi politică, întocmai ca un izvor care nu seacă niciodată.

Românismul lui Eminescu este ocolit de scribii dela Bucureşti. Fibrele eminesciene, care stau la temelia vieţii româneşti, se îmbolnăvesc ori de câte ori vin în atingere cu neadevărul, cu ura, cu necinstea, cu ignoranţa şi cu laşitatea. Această boală este gata să-i doboare pe cei ce vremelnic conduc nefiresc destinele neamului românesc.

Românismul lui Eminescu nu s'a stins. A fost preluat de gânditori, de oameni de cultură, de savanţi, de poeţi, de preoţi, de artişti şi de oameni politici.

Românismul lui Mihail Eminescu s'a reflectat în toate ramurile de viaţă românească.

El s'a adâncit şi a dat rod pe câmpurile de luptă, a înflorit în tineret, a dat elan celor ce-i puneau la dispoziţia neamului braţele şi mintea, iar astăzi este trecut prin foc în închisori şi prin toate mijloacele de opresiune.

Eminescu este inepuizabil, pentrucă inepuizabil este neamul românesc, pe linia de creaţie culturală, pe linia eroică şi pe linia de desăvârşire morală şi spirituală.

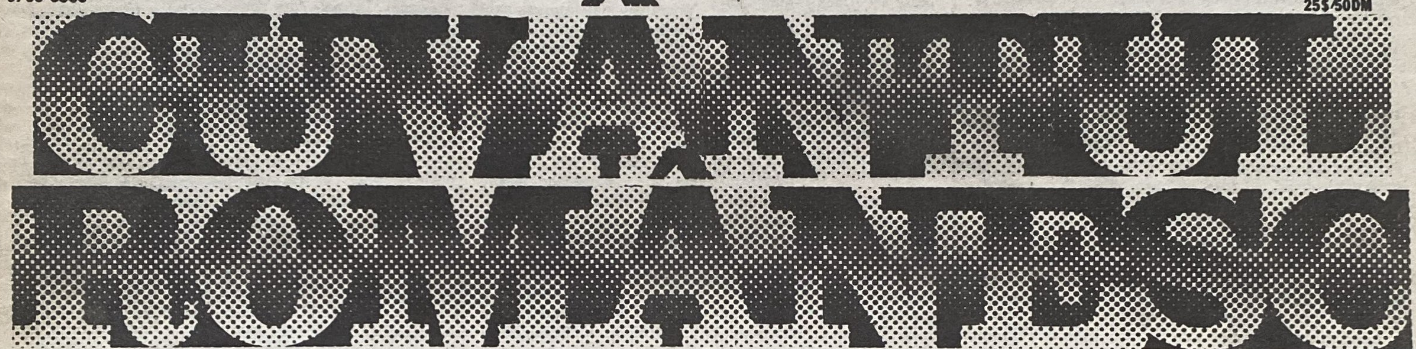
Eminescu dă posterităţii şi o lecţie de exemplară modestie când spune: "Dumnezeul geniului m'a sorbit din popor, cum soarele soarbe un nour de aur din marea de amar".

Prin el a vorbit neamul aşa cum prin profeţi a vorbit şi vorbeşte Dumnezeu.

Continuare în pag.3

ISSN
0705-8365

Pretul unui abonamet anual
25$/50DM

THE ROMANIAN VOICE
THE LARGEST ROMANIAN NEWSPAPER IN THE FREE WORLD

ANUL 14 Nr. 162 -OCTOMBRIE 1989- PUBLICAŢIE LUNARĂ EDITOR: GEORGE BĂLAŞU

CIRCULATIE IN AFARA CANADEI: AFRICA, ARGENTINA, ANGLIA, AUSTRALIA, BRAZILIA, BELGIA, CHILE, DANEMARCA, ELVETIA, GERMANIA, GRECIA, FRANTA, ISRAEL, ITALIA, OLANDA, ROMANIA, SPANIA, S.U.A., SUEDIA, TURCIA, YUGOSLAVIA, NOUA ZELANDA

MIŞCAREA BASARABENILOR

Eugen BÂRSAN

In procesul mişcărilor de desrobire care au loc în Rusia Sovietică îi vedem şi pe Românii basarabeni, chiar dacă ţelurile lor imediate nu sunt decât jumătăţi de năzuinţe.

Basarabia lor şi a neamului românesc a devenit dimpreună cu Bucovina de Nord şi Tinutul Herţa victimă a anexiunii ruseşti ca o consecinţă a protocolului secret legat de Pactul Hitler-Stalin, semnat de Ribbentrop şi Molotov la 23 August 1939. Deci acum 50 de ani.

In virtutea aceluiaşi protocol au mai fost anexate de Rusia Sovietică şi, aşa zisele ţări baltice, Estonia, Letonia şi Lituania precum şi o bună parte din Polonia răsăriteană.

Dacă politica stalinistă şi cea care i-a urmat de atunci încoace a socotit că, prin masivele măsuri de deportări, de colonizări de Ruşi în aceste teritorii şi de aplicare a tot felul de măsuri nemiloase şi perseverente de desnaţionalizare şi de rusificare, a putut reduce la nivel de tăcere vitalitatea etnică a băştinaşilor victime ale acestor anexiuni, realitatea pe care ea o confruntă în acest timp nu poate decât s'o surprindă. Astfel e normal să ne gândim că oficialii antrenaţi în politica rusificării nerusilor adăugaţi prin forţă la imperiu, mai nou nu mai ştiu pe unde să scoată cămaşa.

Ce a dus la această confruntare este erupţia dintr'o tăcere care n'a mai putut tăcea, dintr'o răbdare care n'a mai putut răbda, erupţia totalităţii suferinţei acumulate timp de 50 de ani.

Si în chipul acesta aniversarea a 50 de ani a Pactului Hitler-Stalin înseamnă, mai înainte de toate, răzvrătire în contra nelegiuirii lui. Răzvrătire manifestată prin imense demonstraţii de libertate naţională şi alte deziderate imediate.

Inceputul este făcut de Estonieni, Letoni şi Lituanieni, care pur şi simplu uimesc lumea cu curajul cererii lor de invalidare a Pactului Hitler-Stalin şi cu reclamarea drepturilor de autonomie şi independenţă.

Apoi, mai încet însă din adâncuri, încep să se mişte

Continuare în pag 3

PIUS AL XII-LEA VIZIONAR

—Horaţiu COMANICIU—

Vladimir d'Ormesson, ministru al Franţei pe lângă Vatican şi membru al Academiei Franceze spune despre Pius al XII-lea: "El judeca afacerile lumii cu o perspicacitate căreia i-am găsit rar o asemănare".

Pius al XII-lea era considerat de unii ca un profet. El însă respingea acest termen. Tolera însă să i se spună vizionar. Tolera e un termen potrivit pentru un om ce condamna orgoliul. Dacă s'a exprimat totuşi asupra viitorului şi a dat celor din jur posibilitatea de-a transmite ceea ce gândea, e că avea o responsabilitate, prin funcţiunea ce ocupa, cum şi prin deosebita sa personalitate.

Cel ce a notat gândurile şi viziunile sale, în lungi conversaţii şi după ani de stat la Vatican, a fost francezul Boyer de Belfever. După 30 de ani dela moartea lui Pius al XII-lea, cu respectul uzajului, el a dat publicităţii notele fidele luate acestui "pastor îngeresc", cum era numit în succesiunea papilor. Boyer de Belfever spune că cea mai mare onoare a vieţii sale a fost încrederea ce i-a acordat-o acest înalt prelat.

Papa Pius al XII-lea moare în anul 1958. Publicate după trecerea unui timp destul de îndelungat, de 30 de ani, vederile lui sunt impresionante prin actualitatea lor. Iată câteva din aceste viziuni:

Asupra viitorului Occidentului el spune: "Soarta raselor albe ale Occidentului se va decide la sfârşitul acestui secol, din punct de vedere demografic. Aceste rase nu sunt fără îndoială superioare altora, genetic vorbind, dar prin rolul de prim ordin ce l-au avut de aproape patru milenii, în evoluţia generală a civilizaţiilor, declinul lor va apăsa greu asupra viitorului omenirii şi oamenii noştri politici sunt răspunzători dacă n'au făcut din timp ce trebuia spre a împiedica scăderea nasterilor".

Iată ce se scrie despre Statele Unite:

"Acest mare popor fundamental religios, pe lângă toate excesele şi deviaţiile ce noi cunoaştem, n'are întotdeauna conducătorii ce-ar merita. Grupele de presiune, guvernează în fond ţara, ţinând preşedintele şi adunările sub influenţa lor, ceea ce explică de altfel stângăciile prea frecvente ale politicii exterioare ale acestei însemnate democraţii, una din temeliile echilibrului mondial. Acest rol primordial va cere o altă doctrină decât aceea a dolarului. Mercantilismul, el singur, în lungime de timp, nu poate stăpâni lumea. Insă naţiunea americană va reacţiona la timp şi va atinge al treilea mileniu în condiţii favorabile... pe lângă toate problemele rasiale şi financiare".

Iată ce se spune despre Rusia, despre Soviete:

"Nimic deosebit nu se va întâmpla în URSS înainte de sfârşitul gerontocraţiei, deci înaintea începutului anului 1985. Relativii tineri ai noului curent vor îmbrăţişa într'adevăr idei liberale; ei se vor gândi chiar de-a da o relativă libertate, un drept parţial de-a dispune de ei înşişi (cu o neutralitate strict controlată şi de relaţiuni privilegiate) sateliţilor lor, a căror orbită e puternic perturbată de aservirea suveranului rus. Dar acestea, într'un timp de început nu sunt decât dorinţe, deoarece sistemul sovietic e atât de fragil, încât riscă prăbuşirea la cel mai uşor semn de slăbiciune. Insă această liberalizare va fi în marş, drojdia libertăţii va fermenta şi o nouă naştere se va ridica spre Est. Noutate spre Est deoarece la sfârşitul secolului, reunificarea celor două Germanii va fi spre desăvârşire, dar mereu sub condiţie de neutralitate, ceea ce va avea consecinţe asupra întregii Europe. Primul deceniu al XXI-lea secol va aduce în URSS profunde schimbări de structură, imperiul va fi ameninţat de frânturi prin presiunea multiplilor componenţi. Comunismul doctrinal va ceda puţin câte puţin, unui reformism pragmatic."

Despre Franţa scrie:

"După o perioadă de zece ani de prosperitate şi de prestigiu regăsit, Franţa pe care noi o iubim se va reîntoarce la jocurile politice favorite, la obsesiunile şi destrucţiunile sale. O succesiune de guverne slabe, laxiste, demagogice, vor lăsa să se risipească sentimentul naţional şi valorile elementare. O reacţiune brutală a forţelor vitale şi populare ale ţării va pune capăt acestei decadenţe, voită de unii, tolerată de alţii. Ca să nu fie nimicită, Franţa va schimba de regim, prin forţă."

In ceea ce priveşte Germania se scrie:

"Germania de Vest va prospera din punct de vedere economic cât vor dura vechile cadre. Ea va declina repede pe lângă toată reunificarea după 1985,

Continuare în pag. 4

editorial

EXPERIENȚA DIN POLONIA

Polonia este în atenția lumii întregi. Toboganul politicii poloneze a răsturnat toate calculele posibile pe care le-au indicat observatorii interni și externi. Pe neașteptate, absolut surprinzător, Solidaritatea a ajuns din poziția unei grupări de opoziție, cu o situație legală, la punctul critic de a deveni "mentorul politic" al Poloniei. Si, mai mult încă, de a forma un guvern de coaliție națională.

După alegerile din Iunie, 1989, care s'au bucurat de mai multă libertate, decât se practica în Polonia, Solidaritatea a devenit populară și s'a constituit "ad hoc" într'o forță reală politică. Prin aceasta, Solidaritatea a fost în stare să-și alăture două formații politice: Partidul unit țărănesc și Partidul democrat, care erau aliate partidului comunist până atunci. In felul acesta, partidul comunist a pierdut majoritatea în Parlament și nu a fost capabil să formeze un guvern nou, pe care-l doreau comuniștii.

Ridicarea prețurilor la alimente -la 1 August și grevele muncitorilor au forțat pe președintele Jaruzelski să însărcineze un reprezentant al Solidarității -Tadeusz Mazowiecki- ca prim ministru, cu responsabilitatea de a alcătui un guvern, care să facă față stării de criză în care se găsește Polonia. Mazowiecki a format guvernul, în care au intrat numai 4 comuniști. Deși acești comuniști dețin ministere importante, în guvernul nou, ei nu mai au monopolul conducerii guvernamentale. Iar, în planul de guvernare, Mazowiecki a anunțat revizuirea sistemului juridic al țării și rolul armatei, ca și al poliției. Este greu de crezut că cei patru ministri comuniști s'ar putea opune acestor intenții și obiective ale noului prim ministru.

Noul guvern polonez are de înfruntat o scăzută producție industrială, o accentuată criză economică și o inflație ascendentă. Problema alimentelor are prioritate și Comunitatea Europeană, împreună cu Statele Unite au și început expediția de alimente, pentru ajutorul necesar poporului polonez.

Ceea ce se întâmplă în Polonia apare ca o răsturnare de lucruri. Polonia este țara cea mai mare din Blocul sovietic. Are o poziție strategică, deci esențială în dispozitivul militar al Uniunii Sovietice. Si, printr'o evoluție "revoluționară" a produs o dislocare a sistemului sovietic. Deși, încă, prinsă în sistemul moscovit, Polonia face o experiență care are toate șansele de a lichida comunismul, sau măcar a-i reduce potențialul ideologic și politic. Chiar în ipoteza unor eșuări temporare.

Cum se poate explica acest fenomen ?

Orice fel de explicații s'ar formula, un singur lucru rămâne valabil: după 44 de ani de guvernare și putere politică, partidul comunist din Polonia nu a înregistrat decât dezastre și incompetență. Guvernările comuniste -timp de 44 de ani- au dus societatea, poporul și țara la o ruină completă.

Sforțările și responsabilitatea pe care și le-au asumat membrii Solidarității sunt merituoase și de lăudat. Chiar dacă experiența lor va fi negativă, vina lor este minimă; vina totală a ruinării poloneze o poartă partidul comunist, care nu a știut să se retragă la timp, deci, n'a avut nici o conștiință națională și morală.

Partidul comunist n'a reușit nicăieri în lume să creeze o societate nouă sau mai bună decât cele cunoscute în istorie, comuniștii au adus numai crime, suferință, calamități și ruină. Polonezii, în țara lor, au reușit să înfrâneze politica comunistă și să o înlăture, cel puțin, pentru o bucată de vreme, ceea ce este "revoluționar".

George BĂLAȘU

CĂTRE CITITOR

SPRE CUNOSTINȚĂ: Ținem să facem cunoscut că -REDACȚIA ACESTUI ZIAR- nu împărtășește totdeauna ideile și punctele de vedere ale colaboratorilor din articolele semnate.

MIHAIL EMINESCU ȘI CÂMPUL ROMÂNESC DIN CANADA

— Gheorghe RĂDULESCU —

Intre 2 și 5 August 1989, la Câmpul Românesc din Hamilton - Canada a avut loc sesiunea științifică închinată lui Mihail Eminescu, comemorare la o sută de ani dela moartea marelui nostru poet.

Nu se putea mai bine și mai potrivit ca această festivitate comemorativă a lui Eminescu să fie la acest câmp cu adevărat românesc, în acest colț al lumii unde Românii și-au creat o mică parte a României, un colț de pământ și cer unde se aude peste tot limba română, un colț al universului românesc unde se deapănă amintirile, suferințele și răstignirile, un colț al credinței unde te întâmpină la fiecare pas crucea și se înalță rugăciuni pentru salvarea și izbăvirea țării și a neamului românesc.

Cum intri pe teritoriul Câmpului Românesc îți deschide calea drapelul tricolor al patriei, care străjuiește din veac în veac istoria noastră națională încărcată de lupte, de suferințe, de credință, de biruințe și de înălțări ale neamului. Peste tot însă pe acest Câmp Românesc, crucea este prezentă, te urmărește și te ocrotește în tot locul, dela crucea de piatră ridicată în memoria generalului Platon Chirnoagă, la Monumentul închinat eroilor patriei pentru credință, a morților jertfiți în închisorile și lagărele comuniste și a tuturor martirilor care au căzut pe pământul însângerat al României.

Apoi întâlnești ridicându-se luminoasele troițe, încrustate cu migală și pasiune artistică, creația lui Valeriu Cercel, una dintre aceste troițe fiind dedicată poetului Aron Cotruș 1891-1961) pe lemnul căreia stau săpate zguduitoare versuri de suferință și revoltă ale scriitorului. Dar ce este poate cel mai impresionant ce se află pe acest pământ al Câmpului Românesc este bisericuța în aer liber, acoperită cu un acoperiș susținut de stâlpi, altarul fiind doar sumar închis prin cele trei uși, ușile împărătești și cele două uși laterale, adăpostind icoane și cele necesare cultului creștin ortodox românesc, bisericuță din lemn lucrată cu credință de Românii din partea locului, aducând la înfățișare cu întâile locașuri de închinăciune ale lui Dragoș Vodă de prin Bucovina.

In ultimii doi-trei ani cu sprijinul material și osteneala Românilor a fost construită o impozantă sala festivă cu toate accesoriile necesare, construcție ridicată din piatră cu uși masive de fier, sală ce poate adăposti peste două sute de persoane la conferințe, sesiuni științifice, manifestări cu caracter cultural și național.

In memoria lui Mihail Eminescu, în acest decor de basm și suflet românesc, sculptorul Nicăpetre a cioplit în marmoră albă chipul lui Eminescu, care parcă izvorăște din blocul imaculat al marmorei, strângând în juru-i ca un mag toată suflarea și durerea neamului său, înălțându-l prin ființa-i nemuritoare în nemurire.

Așadar în acest peisaj spiritual în sala de conferințe s'a desfășurat festivitatea Eminescu. Un număr de unsprezece comunicări științifice însoțite de comentarii au scos în evidență complexitatea, varietatea și profunditatea operei eminesciene, operă care prin forța sa de cuprindere cosmică, de introspecție și înălțare spirituală a pătruns în universalitate, devenind un far călăuzitor al viabilității și forței creației românești. După terminarea comunicărilor, cunoscutul solist de operă Iosif Buibaș din San- Diego California a recitat o serie de poeme și a susținut un concert pe versuri din creația lui Eminescu, concert continuat cu muzică de Schuman, fiind acompaniat de pianista Dana Verba din Hamilton, Ontario.

Pe tot parcursul sesiunii științifice nu a fost o acțiune românească fără ca preoții noștri adunați la Câmpul Românesc să nu săvârșească în fiecare zi un serviciu divin, în afara liturghiei în bisericuța născută din dragostea și dăruirea românească, bisericuță ocrotită de Dumnezeu printre pomii care o adăpostesc. Festivitatea s'a încheiat cu un impresionant parastas în memoria poetului nostru național, Mihail Eminescu.

Câmpul Românesc este o mare realizare românească, aici a devenit locul de odihnă, de reculegere, de manifestări festive, tot în acest loc într'o anumită perioadă din vară, copiii își petrec zilele de vacanță, luând lecții de limba română și de religie creștin - ortodoxă.

Această realizare este creația acelora care prin munca și dărnicia lor neprecupețită au făcut și fac totul în folosul și spre binele neamului care îi reprezintă, dovedind că strânși uniți Românii împrăștiați pe pământuri străine își aduc prinosul prin cuvântul, prin scrisul, prin osteneala lor, totul și toate îndreptate spre țara însângerată și neamul românesc în grea suferință.

CĂTRE REDACȚIE

* ROMANIA - Dragii noștri, aflați despre noi că suntem disperați fiindcă intrăm în demolare. Ne-au măsurat casa și de atunci trăim îngroziți fiindcă ne dăm seama despre ce va urma. Groaza și îngrijorarea ne-au îmbolnăvit. Am lucrat și ne-am zbătut o întreagă viață ca să avem la bătrânețe cuibul nostru și acum vine peste noi demolarea. Cum vom trăi la blocul în care e vorba să ne ducă, nu știm. Se zice că la bloc va trebui să plătim lunar, însă de unde și cum să plătim când toți banii cu care trebue să ne facem viața sunt pensia de 200 de lei pe lună.

Gândim și noi ca și mulți alții, din situația noastră, că mai bine să murim decât să trecem prin prăpădul care vine să ne pustiască casa și satul de care suntem legați prin părinții, moșii și strămoșii noștri....

Dumitru P.

* SFANTUL MUNTE ATHOS -Avem un Sfânt nou, care nu este cunoscut Românilor. Sfântul Ioan Iacob cel Nou dela Hozeva, sihastru din Tara Sfântă, este contemporan cu noi 1913-1960. In 1980 i s'a dezgropat trupul și s'a găsit întreg parcă dormea și cu miros de Sfinte Moaște. Sfintele Moaște întregi se află depuse într'o raclă cu sticlă în Biserica Sf.Stefan dela mănăstirea Sfântul Gheorghe Hozevitul din Israel. Sfântul originar din Moldova jud. Dorohoi are și operă literară compusă din poezii și proză.

Ucenicul Sfântului trăiește și astăzi și se află lângă Sfintele Moaște, care sunt făcătoare de minuni. Din opera Sfântului, ucenicul a publicat două tomuri la Ierusalim, astăzi epuizate. Opera Sfântului este mult mai vastă, circa 600 de pagini și este scrisă la mașină după manuscrisul Sfântului. Sfântul este cunoscut și venerat mai mult de străini decât de Români.

Dacă prin presa românească s'ar găsi cineva să dea bani pentru tipar și să fie împărțită gratuit. Opera Sfântului este ca o scară a lui Iacob, care duce pe om de pe pământ la Cer, numai să vrea s'o citească și s'o trăiască. Este simplă, concisă și cu mult material moral și dogmatic.

Al dv.
Ioan

* CLEVELAND, U.S.A. - In ziarul Cuvântul Românesc din luna Septembrie 1989 pe pagina a 7-a, unde se dau numele martirilor legionari împușcați în noaptea 21-22 Septembrie, s'a strecurat o greșeală pe care aș dori să o corectez.

In Muscel, în orașul Câmpulung-Muscel, capitala județului, a fost ucis NELU CRASAN (Nelu provine desigur dela Ion) dar numele de familie (o familie veche musceleană) este CRASAN, nu Nerusan. NELU CRASAN era încă student când a fost ucis dar ar fi ieșit avocat în foarte scurt timp. El a fost expus pe Calea Mățăului, un drum aflat în Sudul orașului și ducând spre dealul cu același nume. Eram elev de liceu în acel oraș când s'a produs această crimă așa că numele care vi-l dau este absolut corect.

Peter-Gregory ANÁSTASIS

* PODERSDORF, AUSTRIA- Suntem un grup de proaspeți refugiați români ajunși prin mila lui D-zeu (plus iuțeala noastră de picioare !) aici în Austria.

Am avut fericirea să ne cadă în mâini câteva numere mai vechi ale publicației Cuvântul Românesc, pe care toți pe rând le-am citit și răscitit. Vă dați seama ce satisfacție poate avea un Român, care până mai deunăzi avea acces doar la Scînteia și celelalte publicații infecte ale partidului, să citească acum un ziar românesc liber scris de Români liberi, într'o lume liberă.

Ce mult ne-am dori un abonament. Dar până vom avea și noi ceva bani (mai mulți decât pentru un timbru și-un telefon acasă), am fi foarte recunoscători dacă ați binevoi să ne trimiteți câteva numere, nu contează cât de vechi. Bineînțeles, numai dacă se poate. Oricum, o să vină vremuri bune și pentru noi când ne vom permite să fim abonați la acest ziar cu adevărat românesc.

Semnează un grup de 12 Români

* BUDAPESTA, UNGARIA- Vă scriu aceste rânduri cu rugămintea de a ne ajuta, cum știți, că permit legile și omenia. In urma articolului apărut cu mult înainte, în care publicați interviul cu Ministrul Imigrației, Dna Barbara McDougall, ne-am permis, în situația disperată, în care suntem, să-i scriem distinsei doamne și Dlui Prim Ministru al Canadei, Brian Mulroney, pentru a cere ajutor să putem imigra în Canada, de aici, din Ungaria, unde ne aflăm de un an de zile.

In caz că scrisorile noastre nu vor ajunge, vă rugăm, ca prin intermediul ziarului dumneavoastră, să faceți cunoscută rugămintea noastră. Așteptăm deschiderea biroului ONU, de imigrare, care se amână mereu.

Anton BUCUR

POLONIA
"SOLIDARITATEA" LA GUVERN

George BĂLTEAN

Pentru prima dată în istoria comunismului un necomunist (pentru a nu spune un anticomunist și pentru a folosi termenul oficial și al presei internaționale) formează guvernul în Polonia. Monopolul partidului comunist a apus. Aceasta se întâmplă în Polonia despre care în 1981 în editura Dumitru din München am publicat broșura "Polonia. Experiență și exemplu".

In 1981 a fost organizat sindicatul liber "Solidaritatea" care, după puternice greve și negocieri cu guvernul comunist, a fost recunoscut ca sindicat legal. Partidul comunist nu s'a simțit bine însă cu popularitatea Solidarității și cu împărțirea puterii în fapt, și astfel, la data de 13 Decembrie 1981 generalul Jaruzelski a organizat o lovitură militară prin care a scos Solidaritatea în afara legii, iar fruntașii ei au fost arestați. După diferite termene au fost eliberați. Solidaritatea a trăit tot timpul, a fost activă și după scurt timp a reușit să fie prezentă în viața țării ca și cum nu ar fi fost în afara legii.

In perioada 1981-1989 sub conducerea totalitară a partidului comunist criza economică din Polonia s'a adâncit cutremurător. Astăzi Polonia are o datorie externă în Vest de 39 miliarde de dolari. Solidaritatea a folosit situația, s'a organizat tot mai bine și a așteptat momentul când partidul comunist nu mai are nici o perspectivă. Prin noi lupte și greve a impus guvernului comunist negocieri. S'a ajuns ca între Solidaritatea și guvern să se negocieze dela egal la egal. Se pare că partidul comunist și-a dat seama că situația sa este pierdută dacă nu acceptă Solidaritatea. Astfel Solidaritatea a fost repusă în drepturi legale în primăvara aceasta. Apoi au fost forțate alegeri semi-libere pentru parlament, după planul comunist: 65 la sută locuri pentru partidul comunist și 35 la sută pentru Solidaritatea. Pentru senat însă au fost alegeri libere. Rezultatul a fost clar: din 100 locuri, 99 au fost câștigate de Solidaritatea. După alegeri situația partidului comunist s'a înrăutățit și mai mult.El fusese înfrânt în alegeri. Noul parlament trebuia să aleagă un nou președinte al țării. Jaruzelski nu ar fi putut deveni președinte dacă nu l-ar fi ajutat Solidaritatea. El a recurs la ajutorul celor pe care în 1981 i-a arestat. Se pare că sprijinul a fost reciproc acum.

Drept prim-ministru a fost propus comunistul Kiszczak, ministrul de interne. El însă nu a reușit să formeze guvernul, căci Solidaritatea a refuzat să intre într'un guvern condus de un comunist. Kiszczak s'a retras. Jaruzelski forțat de împrejurări a propus Solidarității să formeze guvernul. Comitetul cetățenesc, forul politic al Solidarității, a propus trei candidați pentru funcția de prim-ministru. Jaruzelski l-a desemnat pe Mazowiecki. Mazowiecki a acceptat formarea guvernului și la 24 August el a fost acceptat de către parlamentul polonez cu o majoritate zdrobitoare de voturi: 378 din 423.

Mazowiecki este un bun catolic, prieten al Papei Ioan Paul al II-lea. Este de meserie ziarist și a lucrat tot timpul pentru Solidaritatea, fiind unul din consilierii lui Lech Walesa.

Acum asistăm la o schimbare de sistem. Nu va fi ușor, mai ales că puterea militară și polițienească aparține partidului comunist, respectiv ministerul armatei și cel de interne (inclusiv, securitatea). Este vorba deci de o coaliție guvernamentală. Polonia va rămâne în pactul dela Varșovia. Uniunea Sovietică urmărește cu atenție și îngrijorare evenimentele și cere ca securitatea și interesele sale să fie respectate. Vestul este acum chemat să ajute Polonia, dar baza ajutorului trebue să vină dela Polonezi.

Polonia a fost și este pentru noi o experiență și un exemplu. Să chibzuim ce ne poate servi, și să folosim!

MIŞCAREA BASARABENILOR

Urmare din pag. 1

și Români basarabeni. Punctul inițial al mișcării lor este constituirea Cenaclului Cultural "Al. Mateevici" (1988), secundat la scurt timp de apariția revistelor "GLASUL" și "LITERATURA SI ARTA", primele publicații românești scrise în alfabet latin care apar în Basarabia dela anexiune și până acum. Si Cenaclul și "Glasul" și "Literatură și Artă" au devenit, în chip rapid, sursa de redeșteptare și mobilizare a conștiinței și sufletului românesc din Basarabia.

Cât de departe s'a ajuns cu această mobilizare ne-o dovedește, în chip special, adunarea a 300 de mii de Români basarabeni care a avut loc la Chișinău, în Duminica de 20 August 1989, sub fâlfâitul a nenumărate steaguri tricolore, pentru a protesta, a reclama drepturi și a determina hotărîri de salvare a românității Basarabiei. Ne vine a crede că a fost cea mai mare adunare națională din întreaga istorie a Românilor basarabeni. Din punct de vedere al simbolismului ei, ea poate fi comparată cu Marea Adunare Națională a Ardelenilor depe Câmpia Libertății dela Blaj din 1848.

Masivitatea adunării dela Chișinău, ca număr și neînduplecată hotărîre, a determinat ca Adunarea Legislativă a "Republicii Moldovenești" (citește Basarabia) să ia Marți 22 August în imediată dezbatere adoptarea proiectului de lege - pregătit și făcut public mai dinainte - care prevede două lucruri: 1) limba română devine limba oficială a Basarabiei: 2) reintroducerea în Basarabia a alfabetului latin (înlocuit de Stalin cu cel chirilic ca o măsură de imperioasă necesitate pentru protecția și salvarea culturii românești.

300 de deputați votează pentru luarea în considerare a proiectului de lege iar 43 sunt contra. Moscova avertizează pe Basarabeni că acționează sub influența unor agitatori ai naționalismului. Orașul Chișinău continuă a fi dominat de demonstrații de sprijin al proiectului de lege supus dezbaterii și al altor deziderate de mai multă autonomie politică și economică față de Moscova.

Gorbaciov intervine personal pentru a tempera pe basarabeni. Dar cu toată această intervenție, Adunarea Legislativă basarabeană ia Joi 24 August, hotărîrea ca limba română să devină limba oficială a Basarabiei.

Si, cu toate acestea, demonstrațiile nu se opresc. In proiectul original al legii limba română era prevăzută ca singura limbă oficială în Basarabia. Dar, luându-se în considerare presiunile exercitate, proiectul de lege a fost adoptat în final cu introducerea unei modificări compromis în sensul că, în raporturile dintre grupurile etnice din Basarabia se va folosi ca mijloc de comunicare limba rusă. Pe această temă au continuat demonstrațiile de protest.

Pe de altă parte reacțiunea Moscovei a fost pusă în mesajul avertizator că, Basarabenii au mers prea departe. Replica la acest mesaj de avertizare a fost: - N'am mers atât de departe precum ar fi trebuit să mergem.

Recenta Mișcare Națională a Basarabenilor e o crucială bătălie de supraviețuire după 50 de ani dela anexiunea dictată de Hitler-Stalin, 50 de ani de viață în iadul ruso-sovietic. O capitală importanță a ei stă în faptul că, ea are loc tocmai în timpul de apunere al generației Românilor basarabeni mai bătrâni. Generația nouă, care n'a cunoscut România Mare, a preluat comanda destinului românesc basarabean. Si, după cum se vede, înțelege să-și poarte această misiune pe o linie națională ofensivă.

E logic să ne gândim că, cu un asemenea exemplu de românism poporul român nu poate pieri.

Eugen BÂRSAN

PREA MULTE LAUDE I-AU CONSTIPAT PRESTIGIUL

Inspirația de a invita doi reporteri dela săptămânalul "Newsweek" a penetrat capul lui Ceausescu într'o dimineață când, cu ciorapii suflecați, și-a citit genialitatea popozită pe birou...

Un teanc de telegrame felicitându-l pentru creșterea orzului, o serie de poezii dedicate realegerii la Congresul al XIV-lea, alte poezii, articole, telegrame plus două ziare, unul din Campucia și altul din Guinea, cu poza întinerită și explicația: "Nicolae Ceaușescu, Eroul Păcii" și "Fiul Iubit" al României, unde: "Venitul național a crescut de 40 de ori".

Dacă au auzit de mine că-s geniu și de nevastă-mea că-i savantă până și Papuașii, de ce n'ar auzi și cei din Apus?

S'au expediat imediat invitațiile cu ademenirea unui interviu și-o plimbare prin țară fără coada securității.

Gazetarii au acceptat, au venit, au văzut, și-au scris.

Convorbirea a durat 2 ore, Ceaușescu o ia dela Adam și ajunge la Nicolae: Profetul Moise! Omul providențial care are în mână destinele neamului.

De aci încolo drumurile se despart: "România Liberă" --14 Aug. --publică interviul, cu 11 întrebări.

"Newsweek" publică doar cinci întrebări.

Ca să nu dezvăluie mărul discordiei dintre Nicu și respectabila lui d-na Mâsa, masmedia autohtonă a sărit peste întrebarea referitoare la succesiunea tronului.

Răspunsul îl citim în "Newsweek": "Deocamdată nu se pune această problemă. Dar dacă el (Nicu) va primi suportul dela popor și partid, nu văd nici un obstacol în calea lui."

Titlul articolului dedicat conducătorului și vieții din "Epoca de Aur" se intitulează "The Last Great Stalinist".

Sunt inserate fotografii arătând lumea stând la coadă în fața unui magazin "Comaliment", o vedere din Bucureștiul dărâmat, ("Parisul de altă dată") și-- ultima insultă--poza Conducătorului neretușată!

De asemenea este subliniat cinismul liderilor obișnuiți să ofere explicații scribilor scutiți de creier din Epoca Anilor Lumină:

"Nu există criză alimentară, iar rafturile sunt goale pentrucă alimentele sunt ținute în refrigerator...."

"Există mari stocuri de marfă... dar nu sunt expuse" ori,

"Ei stau la coadă toată ziua .... ca să-și cheltuiască banii".

Pentru uzul intern, "Cultul Personalității" a obținut succes! O prestigioasă revistă din Apus și-a trimis reporterii în România ca să se înfrupte din înțelepciunea Genialului Conducător, etc.

Dar ghinionul Genialului e că la graniță, nici securitatea, nici grănicerii și nici Decretele nu pot opri emisiunile posturilor de radio Europa Liberă, BBC, Vocea Americii, etc.

Cei din țară și noi, din exil, avem o satisfacție sufletească: lumea liberă s'a convins că în România există "Unul din cele mai represive regimuri din lume"; iar tovarășul Secretar General nu-i decât "Ultimul mare stalinist!"

Stroe MOLDOVANU

Dunărea la Porțile de Fier

LA COMEMORAREA CENTENARULUI

Urmare din pag.1

La această comemorare, în mintea noastră, Eminescu stă pe verticală, nici răpit cerului din privire, nici robit pământului pentru pătimire. Eminescu este liber, este purtător de Logos, mijlocitor și punte între cer și pământ. El este "sfeșnic" gata să ne lumineze viața și să ne deslușească adevărul național.

Astăzi, în această vreme de urgie Eminescu ne predică de pe amvonul patriei, fidelitate, iubire de lege și pământ. Această iubire s'a născut cu neamul, a crescut și va înflori cu el. Ea este veșnică și nu va putea fi sfărâmată de nimeni.

La această comemorare îl mai vedem pe Eminescu îngenunchiat în fața icoanei Maicii Domnului, având în jur neamul întreg, cu cei ce s'au dus și cu cei ce lăcrimează, suferă și duc lipsuri în România, spunând rugăciunea făcută de el:

"Noi ce, din mila sfântului
Facem umbră pământului,
Rugămu-ne'ndurărilor,
Luceafărului mărilor,
Ascultă-a noastre plângeri
Regină peste îngeri,
Din neguri te arată
Lumină dulce, clară,
O, maică preacurată
Si pururea fecioară
Marie".

In haosul de azi, în așteptarea lungă și chinuitoare, în această vreme în care neamul nostru urcă spre Golgota pătimirilor, în această vreme când toată lumea se întreabă câtă răbdare mai poate avea poporul român, comemorarea Centenarului Eminescu face bine, vindecă răni, întărește nădejdea în vremuri mai bune și mai drepte, iar inimile parcă bat toate la unison.

Pr. Dr. Petre POPESCU

ESEUL POLITIC

ELOGIUL MITULUI

Constantin MACRI

Evident este vorba de elogiul mitului politic contemporan, născut sau ivit din condițiile social-politice, culturale și economice ale contemporaneității.

Deși nivelul spiritual al omenirii de azi a evoluat mult și orizontul înțelegerii s'a deschis aproape infinit, sufletul omenesc, conștiința umană procrează și gestează necontenit plăsmuiri deziderative cu privire la o posibilă devenire a ei, de mâine, într'un viitor mai luminos și mai sigur.

Din confruntarea cu catastrofa nucleară, cu războiul, cu grava amenințare a poluării și distrugerii propriului mediu ambiant, cu șomajul endemic, cu lipsa de locuințe, cu ura fratricidă, cu dogmatismul ideologic de o stupiditate înfiorătoare, cu corupția sau incapacitatea guvernanților, pe căi încă deplin neidentificate se formează o nouă conștiință socială mai limpezită, mai decisă și mai generatoare de mari răsturnări. Mai ales în țările oprimate de regimuri politice dictatoriale.

Mitul, mitul politic în special, însumează speranțe deși încă insuficient deslușite, date de o mare putere de seducție asupra minții și a inimii oamenilor. Valoarea lui se deduce din puterea catalizatoare a voințelor și de mobilizare a conștiințelor într'un scop care să răspundă exigențelor etice, politice și economice ale momentului istoric respectiv.

Mitul nu este numai o imensă credință ci și o formidabilă putere dezlănțuită pentru a aduce la îndeplinire viziunile credinței. Mitul politic este totdeauna imanent.

Misterul existențial al contrarietăților sale actuale, mitul politic încearcă să-l rezolve prin luptă politică. Lupta politică care mișcă masele populare în sensul liniilor definitorii ale mitului politic, cu toate că mitul nu s'a supus probei experienței, cu toate că uneori chiar această experiență nu-l confirmă, parțial sau integral, el are viețuire cu cât a răspuns unor nevoi mai adânci și mai permanente și mai generalizate ale omului-cetățean. Căci în afară de cetate mitul politic este de neconceput.

În bună parte mitul politic este intuiția pură. Nedemonstrabilă analitic-rațional decât în mică măsură. Mai ales în ce privește succesiunea sau plauzibilitatea evenimentelor. Această intuiție este cu atât mai influentă cu cât e mai plastică și mai însuflețită.

Mitul politic contemporan potențează într'o sinteză specifică arta și știința contemporană. El dă o actualitate hiperbolică nevoilor imediate și stringente ale umanității. Avantajul de a gândi mitic este extensiunea, aproape infinită a orizontului problemelor avut în vedere, o soluție arhetipală, ideală a acestor probleme, o manipulare competentă a concretului, în zariștea acestui orizont, transformând rezolvarea acestor probleme, în ceea ce Lucian Blaga ar fi numit "visuri colective ale popoarelor".

Materialul ideativ al mitului politic contemporan este furnizat de drama socială contemporană de aici și de pretutindeni. Aceste frământări, aceste probleme, uneori de o acuitate abia conceptibilă sunt prinse în mari metafore retorice - adică în mari și cutremurătoare argumente altoite pe o profundă sensibilizare socială.

Din tumultul evenimentelor contemporane, cu acuitatea și gravitatea problemelor ce ne confruntă, se iscă prin reflex de autoconservare fizică și morală, inflorescența mitologică care este fulger creator al reflexivității umane. Acest fulger este parțial doctrină, cuprinzând enormă emotivitate axată pe un fior moral. Pe o anumită eleganță morală, care dă credibilitate și avânt. Avânt enunciativ, avânt argumentativ, nu neapărat slujit pe silogisme.

Să începem să ilustrăm. S'a născut, sub ochii noștri, Comunitatea Economică Europeană. Atunci în 1956, când s'a încheiat Tratatul dela Roma în imaginația marilor bărbați de Stat, care l-au conceput, el avea conturul unui mit, grav afectat de scepticismul ultra-rațional al celor mai mulți, care puteau să demonstreze cu creionul pe hârtie că această comunitate de interese economice între state tradițional și istoric adverse, nu va putea dura. Au trecut 30 de ani și C.E.E. s'a dezvoltat, s'a amplificat în infrastructurile ei și în prezent și-a propus obiective de-a dreptul revoluționare; ca până în 1992 să desființeze orice control vamal, să adopte o singură cetățenie (cetățenia europeană), să treacă la o serie de omogenizări și unificări, până la adoptarea unei monede unice și a unui sistem unitar de credit. Cu zece ani mai înainte, când abia se sfârșise cel de al doilea război mondial, nu părea aceasta un vis, un mit?

Si totuși, visul colectiv al popoarelor vest-europene s'a împlinit. Azi C.E.E. este o realitate atât de atrăgătoare încât și Austria (țară neutră) și Turcia, care nu-i tocmai europeană, și până și țările Pactului dela Varșovia solicită includerea, adezionarea.

Este un adevărat vis geografic și turistic să pleci din Kreta și să ajungi până la Londra fără să te întrebe nimeni nimic, fără să-ți ceară cineva o viză, sau să te oprească vreun grănicer. Nu este aceasta o perfomanță a geniului politic european, care zămislește mituri (mari plăsmuiri inițial imaginative) menite să ridice forța omului, siguranța destinului său, pe noi culmi de strălucire și putere?

Si a se nota bine, aceasta se întâmplă în Europa, continent cu vechi și puternice naționalități, cu vechi și puternice culturi, cu vechi și puternice și istorice adversități inter-etnice. Si poate tocmai aici e izvorul geniului său incomparabil.

Nucleul naționalităților și culturilor europene, vrem sau nu vrem, este nucleul culturii umane. Se pot adăuga la acest nucleu noi note specifice, baza însă rămâne spiritul european care se întinde dela Atlantic la Urali, cu toată gâtuirea lui septedecenală de o mare, de o funestă eroare istorică.

Fenomenul Gorbaciov este un fenomen european.

Pe baza deci a culturii și a spiritului european, se înfiripă în prezent, bineînțeles și cu ajutor american, mitul major al politicii contemporane. Acest mit major al contemporaneității privește în primul rând: eliminarea războiului, eliminarea riguroasă a catastrofelor nucleare (vezi Cernobil). În egală măsură gândirea și sensibilitatea politică contemporană se referă la eliminarea dictaturilor și a dictatorilor. Indiferent de extracția lor. Dictatorul apare ca un monstru, iar dictaturile ca niște schizofrenii statale.

Oriunde mai există regimuri politice monopartinice sau și de putere personală, înseamnă, pentru viziunea politică modernă, o aberație maladivă, unde Comunitatea Internațională are datoria morală și legală să intervină.

Drepturile omului nu sunt, nu mai sunt, în orice caz, o problemă de politică internă. Umanitatea este un corp unitar. Așa ne arată mitul politic actual. Pământul (planeta) este în grija tuturor oamenilor. O poluare din Alaska (de exemplu) se reflectă până în Noua Zeelandă. Acesta-i un principiu care nu totdeauna poate fi demonstrat, dar este sigur că el funcționează în realitate, cel puțin, în timp.

Intr'o ipotetică heraldică a mitului politic contemporan, pacea mondială, conservarea națiunii, umanitatea privită ca un tot, ar forma, desigur, primele acolade ce ar înconjura o emblemă în care globul mai puțin, dar sigur omul, va ocupa locul central. Pentrucă pământul este al oamenilor, al omului de pretutindeni, care a născocit tehnica și care cu ajutorul ei, radiază puternic în Cosmos.

Tehnica este - după credința în Dumnezeu - a doua mare pârghie de susținere și de progres a omului.

Credința în Dumnezeu și forța morală născută din această răspundere transcendentală i-a dat omului chietudinea necesară ca să lucreze tehnic înfrumusețarea vieții lui aici pe pământ puterea credinței și dragostea de oameni și de Dumnezeu dându-i sentimentul gloriei cerești. Cine a încercat să-l izoleze pe om în univers ca o creatură oarecare supunându-l numai determinismului fiziologic, a săvârșit una din cele mai oribile blasfemii la adresa umanității în totalitatea ei, la adresa fiecărui om în parte căruia i-a răpit speranța în unicitatea destinului său, anulându-i orice efort, sau gând, sau tentativă de a-l depăși prin faptă creatoare și prin puritate morală.

În mitologia politică contemporană un loc de seamă, după cum am mai spus, îl ocupă tehnologia, forța tehnologică, capacitatea inventivă tehnologică, rafinamentul tehnologic. Rafinamentul tehnologic este tot atât de important, în economia generală a mitului politic modern, ca și rafinamentul estetic. Asociem cele două feluri de performanțe pentrucă ne preocupă în cel mai înalt grad ca paralel cu dezvoltarea tehnicii să nu se întâmple și o dezumanizare crescândă, ca omul însuși să nu devină un obiect al tehnicii.

Trebue să realizăm acel guvernământ (mit politic) care să facă, ca logica dezvoltării tehnice să se facă după o logică umană, esențial umană.

Tehnica și progresul ei se realizează în societatea umană și pentru beneficiul ei. Când nu se întâmplă astfel, trebue intervenit energic - chiar pe plan mondial.

Axul structurant al întregii vieți sociale este siguranța și frumusețea vieții omenești. Tehnica trebue să se integreze ca un component în această dominantă preocupare. Organizarea vieții sociale se bazează, azi, pe tehnică dar nu se supune acesteia. Avântul tehnologic trebue permanent ghidat și supravegheat ca el să mărească indiciile de conservabilitate ale naturii umane în sine, ale naturii în general.

Organismele internaționale, cu putere de decizie, trebue să-și consacre permanent studiile și preocupările - interdisciplinare - acestui aspect major al politicii mondiale contemporane.

O societate cât mai puțin represivă va realiza climatul moral și social pentru ca tehnica să fie dominată și dirijată în folosul omului și societății.

Tehnocrații nu vor înlocui niciodată elita politică, fundată pe un umanism integral. In mitul politic contemporan intră ca mijloc de putere imensă tehnica, dar, repetăm, ea este și trebue să rămână "ancilla" omului și a umanității, în tendința lor de unificare și progres generalizat.

Activitatea culturală, creația spirituală, filosofică, metafizică, artistică rămân în centrul mitului politic. Ideologiile sunt topite în creuzetul tehnologiei avansate, orice ideologie având un coeficient,mai mult sau mai puțin ridicat, de relativitate, parțialitate și subiectivism.

Singura ideologie "Stiința omului" va putea domina și încorpora avântul neîntrerupt al tehnologiei.

Reconstrucția naturii, reelaborarea ei prin sufletul credincios și prin capacitatea mereu mai mare a oamenilor de știință, ne apropie de o eră nouă, era mileniului trei, când cele două coordonate de bază ale omului, credința și știința, vor lucra cu pioșenie și migală pentru recucerirea paradisului pierdut. Ambele elemente, și credința și știința ni le-a sădit în suflet Dumnezeu, ne vin dela El, ne apropie de El, de armonie și frumusețea lui celestă.

Evident, deocamdată, mit. Dar în acest sens trebue să lucrăm fiecare. Dragostea de Dumnezeu nu poate coexista cu ura de om. Cine urăște pe aproapele lui pe Dumnezeu îl urăște. Cine iubește pe aproapele lui pe sine se iubește, pentrucă în el sălășluiește Dumnezeu.

Tehnica ne relevă mereu alte minuni și ipostaze ale Divinității. Dar aceste minuni și aceste ipostaze nu pot fi decât daruri ale lui Dumnezeu pentru Om. Așa trebuesc interpretate performanțele tehnicii.

Este iluzoriu, este fără suport faptic probatoriu, este simplă literatură? Nu. Lumea este o creație a lui Dumnezeu pentru om, și Omul este chemat să-și cultive "talentul", să-și valorifice geniul creator.

Aceasta o face - nu poate altfel - în cadrul naturii. Deci natura este sfântă și trebue privită ca atare. Omul apropiindu-se de ea cu iubire și cu încredere și dându-i tot ce-i mai bun în sufletul și mintea lui. Prin Credință înfiorată, prin tehnică avansată.

PIUS AL XII-LEA

Urmare din pag.1

dar se va reface peste 15 ani".

In ceea ce privește China, se afirmă "că ea nu va fi niciodată cu adevărat marxistă. După douăzeci de ani de rătăciri, de nebunii, China va reveni încet la milenara ei înțelepciune. Alianța ei cu Japonia la sfârșitul secolului va schimba cu adevărat fața lumii".

Pentru Italia se spune "că politica ei va rămâne mediocră, stagnantă, dar se prevede totuși un bun sfârșit de secol".

Mai grav se vorbește de Orientul Mijlociu: "Prin înfruntarea israelo-arabă Orientul Mijlociu va cunoaște iadul. Masacre, distrugeri, suferințe mari....Singura speranță, înainte de-a nu fi prea târziu,...sunt negocierile anilor 1986-1990....

Despre Islam se spune "că deșteptat, fanatizat, de diferendul izraelo-arab, dispunând de mijloace materiale considerabile, de puterea Coranului, de-o demografie galopantă, Islamul va regăsi expansiunea. Occidentul, spre a-și prezerva esențialul valorilor, precum și identitatea, va fi supus unei dure încercări".

Citațiile ar putea continua, mai ales că sunt de înaltă calitate. Dar spațiul unui articol e prea limitat.

Viziunile, proorocirile pentru unii, nu vorbesc despre țara noastră. Dar din ele se desprinde ceva pozitiv, încurajator și pentru noi.

Chiar dacă facem apel la propria noastră încercare de-a pătrunde viitorul și atunci speranțele sunt întemeiate, mai ales dacă nu vedem schimbări imediate.

In realitate noi vom putea obține o situație mai bună prin căderea stalinismului la noi, dar o adevărată libertate nu va veni decât prin dislocarea imperiului sovietic.

Omenirea se apropie de anul 2000. Din ceea ce se vede schimbări se vor produce. Totul poate fi o nouă naștere. Insă marea schimbare, cu adevărat determinantă, nu poate veni decât din înălțimea morală a neamului nostru. Viitorul se determină primordial prin virtuțile noastre. Muncă, sinceritate și unire.

Horațiu COMANICIU

RĂSPÂNDIȚI ACEST ZIAR

COMUNISMUL MORT, TRĂIASCĂ SOCIALISMUL!

——George BRANA——

Pe cât de serioasă și plină de consecințe a fost vizita lui Bush în Germania Federală, și pe cât de încurajantă pentru aspirațiile de libertate ale lumii asuprită de comunism, pe atât de neserioasă în substanță și fără consecințe pentru nici o libertate a fost la puțin timp după aceea vizita lui Gorbaciov pentru care s'a organizat un fel de istorie a maselor. Așa a fost transformat, cu strada, în înger al păcii, un personagiu echivoc uns cu toate unsorile și spălat cu toate apele bizantinochineze ale unui adevărat Imperiu al Morții, condus de stârvul mumificat din Kremlin și dela care Gorbaciov s'a reclamat, clar și distinct, din primul moment al luării puterii.

Această vizită a lui Gorbaciov în Germania de Vest, în luna Iunie 1989, cu prilejul căreia strada striga "premiul Nobel de Pace pentru Gorbi", nu s'a soldat cu nici un plus-pace. In schimb s'au parafat o duzină de contracte cu angajamente reciproce fără nici o importanță politică nici pentru Germania, în întregul ei sau în parte, nici pentru Europa, liberă sau oprimată, nici pentru cât a rămas din civilizația occidentală pe glob, dar foarte importante pentru ceea ce reprezintă Gorbaciov, și economic și politic, atât în politica sovietică internă cât și în cea externă în măsura în care se provoacă îndoieli la aliații Germaniei Federale și se dă unui șef al comunismului mondial o importanță care să-l scoată din echivoc și de aceea primejdioasă pentru moralul și spiritul critic al alegătorilor democrați, ajunși în mare parte din ce în ce mai "cetățeni turmentați" care nu mai știu cu cine să voteze. La convențiile amintite se adaugă și declarația finală, pritocită înainte de vizită și dată lumii s'o citească la sfârșitul ei. O lamentabilă comedie. Cum a scris presa serioasă: "Formulări și nimic altceva". Aceasta e de fapt "rezumatul" declarației comune.

Capitularzii occidentali atribuie lui Gorbaciov o metamorfoză ca în basmele noastre: "Si atunci buburosul dela grajdurile Impăratului s'a dat de trei ori peste cap și din sluga murdară s'a făcut mări un flăcău așa de frumos că la soare te puteai uita, da la el ba."

Nici vorbă de așa ceva în cazul lui "Gorbi". In basmul născut din marele vis rău al istoriei omenirii metamorfozele au fost altfel. Mai întâi s'a dat țarul tuturor Rusiilor peste cap și s'a făcut Lenin. Lenin s'a dat și el de trei ori peste cap și s'a făcut Stalin. Stalin nu s'a dat probabil decât de două ori peste cap și a ieșit Hrusciov, așa că pentru întregirea ritualului acesta a fost dat o dată peste cap și două cu una făcând trei a ieșit Brejnev. Brejnev s'a dat dea binelea de trei ori peste cap și-a ieșit Gorbaciov, precedat de doi muribunzi care i-au garantat minunea.

In ce măsură metamorfozele trecute ne-ar îndreptăți să credem că de astă dată s'a dat dracul de trei ori peste cap și a ieșit Arhanghelul? Asemenea fals raționament inductiv n'ar fi valabil decât pentru niște insuficienți mentali, vrăbiile care mălai visează, sau pentru tot felul de pungași oportuniști, demagogi de profesie. Xiaopeng a arătat că asemenea metamorfoză nu e posibilă în sistemul de necesitate absolută al materialismului istoric.

Oricine citește "Perestroica" lui Gorbaciov la rece, cu ochii minții bine deschiși, constată că acolo nu există nici un rând, nici un cuvânt, nici vreo urmă de silabă încurajatoare din care să se vadă că autorul ar renunța la monolitismul totalitar al sistemului comunist, botezat cu insistentă duioșie "socialism". Nimic din ce se propagă în Occident în legătură cu această carte nu-l angajează pe autor mai mult decât obligația câinelui de-a ține postul Paștelui. Rezumăm "metamorfoza" lui Gorbaciov în câteva puncte principale:

1) drepturile omului nu sunt nimic altceva decât drepturile revoluției, sau motive de propagandă în cazul negritudinei, mare cal de bătaie împotriva Statelor Unite în primul rând și în Africa de Sud, iar în ultimă instanță aceste "drepturi" nu sunt decât obligația lumii libere de a nu se amesteca în treburile comunismului;

2) democrația nu poate fi altceva decât democrația socialistă, din R.S.R. până în China trecând peste Rusia Sovietică;

3) statul de drept nu este pentru Gorbaciov nimic altceva decât statul totalitar, în care cuvântul unui partid este "lege imperială", ca în doctrina lui Carl Schimitt, directorul Academiei pentru Politică întemeiată de Hitler;

4) siguranța națiunilor nu este altceva decât obligația unilaterală a Occidentului de-a nu se amesteca în treburile interne ale socialismului real, indiferent al cărui Castro, Ceaușescu, Mengistu sau Ortega ar fi el bineînțeles fără să definească ce ar fi un "amestec" de acest fel;

5) cultivarea ateismului și-a anti-religiei îngeneral, este mai mult decât justificată pentru "revoluția de clasă".

Debarcarea ofensivă a lui Gorbaciov în Germania Federală a fost din fericire precedată de vizita lui Bush care în prealabil i-a luat mult damful. Bush, cu voință și aplicație de mare strateg a dat directivele unui comportament realist al Germaniei Occidentale, cu irevocabile argumente în vederea negocierilor privitoare la rachetele cu traiectorie scurtă care nu pot începe decât după ce s'ar ajunge la o înțelegere acceptabilă în materie de armament convențional. In acest fel i-a fost anulată lui Gorbaciov cartea principală a intențiilor lui foarte pe față de-a slăbi angajamentul atlantic al Germaniei Federale. Si astfel Kohl a putut să domine și presiunea opoziției social-democrate și intrigile aliatului Liberal-Democrat, adevăratul cui al lui Pepelea din actuala coaliție. Iar lui Gorbaciov i s'au luat din mână inițiativele tot mai "senzaționale" pentru interesații în "bătălia dezarmării".

Planul comunismului mondial de-a pune lumea sub dictatura revoluției bolșevice în ofensivă neîncetată de optzeci de ani este așa de bine ticluit încât fără încetarea "gorbaciovitei" galopante care dezorientează în momentul de față pe toți "amatorii de îndreptare a lumii', încât orice fel de cedare față de "farmecele" acestei noi "metamorfoze" sovietice asigură realizarea lui în dauna întregii umanități. Orice i-se concede lui Gorbaciov este fructificat în vederea împlinirii acestui plan. Dacă "gorbaciovita" nu este drastic combătută, în zece ani Sovietele ar fi gata pentru atacul final, cu ajutorul unei vaste coloane a cincea care datorită slăbirii Europei încă libere din cauza gorbaciovitei ar ajuta să cadă Europa ca un fruct copt, așa cum prevedea Lenin.

Comunismul nu se retrage de bună voie din lume ci trebue să fie învins. Si această victorie este posibilă. Gorbaciov nu are azi decât două dificultăți: ananghia economică și trezirea naționalităților. La drept vorbind de-o a treia nu mai are nevoie. Dacă Occidentul își sumete mânecile ca să scoată Sovietele din falimentul economic, soarta lumii este pecetluită. Fără dezarticularea acestui moloh eurasiatic ar urma ca Europa să fie înghițită, cum spune un istoric din Franța: "Sau Europa trecând dincolo de piața comună se pune în marș pentru a face rapid o unitate politică, sau, în ciuda crizelor care îi zguduie imperiul, stăpânul dela Moscova ne va mânca pe rând, foaie după foaie (Germania fiind cea mai mustoasă, cea mai interesantă) așteptând ca un supra-Kadafi să-i dispute salata europeană" ("L'Europe des quatre etages", de Joseph Rovan, în "Le Monde" din 18 Iunie 1989).

Interesant este că autorul acestui articol, scris în ajunul alegerilor pentru Parlamentul European pune condiția de existență a Europei viitoare în funcție de libertatea întregului continent: "Conducătorii noștri ar trebui să spună popoarelor europene că nu mai au timp de pierdut: singură uniunea europeană le va îngădui să reechilibreze alianța atlantică pentru a instaura relații de bună vecinătate cu Sovietele între egali, și în același timp să primim între noi popoarele Europei Orientale ce și-ar relua dreptul să dispună de ele înșile. Intr'o construcție europeană pe această măsură libertatea va putea conlocui cu puterea, dreptatea cu bună starea și siguranța națiunilor cu democrația". (idem).

Deci: Europa și supraputerea eurasiatică să trateze dela egal la egal, iar în loc de straniul vis al lui Gorbaciov "casă comună" între Europa și Eurasia, "bună vecinătate". Dacă Sovietele au, cât va mai fi să fie, o casă comună cu uzbecii și tot subcontinentul superior al Asiei, Europa nu este o casă comună decât a Europenilor. Dar pentru apărarea acestei case, în care intră toate neamurile Europei, Europa nu trebue să ajungă ea însăși la faliment vrând să salveze economic insolvenții centralismului democratic dela Moscova. In același timp libertatea Europei este indivizibilă: ori va fi toată Europa liberă ori nu va mai fi nici o Europă liberă.

CÂT TIMP VĂ TREBUE VOUĂ?

Nu mai este
nici un petec de iarbă pentru ei
pământul tot va fi arat
pământul pe care
copii fiind l-au călcat.
Un vânt rece și crud
îmi colindă sufletul
prin lume pribeag;
cât timp vă trebue vouă
s'auziți plânsul pe care-l aud?
Cine va binecuvânta pământul drag
pe care-l au
dar l-au pierdut?

Anca POPESCU

UMORUL POLITIC ROMÂNESC EXPRESIE A REZISTENȚEI NAȚIONALE ANTICOMUNISTE

Ion NICOLESCU

Reacția la opresiune este o expresie a instinctului de conservare al națiunilor, iar una din cele mai frecvente forme pe care o îmbracă această reacție este rezistența generalizată pe plan național.

Rezistența națională se poate manifesta în diferite feluri, dela rezistența pasivă și până la rezistența armată. In România, cea mai răspândită formă actuală de rezistență la opresiunea comunistă este cea a țăranului, care nu iese la lucru în așa zisele cooperative agricole, lăsând munca câmpului pe seama armatei, funcționarilor și studenților, care "vin să ajute țărănimea muncitoare" care, în acest timp, lucrează pe lângă casă sau își vinde la oraș legumele cultivate în spatele casei, rupte dela gura copiilor ca să facă un ban pentru nevoile familiei. In al doilea rând, ca importanță se situează rezistența muncitorilor din industrie care, deposedați de dreptul la grevă, lucrează după principiul "Ei se fac că ne plătesc, - noi ne facem că muncim". In sfârșit, pe al treilea plan se poate considera rezistența funcționărimii, care aplică în munca de fiecare zi formula "Nu fă azi ce poți lăsa pe mâine, căci ori nu mai trebue, ori o face altul".

O altă formă a rezistenței naționale românești, tot atât de generalizată ca și rezistența în cadrul procesului de muncă, este practicarea insistentă și permanentă a umorului politic anticomunist.

Românul a fost dintotdeauna plin de duh, luându-se peste picior pe sine însuși și pe alții, glumind fără răutate și primind glumele altora fără dușmănie. Grelele încercări prin care a trecut în decursul istoriei, fiind așezat în calea tuturor răutăților", cum spune cronicarul, nu l-au făcut totuși să glumească și nici să-și părăsească țara, ci să se apere, conștient că "apa trece dar pietrele rămân". Atunci, însă, când i-a fost luată posibilitatea de apărare, cât și speranța într'o ieșire timpurie din impas, Românul a început să facă "haz de necaz", spunând cu amărăciune: "Foaie verde de dudău, o să fie și mai ... bine".

Umorul politic poate fi considerat o armă psihologică foarte eficace, întrucât are o mare "priză la public" și deci o puternică influență asupra opiniei publice. De asemenea este totdeauna foarte insistent, spontan și la zi cu evenimentele, iar difuzarea lui nu necesită nici un efort organizatoric sau financiar.

Să începem așadar cu anul 1944, când Românul a făcut cunoștință cu "armata sovietică eliberatoare", eveniment care a generat apariția unei puzderii de "bancuri", având ca subiect apucăturile acestor hoarde cu creierul spălat și cu arma politrucului la spate, care nu știau altceva decât că merg "na Berlin". Comparând comportarea armatei germane care părăsise de curând țara, cu cea a militarilor sovietici, o poezioară foarte semnificativă atribuită marelui comedian Constantin Tănase, suna astfel: "Era rău cu der-die-das, da'i mai rău cu davai ceas".

Au urmat vremuri grele și apăsătoare, țara fiind condusă de "leaderi" răsăriți din lumpenproletariatul mahalalelor și gropilor de gunoi ale orașelor, străini de neamul românesc și care, formați la Moscova, au adus cu ei ura de moarte împotriva purtătorilor tuturor valorilor etnice și cultural românești, țărănimea și intelectualitatea. Teroarea morală și incompetența au fost ridicate la rang de practici sociale iar violența la nivel de "judecată a poporului". Românul privea uimit și neputincios la cozile de topor care fluturau lozinci ca: "Stalin și poporul rus, libertate ne-au adus", sau "Ana, Luca și cu Dej au băgat spaima'n burgheji".

In acea perioadă, umorul politic înflorea cu vigoare și lovea în punctul cel mai vulnerabil al opresorului: lipsa de pregătire și incompetența "dregătorilor". Miniștrii din guvernul Petru Groza, ca Gheorghiu-Dej, Theohari Georgescu și Romulus Zăroni erau ridiculizați astfel: "Geo, Theo și Romeo/stau tustrei întinși pe spate/și alene'și povestesc/amintiri din facultate". Zăroni, un țăran hunedorean ridicat de Groza în funcția de ministru, pentru a înșela țărănimea românească și a-i abate atenția dela planul comuniștilor de deposedare a sa de dreptul ei tradițional asupra pământului, devenise un personaj favorit al glumelor politice din acea epocă, glume care străbăteau țara în lung și în lat. Iată și una caracteristică acestui val: "In timpul unei recepții Zăroni i-ar fi adresat unei frumoase doamne, următorul mesaj, scris pe un șervețel: "Maț fermecat. Ești unsoare pentru mine." Iar neuitatul Păstorel Teodoreanu lansa necruțător epigrama: "Caligula Imperator / a făcut din cal senator./Petru Groza, mai sinistru/a făcut din bou ministru! "Iar gura lumii adăuga reacția lui Zăroni: "Asta e Dej". In acea perioadă partidul comunist începuse realizarea planului său de distrugere a țărănimii- printre marile crime care au contribuit la deteriorarea agriculturii românești a fost și deportarea gospodarilor fruntași ai satelor bănățene. Ridicați într'o noapte de către echipe speciale, cu familie, cățel și purcel, au fost duși în câmpia Bărăganului, unde cu timpul au întemeiat acele "sate noi" care au constituit adevărate modele pentru localnici. Căci "omul sfințește locul". Banatul nu mai era "fruncea" agriculturii românești și constata trista realitate că: "Cine-a pus ban lângă ban / a ajuns în Bărăgan. / Cine-a pus banii la MAT /a rămas tot în Banat". (MAT: cârciumele de stat).

Copleșit de valul de ironie și satiră care inunda opinia publică românească, regimul comunist a început să lanseze, prin secția de dezinformare din comitetul său central, glume care să anihileze circulația umorului politic anticomunist, prin intimidarea populației. Astfel a fost lansată o conversație din care rezulta că cei care spun "bancuri politice" vor săpa pe partea dreaptă a canalului Dunăre-Marea Neagră, iar cei care le ascultă vor săpa pe partea stângă.

Anii au trecut iar umorul politic a continuat să lovească necruțător, neobosit în racilele noii "orânduirii". "Epoca Ceaușescu" sau "Anii-lumină" au continuat să degradeze tot ce mai rămăsese de degradat din vremea lui Gheorghiu-Dej. Construcția canalului, abandonată de Gheorghiu-Dej, a fost reluată. Vizitând noile lucrări, făcute cu deținuți în haine vărgate, Ceaușescu începe un discurs cu cuvintele "Dragi marinari" i se șoptește că marinarii au dungile orizontale, nu verticale...

Si iarăși guvernează incompetența și ignoranța împopoțonată în ifose savante. Iar umorul lovește. Tot Bucureștiul este săpat pentrucă se caută diploma lui Ceaușescu. Sau, o discuție: "Tovarășe Președinte, nu se pot atârna portretele dumneavoastră în aer căci nu permite legea gravitații! - Dar când am semnat eu legea asta? Poate îți amintești tu, Leano? - Eu n'am treabă cu legile. Eu mă ocup cu știința"...

In cadrul colaborării cu "partidele frățești" au ajuns în țară o mulțime de Cubaneji care, fiind cam bruneți, dădeau naștere la confuzii. Un Român îi întreabă pe niște tineri care descărcau vagoane de marfă: -Cubani? Cubani? Răspunsul: - Aș! Muncă voluntară!

Vizitele oficiale ale familiei conducătoare în diferite țări au constituit noi subiecte de satiră politică. Intors dintr'o vizită în Africa, Ceaușescu povestește că a vânat niște "pliznăi negri", care erau cam ca oamenii, dar fugeau prin pădure, iar când întindea arma strigau: "Please no!"

La un moment dat, după ce "poporul" a fost înșelat prin simulacrul de protest al lui Ceaușescu împotriva ocupării Cehoslovaciei, Sovieticii au avut impresia că Ceaușescu devenise prea "popular". Deci s'a început propagarea unei atmosfere defavorabile lui Ceaușescu, în sensul că el (și nu sistemul comunist) este vinovat de deteriorarea economiei și că singura șansă de redresare ar fi dispariția acestuia. Iar mindciuna a prins, oglindindu-se într'o serie de glume. "Un bătrân se uita zilnic la ziarele expuse la un chioșc, fără să le deschidă, apoi pleca. Intrebat de vânzătoare ce caută a răspuns: Morții. Dar morții sunt la pagina 6, a zis vânzătoarea. Eu caut morții de pe prima pagină, a răspuns moșul, s'a uitat speriat în jur și a plecat". Sau: In preajma congresului XI al partidului circula o poezioară semnificativă referitoare la familia lui Ceaușescu: "La al nouălea congres a murit Tătuța./La al zecelea congres a murit Mămuța./Așteptăm cu interes /cel de-a unșpelea congres." Românul își dădea seama că o ieșire din impas nu poate fi prevăzută în viitorul apropiat și începu să privească înspre Vest, comparând viața sa de zi cu zi, cu cea a semenilor săi din țările libere de comunism. "Un profesor dela universitatea de partid, sosit dintr'o vizită în USA, relatează drama poporului american, lipsit de un trecut glorios ca al nostru și fiind la pământ în ce privește viitorul, întrucât capitalismul este în descompunere. Intrebat însă cum este prezentul, exclamă: Dar au un prezent de trăsnește!" Gluma este foarte semnificativă în privința valorilor pe care se sprijină orice regim comunist, până la consolidare: pe valorile trecutului, care nu-i aparțin și pe valorile viitorului, concretizate în "societatea comunistă fără clase", care este o utopie. Mai ales că acest viitor strălucit se construiește dintr'un prezent antiuman și mizerabil.

Dorința Românului de a-și lua lumea'n cap a devenit o adevărată psihoză. "Coadă la serviciul de pașapoarte. Apare și Ceaușescu și se așează la rând. Văzându-l, ceilalți părăsesc unul câte unul coada. Ultimul rămas îl întreabă pe "șef" de ce s'a așezat la coadă. Pentru pașaport, ca să plec, răspunde Ceaușescu. Păi dacă pleci tu, nu mai vreau nici eu pașaport...Si pleacă."

Cultul personalității lui Stalin a fost minor în raport cu cel al familiei Ceaușescu. Se povestește ca fapt autentic că atunci când s'a interzis importul de medicamente, ministrul sănătații ar fi intervenit, argumentând că sunt oameni bolnavi care au nevoie de medicamente străine. "Si eu sunt bolnav ar fi răspuns Ceaușescu, iar un om ca mine se naște odată la 500 de ani!"

Umorul politic, totdeauna "pe fază", a făcut din grandomania șefilor alt subiect savuros de satiră. "La reședința sa de pe litoral, Ceaușescu iese într'o frumoasă dimineață pe plajă și exclamă încântat: Bună dimineața, soare! Si, spre uimirea sa, aude un răspuns: Să trăiți tovarășe președinte! In culmea fericirii, îi spune Elenei că până și soarele îi răspunde cu "să trăiți"! Dar pentru a o convinge, în dimineața următoare ies împreună, iar șeful repetă strigarea, fără a primi vreun răspuns: odată, de două ori. A treia oară iese un securist dintr'o tură, ia poziția de drepți și raportează: Să trăiți, eu sunt Neacșu. Soare a fost ieri de serviciu!"

In încercarea de a anihila efectul ridiculizării grandomaniei familiei Ceaușescu, secția de dezinformare a CC lansează alte "șopârle", cum le-a denumit lumea. "Ceaușescu, Tito și Jivcov sunt decorați de Brejnev pentru activitatea lor, primind cadou și câte un costum de haine. Acasă, Ceaușescu este întrebat la telefon de ceilalți doi dacă îi vine bine costumul, căci ale lor sunt prea mici. Al meu e bun, le răspunde Ceaușescu, căci când ni s'a luat măsura numai eu stăteam în picioare. Voi erați în genunchi în fața lui Brejnev."

Un alt gen de "șopârle" urmăreau convingerea populației că securitatea este omniprezentă și atotștiutoare. "Patru colegi plecați în deplasare spun glume politice într'o cameră de hotel, fără a ține seama de avertismentul unuia dintre ei că în cameră ar putea fi ascuns un microfon al securității.Pentru a-i speria, acesta coboară și comandă la recepție patru cafele, apoi, reîntors tiptil în cameră, vorbește în scrumieră: Vă rog patru cafele. La sosirea cafelelor toți sunt convinși că, de fapt, în scrumieră este un microfon, că au fost ascultați toată seara, le piere cheful de glume și se culcă timorați în paturile lor. Dimineața, cel care făcuse gluma se trezește și vede celelalte paturi goale. La recepția hotelului i se spune că colegii au fost ridicați de către "băieții" dela securitate, pe el însă nu l-au luat pentrucă le-a plăcut bancul cu scrumiera".

Odată cu industrializarea forțată a țării, au început să lipsească alimentele, căci utilajele se plăteau cu hrana ruptă dela gura Românului, singura marfă care avea trecere în străinătate. Atunci a apărut o formă de umor, unică în lume, umorul foamei, care de fapt biciuia politica economică falimentară practicată de regimul comunist. "Când generalul De Gaulle a vizitat Bucureștii apăruse gluma despre un măcelar care a fost decorat pentrucă, fiind coadă la măcelarie, acesta a schimbat firma CARNE cu firma CEC de peste drum și astfel generalul a înțeles că lumea sta la rând ca să'și depună economiile". Când puii de găină deveniseră atât de mici încât încăpeau câte doi într'o pungă, lumea le spunea "frații Petreuș" după numele unor cântăreți maramureșeni. Când din porc nu se mai găseau în măcelării decât capul și picioarele, se spunea că se vinde "porcul invizibil" (după serialul TV "Omul invizibil"), iar când au dispărut și capetele, picioarelor de porc

Continuare în pag.7

ANUNȚ

Ziarul "Cuvântul Românesc" împreună cu Institutul Român de Cercetări Istorice din California, au luat inițiativa de a redacta un studiu istoric, politic, economic, cultural, social și etnografic, despre "Cadrilater", regiune cuprinzând cele două județe, Durostor și Caliacra, din Sudul Dobrogei.

In vederea completării documentației noastre, rugăm pe toți Românii care dispun de acte, cărți sau orice alte documente despre "Cadrilater", să ni le împrumute, sau să ne trimită fotocopii de pe acestea, spre a ne ajuta să facem un studiu cât mai complet despre această regiune românească, cedată Bulgariei în August 1940 de către Regele Carol al II-lea, în același an cu cedarea Basarabiei și Ardealului de Nord.

Rugăm a trimite documentațiile la adresa ziarului "Cuvântul Românesc":

P.O. Box 4217 Station D.
Hamilton- Ontario
CANADA, L8V 4L6

Vă mulțumim.

Redacția Ziarului

TRECUTUL EUROPEI DE MÂINE

"In majoritatea cazurilor, democratiile adoptă punctele de vedere și hotărîrile pe care conducătoii puterilor comuniste doresc să le vadă adoptate"

Jean-Francois Revel (Cum sfârşesc democraţiile).

—Constantin MAREȘ—

Trăim într'o lume a paradoxurilor.

Cu cât comunismul se dovedeşte mai ineficient, mai vetust, mai retrograd, cu atât lumea liberă, ameninţată de comunism şi numai de către comunism, face tot ce poate spre a-l salva.

Pe măsură ce Nicolae Ceauşescu aplica o politică tot mai fidelă marxismului practicat de decenii de către Moscova, Occidentul vedea în el un cavaler al independenţei şi de această orbire nu se făceau vinovaţi un băcan din Brooklyn, un chelner dintr'un bistro de pe malul Senei sau un cârnăţar din Hamburg, ci Preşedintele Nixon, Preşedintele Giscard şi Cancelarul Schmidt.

Cu cât teroriştii comit mai multe atentate, iau mai mulţi ostatici, se fac vinovaţi de crime mai numeroase şi mai mari, cu atât se arată statele democratice mai dispuse la un dialog ce întăreşte terorismul şi slăbeşte apărarea împotriva lui.

In Franța, o alianță socialisto-comunistă şi-a dovedit ineficienţa sub conducerea lui Mitterrand, începând cu 1981. Pentrucă în 1986, a fost ales un guvern de centru-dreapta care în doi ani a redresat considerabil situația economică a țării, poporul francez i-a dat din nou votul socialistului Mitterrand, sub care se aplică în prezent un program exact invers celui pentru care a fost ales prima dată, deoarece a doua oară a fost ales fără ca să aibă nici un program.

Doamna Thatcher a redresat moral şi în mare măsură material, Marea Britanie, motiv pentru care în recentele alegeri europene au înregistrat considerabile câştiguri laburiştii, iar pentrucă în Germania se înregistrează cea mai mare creştere economică din ultimii 15 ani sub conducerea creştin-democraţilor, aceştia pierd alegerile locale, una după alta.

In Grecia, afacerile băneşti şi amoroase au dus la pierderea puterii de către socialişti, dar în condiţii mult mai puţin rele decât se aşteptau eternii specialişti cărora nici prin vis nu le trecea că urmarea va fi crearea unei alianţe între comunişti şi conservatori.

In principalele ţări europene stânga nu deţine majoritatea. In Germania se află în opoziţie, în Anglia conduc conservatorii, în Italia comuniştii sunt în opoziţie, iar socialiştii minoritari participă la coaliţii guvernamentale în condiţii în care creştin-democraţii păstrează poziţii cheie.In Spania, socialiștii la putere aplică un program neo-liberal, la fel și în Franţa, unde pentru a aplica un program de centru au nevoie de votul de încredere al extremei stângi.

Cu tot valul republican după primul şi al doilea război mondial, monarhiile constituţionale europene se poartă foarte bine: în Spania, Anglia, Belgia, Olanda, Luxemburg, Danemarca, Norvegia, Suedia. Nici mini-monarhii, precum Lichtenstein şi Monaco nu sunt contestate, iar Franţa care a comemorat două secole dela revoluţia care i-a tăiat capul şi lui Ludovic XVI, după un vechi exemplu, practică un gen de monarhie electivă, consacrată şi inaugurată de Generalul de Gaulle, combătută cu furie de socialistul Mitterrand care o definea drept o lovitură de stat permanentă, înainte de a-i gusta deliciile, reuşind şi performanţa a două alegeri succesive.

In Germania dezmembrată de U.R.S.S. care i-a anexat şi partea din Prusia Orientală ce nu a dăruit-o Poloniei, cel mai popular om politic - din lume - este Mihail Sergheevici Gorbaciov, iar spre deosebire de trecutul apropiat când Ceaușescu era lăudat şi se acorda Românilor azil politic, astăzi când Ceauşescu este condamnat de o lume întreagă, cele mai multe cereri de azil politic făcute de Români sunt respinse, aceştia fiind ameninţaţi şi cu expulzarea.

Alegerile pentru Parlamentul European din Strasbourg au prezentat o importanţă deosebită, deoarece în această formație va avea loc marea unificare economică europeană proiectată a se termina până în 1993. Ca de obicei, stânga socialisto-comunistă şi partidul pepenilor vest-germani (aşa zişii "verzi" doar pe dinafară, fiind roşii pe dinăuntru) a reuşit să-şi mobilizeze alegătorii, ceea ce nu s'a întâmplat la centru şi la dreapta. Europa de mâine va avea parlamentul de azi care reprezintă stânga de ieri. Una din lozincile sub care s'a desfăşurat campania electorală a stângii suna astfel: "Europa de mâine va fi socială sau nu va fi!" Bineînţeles că prin social se înţelege socialsit.

Odată terminate şi validate alegerile, s'a trecut la structurarea noului parlament. Prima şedinţă a fost prezidată de decanul de vârstă, Claude Autant-Lara (88 de ani). Pentru a-şi dovedi democratismul profund ce îi animă, socialiştii din diverse ţări şi bineînţeles pepenii "made in West Germany" s'au ridicat în picioare, au huiduit, au agitat lozinci şi au părăsit sala cu zgomot. Motivul invocat: Autant-Lara fusese ales pe listele Frontului Național prezidat de Le Pen. Dar tânăra speranţă a dreptei franceze nu este altcineva decât marele cineast, cunoscut prin filme ca "Le diable au corps" sau marea ecranizare după Stendhal, "Le Rouge et le Noir", una din vedetele la a cărei lansare a contribuit din plin, fiind Gérard Philipe. Păcat însă că stânga a ratat alocuţiunea deputatului de dreapta, a cărui opinie fermă este că NU Uniunea Sovietică este cea care ameninţă cultura europeană, - Doamne ferește, cum ar face aşa ceva ! - marea vinovăţie având-o Statele Unite.

Odată lămurit acest punct s'a trecut la alegerile înăuntrul parlamentului Europei. Preşedinte a fost ales un socialist (cum s'ar fi putut oare altfel !) respectiv spaniolul Enrique Crespo, în vârstă de 45 de ani, de profesie jurist şi profesor de economie agrară. Ca avocat s'a ilustrat în apărarea celor acuzaţi în timpul Generalului Franco şi a muncitorilor supuşi nemiloasei exploatări capitaliste, atât de opusă bunei stări a muncitorilor din statele în care socialismul a triumfat pe deplin.

Dar cum la Strasbourg dictează stânga, nu s'au mulţumit doar cu atât. Printre vicepreședinți au mai ales pe socialista franceză Nicole Péry, socialistul german Hans Peters, socialistul englez David Martin, Socialistul grec Georgios Romeos, socialistul portughez Joao Cravinho iar dela verzo-roşii germani, pe Wilfried Telkamper.

Dar nici aceasta nu a ajuns stângii europene. Drept care alegându-se între ei, au luat conducerea în principalele comisii parlamentare: Economie Agrară, președinte un socialist spaniol, printre vicepresedinţi un verde-roșu; Comisia Bugetară: președinte un socialist german (și baron, de altfel). Comisia pentru Economie, Valută şi Politică Industrială: un vice-președinte socialist francez și altul, socialist irlandez; Comisia pentru Energie, Cercetare şi Tehnologie: un preşedinte socialist italian, un vice-preşedinte socialist englez şi altul ecologist belgian. Socialiştii mai deţin preşedinţia următoarelor comisii: Relaţii Sociale, Sănătate şi Mediu Ambiant, Dezvoltare şi Colaborare, Controlul Parlamentului (inclusiv ridicarea imunităţii), Drepturile Femeii; în cele în care nu deţin preşedinţia, au vicepreşedinţi, un "ecologist" prezidează Comisia de Politică Regională.

Din totalul de 518 mandate, socialiştii deţin 180, de departe cea mai puternică fracţiune în Parlamentul European dela Strasbourg, zişii Ecologişti au 30 de mandate, din care peste un sfert trimişi de alegătorii germani, Uniunea Stângii Europene 28 de mandate, Coaliţia Stângii 14 mandate. 12 deputaţi europeni se consideră "fără de partid". Pentru președintele socialist și-au dat votul 301 deputați pentru "ecologiști" 31 (deși au doar 30 de deputați) pentru Le Pen, 18. Rezultă că în derută, pentru socialiști au votat de-a valma şi centru şi -de ce nu? - şi centru -dreapta.

Europa de mâine cochetează astăzi cu socialismul de ieri. Urmează să mai piardă alegerile și Cancelarul german Kohl și Doamna Thatcher, pentru ca toată treaba să iasă bine.

Cred că printre cei care au fost satisfăcuţi de rezultatele acestea este şi Nicolae Ceauşescu. Intrucât cercetând biografia vice-preşedintelui socialist german Hans Peteres, am aflat că la bază a fost ucenic cizmar şi că a urmat mai târziu, o Academie Socială, este drept nu chiar la Moscova, ci la Dortmund. Cum ar spune, de pildă, Georges Marchais: Les grands esprits se rassemblent et se ressemblent.

INAMICUL: IDENTIFICARE, POTENȚIAL, INTENȚIE

—N. STOIA—

Cei care au servit ca ofiţeri combatanţi îşi amintesc tot restul vieţii exasperarea încercată la aproape fiecare examinare a ordinelor de operații transmise dela Divizie. Ele începeau reglementar cu "Numărul , Inamicul". Numai că datele erau eronate, neţinute la curent ori pur şi simplu scoase din burtă. Era clar că cei din faţă au fost schimbaţi, că s'au amplasat noi baterii, etc., totuşi cei din Comandament cu informaţiile făceau o treabă pentru care ar fi meritat glonţul, deoarece reţeta dezastrului era ca și sigură.

Ce e scris în titlul de mai sus se aplică de asemenea în viaţa politică iar mai recent, şi cu mare succes, şi în activitatea Corporaţiilor, în marile afaceri.

Românii, dacă nu vor să dispară, vor trebui să-și concentreze activitatea şi să o preceadă mereu cu o exactă cunoaştere şi apreciere a forţei şi intenţiei duşmanilor...

Să nu ne fie jenă şi nici să nu fim timizi în a identifica pe duşman, oricine ar fi acesta. Aici n'are ce căuta indicarea vagă ori laterală după cum nici a ne lăsa amăgiţi de fumul sau camuflajul ce ne e pus în faţă.

Cheia e să distingem principalii inamici. Cel mai aproape e aşa zisul partid comunist român. Intâi că nu este român ci un sechel al reţelei lui Bela Kuhn, activă încă. "Fraţii" maghiari ne-au adus acest dar în Mai 1921, probabil ca să ne plătească pentrucă le-am deranjat viesparul dela Budapesta prin ocuparea ei de către trupele române la finele primului război mondial. Mai mult încă, tot ei au avut grijă să îl alimenteze cu cadre şi ghidaj de atunci încoace. Să nu ne amăgim de fanfaronada anti-maghiară a lui Ceauşescu pentrucă din umbră şi în mod subtil şi adeseori, via afaceri, tot ei trag sforile. M'aş abţine să dau nume ce au figurat dela înfiinţarea PCR-ului, şi care, schimbate, mai sunt şi astăzi spre a nu fi acuzat de...antisemitism. Curios şi ironic este că aceste cadre evreo-ungureşti par a fi uitat anihilarea a peste 200,000 de Evrei din Ungaria şi din Ardealul de Nord ocupat, cântă în struna iredentei maghiare și împroaşcă cu noroi şi cu minciuni pe cei din singura ţară europeană care i-a apărat în timpul războiului.

Cu toţii dorim intens distrugerea lui Ceauşescu, împreună cu tot neamul şi cu clica sa şi asta pe bună dreptate. Dar a-i acorda titlul de duşman e prea mult. El este un instrument, un caracter veros şi fără scrupule, aşa cum sunt şi alţii, însă duşmanul pe care trebue să îl identificăm se află în spatele său. Spre aceasta ne conduce QUI PRODEST? adică să determinăm cui serveşte cu adevărat menţinerea lui Ceauşescu la putere.

Adevărat că la bază, Rusiei Sovietice. Iar dacă mai nou, nu chiar pe linia oficială a lui Mihail Gorbaciov, sigur, însă, că înrădăcinata birocraţie sovietică a profitat, profită şi speră să profite în continuare menţinând pe acest adevărat dezastru al poporului român.

Dar, studiind lucrarea "Stripes and Reds" a fostului ambasador U.S. în România, David Funderburk, cât şi declaraţiile sale verbale, mai sunt și alții care îl proptesc și aflăm şi de ce. Ei nu sunt alţii decât oamenii de afaceri în buzunarul cărora a intrat deja partea rămasă după ce Ceaușescu și-a buzunărit-o pe a sa din miliardele de dolari luați ca împrumut. Tara a primit fierărie nefolositoare iar acum oamenii de afaceri se află în runda a doua: aceea de a încasa și plata datoriilor. Deci iată cine îl menţine pe Ceaușescu, acum! Cine va sta să socotească vreodată miliardele de ore de muncă de sclavie stoarse muncitorilor români în tot acest timp şi cât va mai rămâne din el? Bună treabă şi bune parale. Parale cu care, prin contribuţii la campanii electorale ori pe ușa turnantă se ţin în mână fermă politicieni și oficiali care altfel propovăduiesc neîncetat dedicaţia lor pentru drepturile omului şi libertate.

Românii, bine ar face să ia taurul de coarne, arătând cu degetul pe făptași şi pe cei care au plănuit totul, chiar dacă astfel se ajunge la "Intreprinderile Kissinger" şi la partenerul Eagleburger care, ironic, îşi datorează noua poziţie şi voturilor Românilor - Americani!

E vremea clarificărilor şi, pentru Dumnezeu! să nu stăm pe tânjeală! Căci forţele împotriva noastră sunt multe şi mari iar intenţiile duşmanilor numai binele nu ne vor. Dimpotrivă, se cristalizează un consens anti-român, absurd, nedrept, dar asta e.

UMORUL POLITIC

Urmare din pag.6

li s'au spus "Adidași". Deosebirea dintre o măcelarie din vremurile bune şi una de azi este că atunci scria pe firmă "Ilie măcelarul" iar înlăuntru găseai carne, iar acum afară scrie "Carne" iar înlăuntru îl găseşti pe Ilie măcelarul.

Nici personajul favorit al umorului românesc contemporan nu putea să lipsească din glumele foamei. Astfel, la înmormântarea tatălui lui Bulă, preotul se ruga ca să se odihnească în loc cu verdeaţă. Bulă, însă, l-a întrerupt: Ba cu carne, că dela verdeaţă i s'a tras!.. Si, în sfârşit, o ultimă "perlă" a umorului foamei: "Un drac fuge din România şi se opreşte tocmai în iad. Tartorul iadului îl întreabă de ce a părăsit "locul de muncă", înainte de termen. Răspunsul: La o coadă, o babă i-a spus alteia la ureche: la iarnă mâncăm pe dracu!"

Sumara trecere în revistă a diferitelor etape parcurse de umorul politic românesc permite concluzia că acesta constituie o armă eficace a rezistenţei naţionale anticomuniste şi reflectă intransigenţa neamului românesc năpăstuit dar rămas pe poziţie, chiar după trecerea peste el a tuturor relelor.

Ion NICOLESCU

ASPECTE ANTINOMICE ALE MORŢII ŞI DRAGOSTEI ÎN LIRICA LUI EMINESCU

—Gheorghe RĂDULESCU—

Urmare din numărul trecut

In privinţa iubirii, Eminescu vede sensul ideal al lucrurilor, în mod transcendent, fără să excludă resortul instinctual care pune în mişcare fiinţa umană, apoi tendinţa de contopire transcendentă, divină, de fapt în direcţia filosofiei schopenhaureene, care descifrează teoretic întregul mers al lumii prin erotism, sens pe care Eminescu îl expune în creaţia lui poetică şi epică. In această privinţă, Schopenhauer este cât se poate de explicit, trasând clar itinerariul pe care îl parcurge omul dela starea sa elementar-biologică la trăirea spiritual-metafizică, problemă pe care o analizează cu deosebită perspicacitate în "Metafizica iubirii sexuale": "Fiindcă orice iubire, oricât de eteric s'ar manifesta" spune Schopenhauer, "este înrădăcinată numai în instinctul sexual, ceva mai mult, este un instinct sexual mai definit, mai specializat, în sensul cel mai strict individualizat."

In fond de unde vine această forţă a instinctului, forţă care deseori se răsfrânge asupra psihicului într'un mod destul de dureros, dacă instinctul nu este recompensat?

Schopenhauer (1788 - 1860) trăind nu prea târziu de "Sturm und Drang - ul lui Goethe (1749 – 1832), când suferinţele dramatice ale tânărului Werther (1774) erau încă la modă, aprofundează şi analizează întreg procesul iubirii, proces natural care este strâns legat de perpetuarea şi suferinţa speciei, încât atunci când persoana care iubeşte este respinsă de partenerul său, făcând-o să sufere, iar uneori chiar s'o conducă la sinucidere, fapt care exprimă în mod incontestabil spiritul speciei. Din acest punct desprindem "dorul iubirii" despre care vorbeşte Schopenhauer. "Dorul iubirii, himeros, pe care poeţii tuturor timpurilor tind să-l exprime fără să poată înfrunta mulţumitor, acest dor, care de posesia unei anumite femei leagă gândul unei beatitudini nesfârşite cauzând o durere de nedescris dacă ea nu poate fi realizată, - acest dor şi această suferinţă a iubirii nu-şi pot lua conţinutul din necesităţile unui individ efemer; ele sunt suspinul spiritului speciei, care întrevede aici un mijloc de neînlocuit pentru realizarea scopurilor sale, în timp ce pierderea prilejului îl duce la suplicii. Numai specia are viaţă nesfârşită şi este capabilă de dorinţe, de satisfacţii şi suferinţe nesfârşite (....). Acestea furnizează material pentru tot ce este poezie erotică de specie sublimă, care se preschimbă în metafore transcendente, ridicându-se deasupra a tot ce este pământesc." Prin urmare, dragostea este pentru Eminescu o contopire totală dela pământ la cer, o unitate perfectă care nu poate fi divizată, iar dacă se întâmplă totuşi acest fapt, fie dintr'o anumită cauză, independent de voinţa acelor personaje care se iubesc sau intervine moartea ca în poezia "Mortua est", ori "Annabel Lee" a lui Edgar Poe, durerea este sfâşietoare, ruptura fiind ireparabilă, partenerul rămas singur simte o distrugere lăuntrică a fiinţei, o disperare iremediabilă, deoarece dragostea adevărată, completă conjugă şi prinde în întregul ei tot ce poate avea omul, dela instinct până la transcendenţa sufletului. Faptul este relevant în poemul "Strigoii" lui Eminescu, în care invazia lui Arald, crai al Avarilor este oprită pe teritoriul Daciei, craiul convertindu-se la creştinism, datorită dragostei pentru Maria, regină peste ţinuturile dunărene, care devine logodnica lui Arald. Fantasmul poemului (poem ce conţine un oarecare suport documentar din punct de vedere istoric şi geografic) cuprinde în esenţa lui o dragoste ce depăşeşte moartea prin forţa ei telurică şi cosmică, căci după moartea Mariei, Arald pătrunde în tainele necuprinse ale eternităţii pentru a-şi continua iubirea dincolo de moarte cu femeia pe care o iubeşte. Viziunea funebră a lui Eminescu, privind dragostea devine halucinantă, irealitatea parcă se converteşte şi ea în realitate prin forţa de neegalat a dragostei care printr'o vrajă magică supune voinţa legilor prestabilite ale naturii. Si în poezia "Pe lângă plopii fără soţ" (28 Aug./9 Sept. 1883) Eminescu dă glas acestui sentiment, unind cele două componente ale iubirii într'un organism atot-cuprinzător transcendent până la suferinţa pe care numai dragostea adevărată o poate înfăptui: "Căci te iubeam cu ochi păgâni / Si plini de suferinţi, / Ce mi-i lăsară din bătrâni / Părinţii din părinţi." La fel în "Nu mă înţelegi" (1882), forţa dragostei în totalitatea ei este prezentă cu aceeaşi acuitate creatoare. In versuri simple, fără complicaţii şi ornamente, dragostea acoperă întregul conţinut al vieţii cu o aviditate acerbă, exprimată printr'un "carpe diem" horaţian ca în poezia "Lasă-ţi lumea" (Dec. 1883): "Lasă-ţi lumea ta uitată, / Mi te dă cu totul mie, / De ţi-ai da viaţa toată, / Nime'n lume nu ne ştie."

In general dragostea în poezia eminesciană o întâlnim desprinsă de orice convenţie socială, de orice conformism, chiar dacă contravine pe alocuri unei obligaţii, unei decizii ale onoarei părinteşti, care de altfel nu au nimic comun cu dragostea care îşi are imperativele ei, libertatea ei de acţiune, fiind solicitată de forţele imprevizibile ale fiinţei umane, cu toate acestea ea este inocentă şi pură în universul de desfăşurare natural terestru, ca în "Făt-Frumos din tei".

Există în lirica eminesciană un transcendentalism al iubirii, o mistică, un serafism erotic care se efectuează între cele două sexe, completându-se pentru a-şi petrece momentul grandios, paradisiac în acest Eden terestru. Biblia are poezia ei erotică plină de episoade în care iubirea este o binecuvântare spirituală şi trupească.

Poezia erotică trece dela pământească împreunare în transcendenţa spirituală, mistică şi metafizică, dela dorinţă la compensaţie, dela suferinţă la exaltare şi extatism. Observaţia se poate face încă dela Catullus şi Ovidius, la poezia evului mediu dantesc ori renascentist-petrarchistă şi mai cu seamă în lirica romantică unde erotica cuprinde un spaţiu întins, încadrat în filosofie şi astralitate, continuând pe tot parcursul liricii moderne până astăzi. La Eminescu acest serafism erotic îl putem întâlni cu uşurinţă în "Povestea magului călător în stele" (1872), poem de mari proporţii, în care beatitudinea erotică se combină spiritual şi corporal cu angelitatea, în "Inger şi demon" (1873), poem cu unele rezonanţe sociale, femeia îmbracă dualitatea serafică şi demonică, aspecte de altfel întâlnite frecvent la Eminescu uneori însă alunecând spre misoginism. Antinomia celor două feţe ale tabloului feminin ne conduc spre întruparea aspectelor celest şi terestru, cu care este înzestrată femeia din creaţia eminesciană.

In unele cazuri însă angelitatea exprimă aspectul exterior, efemer al vieţii, interiorul rămânând deseori enigma unui aliaj dificil de descifrat, mai bine spus al unei epichereme în care imprevizibilul duce la surprize neaşteptate şi uneori contradictorii. Clemenţa însă întotdeauna l-a caracterizat pe Eminescu, "Veneră şi Madonă" spune acest lucru, dar şi în "Luceafărul", unde Cătălina este incapabilă să înţeleagă geniul de care se îndrăgosteşte şi cade în dizgraţie, combinându-se cu Cătălin, echivalentul ei potenţial pe plan spiritual.

Chiar Maria din nuvela "Sărmanul Dionis" cu toată timiditatea şi decenţa ei cedează în faţa incoruptibilei senzualităţi, încât voluptatea îşi face loc în schimbul cugetării şi meditaţiei din Edenul selenar. In nuvela "Cezara" (August 1876), Eminescu atinge paroxismul erotic, erotism care cuprinde întreaga sferă a universului natural uman, încât orice gest este strâns legat de mişcarea naturală a universului terestru şi cosmic care iau parte la marea sărbătoare a dragostei lui Ieronim cu Cezara. De fapt orice acţiune de dragoste la Eminescu se petrece în natură, natura fiind martora şi părtaşa acelei acţiuni natural divine. Dragostea lui Ieronim cu Cezara se efectuează pe insula lui Euthanasius, aici cei doi îndrăgostiţi şi-au aflat adevăratul Eden, adevărata "Nirvană" schopenhaureană, aici unde fiecare tresărire a naturii este o exaltare a sublimului care e dragostea însăşi, o dragoste pură, liberă şi neprihănită. Există în poezia erotică eminesciană o contopire între vis şi realitate, o nevinovăţie a clipei surprinsă de farmecul extazului, a clipei care se naşte odată cu omul şi se dezvoltă cu pubertatea şi adolescenţa, când conştiinţa şi logica sunt încă în stare de devenire, când lucrarea naturii este mai puternică decât raţiunea, cu toate acestea în lirica lui Eminescu descoperim o candoare, un pudism al actului intim, o discreţie a dragostei, în care sublimitatea se petrece în mod singular paradisiac.

In "Călin" (1 Noembrie 1876), totul este un vis, o poveste de dragoste unde dorinţa împletită cu dragostea împlinită şi suferinţa parcurg timpul clipelor umane până la desăvârşirea izbăvitoare a destinului. Totul este expus firesc, natural şi naturist, aproape religios ca o rugăciune. Natura lui Eminescu este gigantă şi totuşi armonioasă, o natură nupţială unde totul se întâmplă după legile eterne ale universului, o matematică astral-planetară, în care orice suflare se execută cu exactitate, în acest loc al purităţii, al tinereţii veşnice vom afla sublimul erotic al poetului. Chiar femeia în poezia eminesciană are o similitudine cu natura însăşi, în sens ideal. Albul marmorean feminin, părul în raze prelungite, aurii, ochii de un albastru intens, ozonaţi şi luminoşi ca cerul din timpul dimineţii sau vineţi din timpul amurgului, toată această întruchipare feminină, are în ea ceva fluid îngeresc de vis, dar şi satanic, lăsându-se pradă instinctului ce izvorăşte din ea cu o forţă de nebănuit, încât pasivitatea ei aparentă este de fapt o încleştare într'un strigăt interior, subteran şi celest în acelaşi timp, strigăt care îi cutremură fiinţa.

In natură se va săvârşi deci dragostea, în acest Eden pământesc, numai că fericirea este destinată clipei, clipei terestre: "Pe cărare'n bolţi de frunze, / Apucând spre sat în vale, / Ne-om da sărutări pe cale, / Dulci ca florile ascunse. / ..../ Inc'o gură - şi dispare.../ Ca un stâlp eu stam în lună: / Ce frumoasă, ce nebună / E albastra-mi, dulce floare". (Floare albastră - 1 Aprilie 1873). Chemările dragostei sunt atât de insistente, dorinţa este atât de mare, încât parcă şi natura este pregătită de a primi ca o ofrandă harul celor îndrăgostiţi: "Vino'n codru la isvorul / Care tremură pe prund, / Unde prispa cea de brazde / Crengi plecate o ascund. / Fruntea albă'n părul galben / Pe-al meu braţ încet s'o culci, / Lăsând pradă gurii mele / Ale tale buze dulci..." (Dorinţa - 1 Septembrie 1876) Altădată aşteptarea este chinuitoare, dragostea mistuie sufletul şi îndurerează fiinţa, trăirile dragostei devin halucinante, în noapte întreaga suflare din lumea lacustră vieţuieşte în tresăriri de lună: "Si eu trec de-a lung de maluri, / Parc'ascult şi parc'aştept / Ea din trestii să răsară / Si să-mi cadă lin pe piept; /...../ Să plutim cuprinşi de farmec / Sub lumina blândei lune - / Vântu'n trestii lin foşnească, / Unduioasa apă sune! (Lacul - 1 Septembrie 1876). Doar natura este capabilă să cuprindă în totalitatea ei ce-i aparţine prin drept etern, pentrucă veşnicia terestră este perpetuarea elementului vital în rotaţia lui în univers, dragostea fiind filonul de unire dintre substanţa elementelor în cosmicitate: "O priviţi-i cum visează / Visul codrului de fagi! / Amândoi ca'ntr'o poveste / Ei îşi sunt aşa de dragi." (Povestea codrului - 1 Martie 1878). Faptul în sine al dragostei provoacă o hipnoză magică, o energie eterică, o tensiune a întregului component vital: "Ar striga.....şi nu se'ndură, / Capu-i cade pe-a lui umăr, / Sărutări fără de număr / El îi soarbe de pe gură! (Povestea teiului - 1 Martie 1878). Dacă poezia erotică a lui Eminescu suferă de o oarecare senzualitate, nu se poate desminţi, fără însă să alunece în indecenţă, poetul însuşi era un senzual, dar senzualismul lui era inocent şi pudic, iar dacă în creaţia sa dădea frâu liber unei anumite senzualităţi, aceasta se datorează simţirii lui năvalnice care izbucneşte adeseori, dragostea pentru el luând forma unei îngenunchieri religioase. Rareori putem să întâlnim în literatură un poet ca Eminescu, care să-şi mărturisească atât de sincer şi liber sentimentele şi simţirea erotică, un poet în opera căruia omul să rămână om, aşa cum îl vedea Schopenhauer, omul dotat cu toate calităţile naturale, încât talentul poetului să dea glas acelor stări cu care este înzestrată fiinţa umană. Femeia pentru Eminescu de cele mai multe ori lua înfăţişarea unei zeităţi, imaginea ingenuă a unei arte pure iar dacă uneori îi aducea învinuiri, acestea erau corectate datorită dragostei pe care poetul o avea pentru femeia iubită.

Pe drept cuvânt am putea spune că Eminescu aduce în poezia sa erotică ideea ancestrală a continuităţii sentimentului de dragoste, care se naşte datorită speciei odată cu omul, sentiment şi instinct care sunt modelate în decursul timpului, rămânând doar imperativele esenţiale impuse de natură pentru perpetuarea şi păstrarea echilibrată a psihologiei şi bio-fiziologiei umane. Nimic fals şi artificial, nimic convenţional nu vom descoperi în poezia lui Eminescu, iar sentimentalismul dulceag al unor romantici dinaintea sau din timpul său lipseşte cu desăvârşire.

Poezia de moarte şi dragoste scrisă de Eminescu este în fond expresia unei vitalităţi creatoare, poezie prin care acest făuritor al cuvântului pătrunde în cele mai profunde zone ale sufletului omenesc, datorită unei gândiri, sensibilităţi şi suferinţe pe care numai o mare conştiinţă le poate avea. Poet de mari dimensiuni, Eminescu este un reflexiv impersonal, realizându-şi obiectivul cosmicităţii pornind din substanţa sa spirituală, din interior spre exterior, în aşa fel încât reprezentarea se săvârşeşte întâi în imaginaţie şi conştiinţă, imaginea prinzând contur în gândirea sa creatoare, până în momentul elaborării sale, de exemplu: reprezentarea cosmogoniei sau semnificaţia pe care o emite asupra morţii cât şi a sentimentului profund de dragoste.

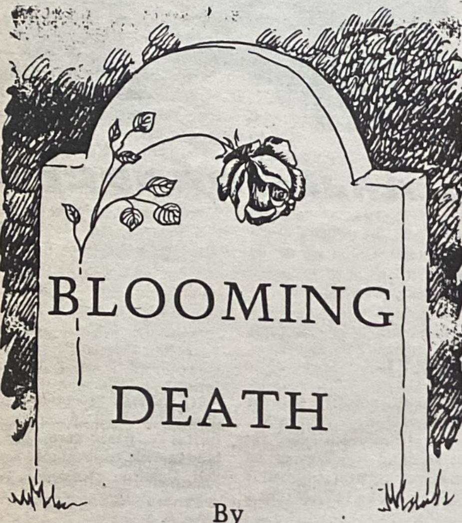

CRONICI

Literare - Artistice - Culturale din exil şi din ţară

By

Stella Vinitchi Radulescu

Pentru Stella Vinitchi Rădulescu cuvintele nu sunt numai un mod de comunicare, ci în mijlocul lor poeta se simte ca într'o livadă mirifică fiecare cuvânt având o formă, o culoare, o lume şi o istorie. Ca un copil năzdrăvan aleargă printre ele într'un joc ireal de-a v'aţi ascunselea. Se ceartă cu unele, se împacă apoi cu ele, pe cele bătrâne le pune să-i spună poveşti şi tainele începuturilor, iar din cele crude face candele, insule, lumini şi regăsiri, pajure de mărimea unui flutur, sau flori de taină cu care se încopciază veacurile împărăteşti ale zodiei de basm.

Există, de asemenea, în poezia Stellei Vinitchi Rădulescu, şi o altă lume a cuvintelor cu vămi ale văzduhului şi sinelui nevăzut, cuvinte amare parcă abia născute din orgă, înveşmântate într'un albastru melancolic sau ciclamenul semnului domnesc de întrebare. Tărâm al diamantului şi al neamurilor de oglinzi unde încep să ne doară cele mai liniştite poieni ale sufletului în faţa unui dincolo, care de fapt bate ca o inimă a unui aici atât de fiinţial că doar întindem mâna şi umbra ei speriată devine dor şi rugăciune, apelaţie şi interogaţie, mâna-pasăre care ştie să zboare şi să ne zboare împărăţia cerurilor pâlpâind a sunet printre planetele albe şi roşii din galaxia inimii.

Astfel moartea devine un "blooming death", împerechere atât de îndrăzneaţă prin antinomii, care rezumă esenţa şi dă titlu volumului de poezii, apărut anul acesta în editura "The Golden Quill Press". Moartea, cum observa Paul Tillich în "Shaking of Fondations", nu este tăierea unui fir, de unde şi simbolizarea în vechime prin foarfeci, secere sau coasă. Ea este o întreţesere de fire negre într'un covor pe care-l numim viaţă. Moartea nu e ceva care ne aşteaptă ca o catastrofă la marginea unui drum, ca un pod rupt şi prăbuşire în neant. Ne naştem cu ea. O respirăm. Inima noastră, la propriu sau la figurat, nu este un vâjâit continuu ca de vânt, ci e o bătaie pentru viaţă şi o oprire pentru moarte, dar nu egal din punct de vedere fiinţial, pentrucă acea oprire este o subliniere a bătăii de viaţă. "Between flight and wing": "Keep me awake/between day and/night (Păstrează-mă deştep-tat/între zi şi/noapte).

A fi "deşteptat" nu înseamnă neapărat a fi "trezit", ci "treaz", de unde şi traducerea în limba engleză a slujbei ce se face la priveghiul, sau priveghearea mortului, prin "the service of wake". Este a veghea, a sta de strajă. Există o veghe de nălvălirea duşmanilor, dar în cazul mortului are sensul de companie, aşa cum cea mai frumoasă priveghere o cântă "privighetoarea" ca pe un imn din utrenia soarelui şi din slujba ierbii înrourate şi a înfloririi luminii în fiecare floare.

Când Stella Vinitchi Rădulescu vorbeşte de o trezie între zi şi noapte firesc ne întrebăm cum poate fi aceasta posibil. O priveghere, deşteptare, trezie, poate avea loc în timpul zilei, ori în timpul nopţii. Aluzia poetei, în cazul de faţă, nu se referă la timp, ci la etern. Acelaşi Tillich ne previne cum să gândim despre veşnicie. Ea nu este străină omului, ci aşa cum spune poeta "între" zi şi noapte, adică chiar în inima, sau miezul timpului şi temporalului. Înainte de a ne naşte potenţial am existat din veşnicie în planul lui Dumnezeu. Timpul pământescului nostru nu este numai o oglindire a cerescului veşnic, ci o realizare a lui ca "basileia", iar moartea nu este un sfârşit ci un "blooming death" şi orice înflorire este o deschidere existenţial spre o treaptă superioară.

Acest "blooming death" nu este ceva supranatural, ori infranatural. Ea face parte din natura noastră, "natura" însemnând "naştere". Ne naştem în mormânt. Patul pe care ne odihnim, aşa cum spune Efrem Sirul, potenţial este mormântul, sau imaginea lui. De aceea poeta strigă din toată inima un "da" existenţei. Naşterea, ca paralelism al lui "blooming death", este nesfârşită ca o "unfinished birth" şi clipeşte ca o stea: "Yes, I exist/so far/My unfinished birth/is blinking/like/a star."

Scrisul Stellei Vinitchi Rădulescu este bogat în antinomii, moartea şi dragostea fiind conturul existenţial al fiinţei. Astfel: "I, the shadow of death/will keep for ever/this tiny/dream/of nothingness." Aceeaşi idee în "Never again" unde "aripile disperării", crescute din melancolia unui "never again on the earth days", se deschid totuşi, dând formă cerului nemuririi noastre: "shaping the sky of our/immortality."

În concepţia poetei existenţa este o alternativă a liniştei şi a morţii. Ca plantele ne întoarcem spre "soarele morţii". Iubirea este centrul nostru existenţial. Regăsire. Noimă. Sens. Identificare cu simfonia luminii a Mirelui-Cuvânt "când ca seminţele ce cresc/înflorim din nou într'un cântec viitor."

Pentru a rezuma lirica acestui volum e de ajuns să cităm "Ars poetica": "With my voice/I scrape/the window/of nothingness:/like/a small child/new/pure light/is coming/inside." De mărimea unui cristal această "artă poetică" caracterizează luminile pietrificate care formează templul liric în care poeta ne invită spre un gotic meditativ, delicat ca prima corolă a lunii, dar cu ecouri profunde şi voltaice amintindu-ne de dantelăria cristalină a muzicii lui Vivaldi. "Nimicul" sau "nothingness" cu abisurile lui îngheţate poate fi străpuns cu privirea lui animă şi de dincolo de el lumina pură a cunoaşterii de sus se revarsă în noi ca temelie de foc şi trandafir.

TĂRÂMUL ÎNGERULUI DE BRONZ

Există un tărâm al mlaştinei şi un tărâm al ochiului de cerb şi al zborului inefabil al porumbelului sacrului virgin. Pe al doilea tărâm sihăstresc poeţii, sfinţii, sculptorii, muzicienii şi tot neamul de slujitori ai spiritului Pnevma, care este pretutindeni şi pe toate le plineşte ca duh al Adevărului.

A fi artist şi a sluji celălalt duh, al minciunii şi neantului meontic, este cea mai mare blasfemie adusă condeiului, daltei, peniţei sau arcuşului de vioară. Tentaţia este foarte mare pentrucă din gaşca vânzătorilor de spirit se recrutează "celebrităţile" şi "progresiştii" miluiţi cu premii, vedete ale ziarelor şi ale graselor conturi bancare.

Gheorghe Stănescu e unul din acei sihaştri preoţind Visului, un caracter ca şi piatra şi marmora în care îşi sculptează ideea, un artist trăind modest şi simplu, adăpându-şi inspiraţia dela izvoarele înalte şi pure ale schiturilor stelare.

Adevăraţii artişti sunt din tagma acestor însinguraţi şi neînţeleşi departe de faima neonului ieftin de scenă şi a peticăriei de vedete ale micului sau marelui ecran. Gheorghe Stănescu e unul din aceşti sihaştri ai Mielului şi Mirelui-Cuvânt. Ascuns de gălăgia murdară a cotidianului din poiana unei raze îşi face atelier şi când luna îşi cerne tăcerea prin brazi,cu un ciocan şi o daltă Gheorghe Stănescu ASCULTA cum fâlfâie aripa Spiritului ca întru începuturile lui "Bereşit bara Ielohim..." deasupra nefiinţei îngheţate în piatră sau marmoră. Infiorările ning. Frică. Teamă. Dragoste. Aşa ni s'a revelat Legea. La un moment dat piatra a început să scoată fum albăstrui şi când acesta s'a risipit au început să înflorească ghioceii pătraţi ai literelor din ecoul Glasului. Artistul ştie să privească în ochii cerbului, în ochii pelicanului şi chiar în ochii vulturului, aşa cum l-a învăţat piatra care la un moment dat s'a desfăcut într'o scară de îngeri şi a devenit Bethel.

Gheorghe Stănescu cunoaşte şi drumul spre acolo unde palmele pot asculta răzvrătirile şi ofurile argilei, care prin foc trecând iau din voinţa mâinilor forma creativă. Foc şi formă. Atinge lutul precum Omar Khayyam. Câte inimi nu au ţesut această argilă? Câţi regi şi câţi săraci? Câţi împăraţi şi câţi ostaşi? Câţi drepţi şi câţi păcătoşi? Liniile palmei de artist ascultă. Le-a învăţat să asculte. Româneşte. Mioritic.

JESUS HEALING THE BLIND

Cu aceeaşi cucernicie Gheorghe Stănescu se apropie de marmoră. De piatră. De bronz. Sar aşchii din duritatea şi îndărjirea materiei. Spiritul îşi cheamă oglindirea. Trezeşte amorful şi-l desface ca pe păpuşoi de penele jilave. Ca pe grâul blagoslovit al Domnului din doina mustăcioasă a spicului.

Icoanele lumii şi-au ascuns catapetesmele în piatră. În fiecare piatră se ascunde de-a moartea un Lazăr. Ucenicul, aşa cum a fost învăţat de Cuvânt, i se opreşte în faţă. Îi bate la uşă. Aşa cum îţi chemi vecinul la un ospăţ de taină. Îl strigă. Îi porunceşte să iasă.

Slujitorul Cuvântului e pretutindeni acelaşi. Smerit şi umil. Fie că logodeşte o rimă cu alta. Fie că are un penel, o daltă sau un arcuş. Acelaşi.

Sculpturile lui Gheorghe Stănescu impresionează nu printr'un şoc "modernist" ci prin unitatea lor într'un cosmos filosofic rostit din adâncul fiinţei omeneşti. E un cosmos paradisiatic în care omul plin de disperare, anxietate, durere, foame trupească şi sufletească, foame de credinţă, foame de dragoste, foame de lumină, se regăseşte limpezindu-şi inima şi sufletul prin transfigurarea taborică. În sfera cugetării lui găsim un antropocentrism care reuşeşte să abă un echilibru perfect tocmai prin faptul că este christocentric, aşa cum îl gândea Teilhard de Chardin.

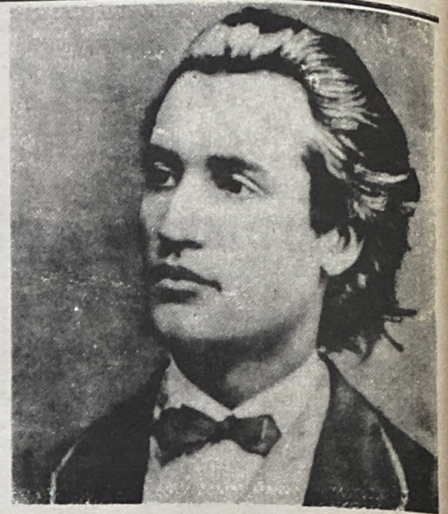
O imagine a sfântului modern este omul care se dăruieşte până la sacrificiu aproapelui, "Maica Teresa" nu e numai un grup statuar, ci un punct de reper, o dragoste pentru cei sărmani care arde asemeni unei lumânări înfiptă chiar în inima întunericului. "Iisus vindecând orbul" nu este numai o ilustraţie evanghelică, ci strigătul secolului XX, bolnav şi orb, care ţipă după adevărata Lumină. Aceeaşi temă e şi mai pregnant reliefată în "Ruga martirului". Această statuie, de un dinamism puţin întâlnit, mai mult vibrare decât trup, dârzenia spiritului la superlativ, aş pune-o la toate porţile Europei, în toate bibliotecile unde Cuvântul este răstignit, sau în mijlocul unui ceas imens pe cadranul căruia au mai rămas cinci minute până la miezul nopţii.

Una din cele mai frumoase rugăciuni sculptate este "Inima sacră a lui Iisus". Pe o bancă cineva stă cu capul rezemat pe pieptul lui Iisus. Gândul ne duce aminte la Ioan şi la Ospăţul de Tină din foişor. E o dublă aducere aminte, ultima referindu-se la noi. În această lume avem pe cineva care ne iubeşte, care nu este indiferent la soarta noastră, la condiţiile grele din această "vale a lacrimilor" prin care trecem. Este o inimă care bate pentru noi. Da, inima lui Dumnezeu-Iisus. Inima ce a umplut mormântul Invierii cu lumina cea neapropiată. Există la fraţii noştri catolici chiar un cult al dragostei lui Iisus pentru noi simbolizat prin inimă. După cum am înţeles, nici pe departe nu e vorba de o segmentare biologică a teandricului spre cult. Aşa cum acceptăm imaginea Mielului ca smerenie şi umilinţă, la fel imaginea dragostei e reprezentată prin inimă. În acest sens înţelegem marea metaforă filosofică a grupului statuar realizat de Gheorghe Stănescu cu un Iisus care, dacă observăm cu atenţie, are inima în dreapta. Dacă ar fi avut-o în stânga pentru justificarea titlului ar fi trebuit inversată scena. Am fi avut o statuie după toate regulile raţiunii noastre, dar s'ar fi pierdut marele simbol tocmai pe care sculptorul pune întregul accent.

Nu putem încheia fără a nu menţiona crezul artistic al lui Gheorghe Stănescu: "Cred că arta este unul din cei mai importanţi factori de educaţie socială. Pentru aceea cu zel şi credinţă fac tot ce pot prin opera mea creativă." E un crez artistic pe care Gheorghe Stănescu îl mărturiseşte, respectă şi-l comunică iubitorului de Frumos.

Dumitru ICHIM

ANUL EMINESCU

Cu ocazia împlinirii în acest an a 100 de ani dela moartea poetului MIHAIL EMINESCU, "Cuvântul Românesc" declară pentru întreaga apariție pe anul 1989, "Anul Eminescu", în acest scop vor apare în fiecare număr ,ezii și proză scrise de Eminescu, precum și studii, recenzii, articole și alte materiale închinate poetului. Toți care posedă lucrări sau studii inedite sau materiale documentare despre marele poet național, sunt rugați să trimită materialele cu specificație "Anul Eminescu".

O echipă a Colegiului de Redacție va tria materialul trimis spre publicare.

Pagini de jurnal — **de Andrei PANDREA**

CENTENAR MIHAIL EMINESCU

1850-1889

-Mare Voievod și Domn al Ființei Românești-

-continuare-

Românul e singuratic. Dar singurătatea lui nu e trăită pe culmile disperării, în fobie, ci este contemplativă, soi de concepție organică și totală e existenței, determinată de complexul tragic de valori, aport al sufletului poporului și al unei suferințe profunde și continue.

Discursul neîntrerupt și vehement, de protest, face din Eminescu cea mai tragică conștiință românească, din toate timpurile.

Religia, cultura, etosul sunt specifice etnic. Eminescu exclude teza șovinismului, dar afirmă (la 21 de ani) cu tărie naționalitatea. Xenofobia nu face parte din ideile lui. In 1883, la ultima lectură dela Junimea, citește "Doina" și în ea, nu este vorba de șovinism și xenofobie, ci de rezistența elementului autohton împotriva împilatorilor fanarioți, ruși etc. Poetul recunoaște bisericii catolice calități excepționale, ilustrate de arhitectură, pictură, sculptură, muzică, **adaptate sufletului omenesc.**

***

Sub conducerea Doamnei Sanda Stolojan - comunicări **referitoare la opera poetică.**

Se citește **mesajul** lui Emil CIORAN.

Nicu CARANICA (Paris) în "Pentru un Eminescu total" se răzvrătește cu temei împotriva unor detractori ai operei, cel mai însemnat fiind, după Domnia sa, autorul valoroasei "Vieți" a poetului, G. Călinescu. Odată cu apariția monumentalei ediții Perpessicius se ivește un eminescianism critic ciopârțitor.

Judecăți tendențioase, contestări gratuite și o caricaturizare, desfigurează chipul lui Prometeu. Concluzia la Scrisoarea a IV-a e nedreaptă: "In această scrisoare e o falsitate fundamentală mântuită într'o măsură de marele stil eminescian și de lapidaritatea unor definițiuni". In ritmul sacru al lui "Mai am un singur dor", Călinescu aude o romanță! și după ce contestă antumele, răstoarnă postumele, afirmând că singurul punct de vedere adevărat, nu poate fi găsit **decât în poeziile de maturitate, publicate de bună voie...**

I. NEGOITESCU, emul călinescian, tăgăduiește aproape în întregime antumele. El vorbește de "secătuita imagine a Luceafărului" și e decepționat de "precaritatea anecdotei și morala pacifică a geniului", cu afirmația cumplită în concluzie: "Era drumul lui Eminescu: dela mitos la magic și dela magic la virtuozitate, adică la mitosul neantului, la neantul verbal". **Acest teribilism** cu cauze obiective: eterna dorință a originalității cu orice preț la Călinescu, și saturația ca și aplicarea criteriilor de judecată ale poeziei moderne la amândoi. Poezia e în biata noastră lume încarnarea în cuvânt. Cu acest criteriu putem schița o viziune totală a imensului Eminescu: respirația cosmică și metafizică, în care viziunea și intuiția sfredelesc în infinit, dar limba gâfâie sub uriașa povară; explozia romantică și postumele cu două faze: prima cu explozia imaginației care nu cunoaște stavilă în gigantism, uranism și angelism-demonism; a doua până în 1882, cu o limbă fermă, încă cu unele stângăcii.

Si Călinescu și Negoițescu tăgăduiesc pe Eminescu creator de limbă. Universul poetic eminescian se vădește în plină mișcare în întruchiparea vie a verbului: semiurgism vizionar și al încarnării în grai. D. Caracostea a urmărit acest proces, fără **înfumurări** și insolențe de primadonă critică.

Universul eminescian, se îndrepta pe calea desăvârșirii limbii, pe calea prozodiei și a mitului. El turna în formă nouă limba veche și înțeleaptă. Efectul maxim al încarnării în grai este inefabilul-farmec al versului. Impotriva tainicei magii se înverșunează ambii critici.

Momentul unic al literaturii române este vraja versului eminescian, care-l face incomparabil printre marii poeți ai lumii. Universul poetic **eminescian, vorbind real - cu cadrul entitate sacrală -** primește un răspuns real, **scăldat în mit.** Si fructul **poetic** culese e fără soț în lume: Luceafărul! Cel mai mare mit al timpurilor moderne, frate bun cu Prometeu al lui Eschil. Luceafărul sau noul Prometeu.

***

Muzicologul George BALAN face reflecții ilustrate muzical asupra poetului în "Meditatio musicale eminescianne". Mesager al altor lumi, **comunicând într'un limbaj** transcendental în stare de incandescență aspecte luciferice sau contemplative exprimate în tiparele puțin încăpătoare ale unei limbi în formare - iată câteva idei pertinente. De observat că Enescu s'a ținut departe de poet.

***

Sub președinția lui Vintilă HORIA - după amiaza închinată operei filosofice, începe cu densa și fertila comunicare "Căi spre cuvântul lui Eminescu" rostită de Theodor Cazaban (Paris). Un titlu care face o precizare referitoare la eseurile lui Martin Heidegger "Unterweg zur Sprache". Nu "obiective" căi, subliniază vorbitorul "Ci tot atâtea experiențe ale comunicării poetice; în fapt, la Eminescu, dincolo de orice delectare, pe care atâți poeți o izbutesc, răsare o miraculoasă experiență." Din multele citate din Heidegger, Novalis sau Rig Veda ("luna ce în ape") care ar reprezenta tot atâtea începuturi de drum spre cuvântul lui Eminescu, **reținem** doar unul, din Sf. Grigorie din Nyssa "conceptele crează idoli ai divinității; numai cutremurarea presimte ceva". Cutremurare, înfiorare, vrajă. Această experiență a poeticului, Românii și numai Românii **o pot avea citindu-l pe Eminescu**, vrăjiți și răpiți de magia lui. Hermeneutica poeziei lui Eminescu, în optica lucidă și pertinentă a domnului Cazaban, se adaugă, fără doar și poate, înțelegerii poetului național și ascultării unui logos **românesc**, din care nu lipseau, tot ca puncte de plecare pe calea înțelegerii, sinteticile categorii apriorice kantiene - timpul și spațiul la Eminescu - și convingătoarea demonstrație a simbolismului crucii din imaginea eminesciană, în "reprezentarea" lumii (imago mundi).

***

Radu ENESCU (Madrid) - descifrează trăsături **esențiale ale existenței** artei eminesciene în "Ontologia poetică". Reamintind adagiul lui Goethe: "Fiecare să fie în felul lui un Grec", el observă contradicția totală dintre felul de a trăi și cel de a gândi la Eminescu, care nu era un ascet și clocotea de simțiri și de sentimente. Din dragostea de natura cosmică și telurică, Eminescu se logodește cu firea. Aici intervine îndepărtarea și divorțul de Schopenhauer. Esența lucrurilor se află dincolo de fenomene: cele patru elemente ale lui Empedocle și cele două forțe opuse, dragostea, care apropie, dușmănia, care îndepărtează, Eminescu este pătruns de fiorul cosmogonic, escatologic, teleologic.

***

L.M. ARCADE (Paris) în "Contradictoriul și cerul identității în opera poetică a lui Eminescu" spune: "După apariția prodigioasei ediții Perpessicius ne apare că, spre deosebire de alți mari poeți romantici, Eminescu a fost singurul **care a încercat să-și transforme** visul în 'destin". "Năzuind și pregătit să găsească soluții tuturor problemelor românești, tânărul Eminescu - încă cel al studiilor - ni-l evocă pe urmașul atotștiutorului "poet arhaic" (Mircea Eliade).

Eminescu și-a exprimat prioritar, în poeziile postume, un dublu zbucium: acela stârnit de teama chinuitoare a prea **precarei dăinuiri istorice a** Românilor și acela corespunzător găsirii unui divin remediu împotriva timpului aducător de rău și de moarte".

"Chiar dacă visul s'a stins, amorul cel mare al națiunii rămâne mare", deși proiecțiile eternității în vremelnicie: că "Vis al morții eterne e viața lumii'ntregi", atenuează desigur, tensiunea viață-moarte. La poet, jalea iscată de constatarea neființei este combustibilul iubirii creatoare de ființă: "Nu e păcat /Ca să se lepede / Clipa cea repede / Ce mi s'a dat?"/ Ultimul vers sugerează un donator nenumit; ea nu face decât să întărească alegerea răspunsului: alegerea vieții.

Dar mai mult decât nemurirea unora și reînvierea altora, **spuse** în **strofele poemului, regeneratoarea revalorizare a** Universului apare acolo unde Luceafărul, ajuns "în sure văi de haos", vede cum "izvorau lumine ca'n ziua cea dintâi", cu putere înnoită. Cerul pe care-l vede poetul exclude orice dualitate, gândul etern neputând să-și rămână identic sieși, într'un univers atât de coerent încât până și clipa trecătoare devine un factor necesar și activ al întregului. Dar nu oricum și nu **oriunde** ci numai în peisajul autohton identificat și autentificat de clopotele și toaca satului strămoșesc".

***

Marin TARANGUL (Paris) își explică felul în care ne putem revendica dela Eminescu în "Căderea în dimensiunea Eminescu", luminând interiorul spiritualității receptoare și dimensiunea ei, în care infinitul e parcurgere, sorbind și ultimele cuvinte - "Of, Doamne, Doamne".....

***

Cicerone POGHIRC (Bochum RFG), în "Indianismul lui Eminescu", **rectifică o greșeală: interesul lui Eminescu pentru India** nu se datorează numai romantismului german și lui Schopenhauer. Elev al celui mai însemnat indianist al timpului, Albrecht Weber, dela Berlin, poetul reușește să traducă o gramatică sanscrită și dicționarul sanscrit-latin al lui Franz Bopp, iar în traducerea imnului cosmogonic din Rig-Veda se apropie mai mult de **originalul** sanscrit decât traducerea germană. Poetul e apropiat structural de gândirea indiană antică și **observă** apropieri între culturile tradiționale **românească** și indiană.

Proiectarea viitorului în trecut și viziunea lumii viitoare, oferă analogii. **Națiunea** ar fi un corp social cu elemente legate, complementare, dar inegale axiologic. Statul tradițional fiind natural este opus celui modern. Evoluția națiunii, organică, se face în structuri originare, sub oblăduirea păturilor superioare - aristocrația și intelectualitatea. Elementul etnic străin este admis în măsura nevoilor **națiunii** și **a voinței acestora de a se** încadra în națiune și nu numai de a fi simpli membri ai unei asociații de exploatare, instalată într'un hotel și nu într'o patrie.

Istoria națională cuprinde perioade organice **de evoluție - 1300-1700; 1821-1866 - și perioade im**puse de forțe exterioare, străine: epoca fanarioților (1700-1821) și cea a capitalismului sălbatic. Gânditorul politic nu vrea restaurarea lui Mircea sau a lui Stefan, ci vrea **"păstrarea formelor cu împrospătarea conținutului".**

Continuare în pag.11

CENTENAR MIHAIL EMINESCU

Urmare din pag.10

Pe seară, naistul şi artistul complet Gheorghe ZAMFIR, împreună cu Ion PISO, artist liric de talie mondială, au dedicat memoriei lui Mihail Eminescu concertul "Din străbuni", o evocare a muzicii ascultate de poet şi izvorîtă din opera lui.

Rând, pe rând, la nai, pian, acordeon şi voce, am ascultat înfiorat cum sufletul lui Gheorghe Zamfir picura şi înălţa spre inimile noastre o "liturghie reînviind amintirea unor rituri de mult uitate, în geniul interpretării răsunând nu numai aura talentului lui, ci măiestria, forţa şi rigoarea câtorva milenii de cizelare şi înaltă virtuozitate.

"Arta lui Zamfir, originară, devine un argument viu al viziunii metafizice care susţine unicitatea revelaţiei primordiale. El este unul din cei mai proeminenţi ambasadori ai neamului nostru în cultura contemporană a lumii" (Paul Barbăneagră). Recitalul Zamfir cu: "Pe marginea Dunării", "Mândră floare-i norocu", "Patru boi suciţi în coarne", "De nuntă", "De înmormântare", "Radu mamii", "De ce nu-mi vii" şi încă altele, a fost împlinit de vocea rară a lui Ion Piso, cântând: "Pe lângă plopii fără soţ", "Mai am un singur dor", "Mândră de dragostea noastră", "Eu sunt Barbu Lăutaru", "La umbra nucului bătrân" şi altele.

***

SAMBATA 17 IUNIE.

Intâia "masă rotundă", dedicată lui "Eminescu vizionar al lumii moderne", îi reuneşte în jurul lui Paul Barbăneagră pe Vintilă Horia, Theodor Cazaban, N. Caranica, C. Poghirc şi Pr. Al. Mircea. Din chipurile nesfârşite ale lui Eminescu, P. Barbăneagră îl alege pe cel de vizionar, căruia istoria i-a dat dreptate în tot ceea ce nega şi critica. El se află însămânţat, fertil, în noi înşine: noi venim din el şi prin el. Afirmând că ideea de progres este desuetă, survine natural confruntarea anistorică a memoriei cu uitarea.

Revoluţia dela 1789 a propus o viziune falsă şi nocivă, deschizând uşa uitării, strecurată în conştiinţe şi doborînd ordinea teocentrică. Memoria, amintirea a fost înlocuită cu şubredul progres - substituţie a fabuloasei bogăţii cu nimicul.

Nici o idee n'a fost inventată de intelectuali: Sf. Grigore din Nazianz o afirmă cu imensă dreptate: "Păcatul de a avea idei originale". Cel care îşi aminteşte, află răspunsurile privind viitorul, în trecut. Românii au privit mereu cu stimă spre Paris. Take Ionescu îi spune lui Vodă Carol: "Noi Românii, preferăm mai curând să pierdem războiul alături de Franţa decât să-l câştigăm împotriva ei". Dar care Franţă? A "înnoirii", plecând dela Descartes, trecând prin secolul al XVIII-lea (al "Luminilor?") prin Jules Ferry - care-l neagă pe Dumnezeu - până la J.P. Sartre? Sau cea a Sf. Bernard, Pascal, Joseph de Maistre şi Rene Guenon? Ideile revoluţiei bicentenare, în dereglare metafizică, au fost denunţate de istorie. Recenta tragedie din China comunistă este şi ea rezultatul unei idei utopice, importate fără noimă. Viaţă şi moarte, jertfite unor iluzii, din care s'au născut, prin ricoşeu şi Auschwitzul şi Gulagul.

***

Vintilă HORIA constată, cu umor amar, că popoarele europene sunt sfâşiate între două paradoxuri: Ungaria, de pildă, are de ales între Marx şi Ciocilina... Iar lumea liberă trăieşte sub domnia cantităţii. Eminescu este nu numai un geniu intuitor ci şi o conştiinţă acută. El ne arată problemele şi bazele ideologice de care nu ne vom putea desface niciodată. El este geniul nostru tutelar, precum Shakespeare pentru Englezi şi Dante pentru Italieni - şi a încercat să ne arate un alt drum, conservator revoluţionar. Criteriile "naţionaliste" sunt, de fapt, tradiţionaliste. Profetul viitorului, citeşte destinul naţional în trecut.

Eminescu este un popor, o ţară. El propovăduieşte iubirea ca tehnică de cunoaştere a omenirii şi nu elanul vital al urii. În zămislirea noastră ca popor, întâlnirea celor două popoare strămoşeşti înseamnă şi unirea a două imense tradiţii europene. De unde ne tragem şi spre ce mergem? Misiunea poporului român, în lume, este pacea şi cunoaşterea prin dragoste, iscată din lungi suferinţe istorice, năvăliri, torturi, sacrificii individuale şi colective.

***

Nicu CARANICA se referă la "Opera etico-socială" (2 vol.) recent editată, căreia îi scrie introducerea. Eminescu, fire robită esenţialului, porneşte, în articolele sale, mereu dela sensul universal. Problema cedării celor trei judeţe - Cahul, Bolgrad, Cetatea Albă - duce la întrebările: cum vom pierde Basarabia? Cum o vom păstra? Prima unire s'a prăbuşit odată cu asasinarea lui Mihai Viteazul. Cum va fi unirea cea mare? Eminescu se dovedeşte vizionar şi profet.

Theodor CAZABAN - în consideraţiile sale, observă că, occidentalizarea lumii, ca un cancer, a declanşat sub o lozincă falsă revoluţia chineză aprinsă în Piaţa Tien An Mîn, ca o nouă revoluţie, inspirată de cea bicentenară. Eminescu murea când vârsta fierului se încorona în "Tour Eiffel", cu societatea industrială şi oţelăriile ei - vârsta fierului zeiţei Kali, din Vihnu Purana. După ce, pe plan politic, iacobinul francez, schimba legitimitatea în ordinea lumii, scăldată în sânge, o dharma pe dos, iar acum armata chineză împuşcă copiii cu glonţ cumpărat dela părinţii lor.

***

Preotul Alexandru MIRCEA în "Eminescu şi situaţia religioasă în România", insistă asupra celor trei idei care se cer combătute: iluminismul, pozitivismul şi materialismul dialectic, bazate pe "progres", deci pe ruptura cu tradiţia, verificată milenar, prin stil de viaţă.

***

Cicerone POGHIRC. - "Viitorul în trecut" al lui Eminescu, "L'Avenir du passe" al lui Al. Ciorănescu, arată ce este verificat dintotdeauna: călcăm pe urmele lăsate de strămoşi. Starea în societate arată pe om la locul lui: un om cu stare. Elementele sociale sunt organic legate între ele. Evoluţia naturală este organică, treptată, conservatoare, altfel spus tradiţională. Individul are datorii faţă de colectivitate. In societatea modernă se caută drepturile fără efort, câştigul fără muncă, iar membrii păturii suprapuse se cred făcând parte dintr'o asociaţie de exploatare, trăind în hotel "Libertatea de a face fără teamă tot ce este drept şi bun", principiul nescris al societăţii tradiţionale este întors pe dos în România sub comunişti, unde eşti împiedicat prin legi şi oameni să faci ceva bun.

Libertate şi egalitate, termeni goliţi de sens, de tăvălugul unificator, nu sunt organici societăţii tradiţionale. 1866 ne-a împins pe o cale nefirească. Lucrurile se îndreaptă sub Carol I. Dar Independenţa şi Unirea, ne-au pierdut minţile. S'a ajuns la 44 partide, la goana după putere şi posturi. Dar cultura s'a avântat şi a evoluat excepţional.

(sfârşitul în numărul viitor)

Andrei PANDREA

Cititorilor
„Cuvântul Românesc"
din Canada
cu toată dragostea lor

Ion Piso

Din Paris de la Centenarul geniului nostru POET EMINESCU, trimit prin VERBUL PRIMAR un crâmpei din sunetul sufletului meu, dragoste, frăţie, pace între noi şi libertate'n ţară cât de curând de la Dorina, tuturor cetitorilor Cuvântului Românesc
Paris 17 Iunie 1989
Zamfir

CARTEA ROMÂNEASCĂ ÎN EXIL

- trei decenii, zeci de edituri, sute de titluri -

E.M. CIORAN: PE CULMILE DISPERĂRII

ED. L'HERNE, PARIS 1988

(Reeditare)

Precum în extaz se realizează purificarea de toate elementele individuale și contingente, rămânând numai lumina și întunericul, ca elemente capitale și esențiale, tot asemenea în nopțile cu insomnii, din tot ce are lumea aceasta multiplu și divers, nu mai rămâne decât un motiv obsedant sau un element intim, când nu este prezența evidentă a unei persoane. Câtă vraje ciudată este în acele melodii cari izvorăsc din tine în nopțile fără somn, cari se desvoltă asemenea unui flux, pentru a se stinge într'un reflux, care nu este un simbol de părăsire, ci seamănă ușurinții unui pas înapoi din nu știu care dans! Ritmul și evoluția sinuoasă a unei melodii interioare, pun atunci stăpânire pe tine și te cuprind într'o încântare ce nu poate fi extatică, fiindcă este prea mult regret în această tălăzuire melodică.

Regret după ce ? Greu de spus, căci insomniile sunt atât de complicate încât e imposibil să-ți dai seama ce-a pierdut. Poate fiindcă pierderea e infinită... Obsesiile se individualizează numai în insomnii, deoarece numai în ele se poate realiza prizonieratul într'o formă de gândire sau de simțire. In insomnii prezența unui gând sau a unui sentiment este organică, este constitutivă, și se impune cu exclusivitate și imperialism. Tot ce apare în ele se realizează melodic, într'o formă de ondulație misterioasă. Ființa iubită se purifică într'o imaterialitate, întocmai cum s'ar risipi într'o melodie. Si atunci nu poți ști absolut deloc dacă iubirea ta e vis sau realitate. Caracterul impalpabil ce-l împrumută realității această convertire în melodie a tot ceea ce se petrece în insomnii provoacă în sufletul omului o neliniște și o turburare, cari nu sunt atât de intense, pentru a duce la o anxietate universală, ci păstrează toate elementele unei neliniști și turburări de esență muzicală. Moartea însăși fără să înceteze a fi hidoasă, se manifestă într'o universalitate de noapte, a cărui impalpabilă transparență, deși e fructul iluziei, nu este mai puțin muzicală. Dar tristețea acestei nopți universale este întocmai ca tristețea muzicii orientale, în care predomină mai mult misterul morții, decât al iubirii.

***

Precum în explicarea nașterii iubirii, fenomenul iraționalității ("iubirea e oarbă") este revelator, tot așa în sensația iubirii, fenomenul topirii este nu mai puțin revelator și semnificativ. Iubirea este o formă de comuniune și de intimitate. Or, ce poate exprima mai bine această formă, decât fenomenul subiectiv al topirii, al spargerii tuturor barierelor individuației? A te topi în iubire, înseamnă a încerca un fior organic, ce reduce toată viața din tine, la o pulsație și la o pâlpâire, greu de definit. Cu ce te pune în contact iubirea? Nu este ea universalul și specificul absolut în același timp? Nu este paradoxul iubirii de a atinge un vag general, deși ea se orientează în spre o singură ființă ? Comuniunea mai adâncă nu se realizează decât prin individual. Iubesc o ființă; dar întrucât ea este un simbol al totului, eu particip ontologic la tot și la esență, în mod inconștient și naiv. Participarea universală a iubirii presupune specificarea obiectului; căci nu poți avea un acces total fără accesul absolut al unei ființe individuale. Exaltarea și vagul în iubire, răsar dintr'o presimțire și dintr'o prezență nereflectată în suflet, irațională, a vieții în general, care crește în tine la paroxism. Orice iubire adevărată reprezintă o culme căreia sexualitatea nu-i răpește nimic din înălțimea ei. Sexualitatea nu atinge ea culmi? Nu se atinge în ea un paroxism unic, extatic până dincolo de orice margini? Decât, fenomenul curios al iubirii este de a deplasa din centrul conștiinței sexualitatea, deși iubirea fără sexualitate nu se poate concepe. Ființa iubită crește atunci în tine purificată și obsedantă, cu un nimb de transcendență și intimitate simultan, în sclipirile și reflexele căruia sexualitatea devine periferică, dacă nu în mod real și efectiv, în tot cazul subiectiv și imaginativ. Iubire spirituală între sexe nu există, ci numai o transfigurare organică ,prin care persoana iubită se fixează în tine, evoluând în carena ta până la a-ți da iluzia spiritualității. Numai în astfel de condiții este posibilă o sensație de topire, când carnea tremură de un fior total, când ea nu mai este un obstacol și o rezistență materială, ci arde de focuri lăuntrice și curge de fluidități insezisabile. Sărutul nu e posibil decât într'o astfel de senzație de topire, de comuniune imanentă și fecundă. Existențial și ontologic, sărutul te apropie mai mult de esența intimă a vieții, decât o reflexiune îndelungată și complicată. Căci nu prin forme și categorii se ajunge la realitățile esențiale. Si dacă ajungi la acestea în mod inconștient și naiv ai pierdut ceva? Numai când ești conștient simți cât ai pierdut. Nu cred că esența și intimitatea vieții să fi rămas un bun pierdut pentru aceia cari nu s'au aventurat pe căile spiritului.

***

Numai întâia iubire are valoare. Cine a dus-o până la capăt, cine a trăit toate formele și farmecele ei, acela poate să afirme că nu e certat cu Eros. Dar când dintr'o șovăială și nesiguranță lăuntrică, dintr'o lipsă de curaj și avânt în prima tinerețe, nu ți-ai manifestat iubirea, ci ai omorît în tine expansiunile erotice, te-ai refuzat unei abandonări integrale, ce mai poți spera atunci dela iubire? Vai de acei cari n'au schimbat nici un cuvânt cu prima lor iubită! Cum vor mai găsi cuvinte pentru a doua? Si oare mai renaște iubirea? Depinde de om și de tristețile lui. Căci îndelungile întristări paralizează în așa măsură elanul iubirii, încât te întrebi dacă tristețea nu este un reflex al morții, precum iubirea este al vieții. Acea sensație de presiune interioară, când simți cum te aduni în tine, cum creerul e par'că strâns și corpul apăsat de greutăți interne, când orice avântare moare sub glasul obscur și nelămurit al unor chemări din adâncuri negre și copleșitoare, fac din tristețe o otravă care picurând în iubire o întunecă și o stăvilesc. Iubirea este prin esență deschisă, ca o floare de primăvară. Si nu închide răcoarea tristeții petalele acestei flori? Uneori învinge iubirea, alteori tristețea; câteodată se amestecă într'un aliaj complex provocând o stare de neliniște, când atât viața cât și moartea își cer drepturile lor. Cum atacă tristețile rădăcinile lui Eros! Si oare dece întristările sunt numai de moarte? Sunt prea trist spre a fi născut pentru iubire !

***

Acel care a spus că somnul este egal cu speranța, a avut o intuiție admirabilă a îngrozitoarei importanțe a somnului, precum și a nu mai puținei importanțe a nesomnului. Insomnia este o realitate atât de mare, încât îmi vine să mă întreb, dacă omul nu este un animal ce nu poate dormi. De ce să-i spui omului animal rațional, când găsești la unele animale rațiune câtă vrei? Nu există, însă, în scara întregei vieți animale în afară de om, un singur animal care să vrea să doarmă și să nu poată. In somn uiți drama vieții tale, uiți complicațiile și obsesiile, așa încât fiecare deșteptare este un început nou de viață, este o speranță nouă. Viața păstrează astfel o discontinuitate plăcută, care dă impresia unei continui regenerări, a unei renașteri permanente. Insomniile duc, dimpotrivă la un sentiment al agoniei, la o tristeță eternă și iremediabilă, la o disperare absolută. Pentru un om sănătos, adică pentru un animal, a te preocupa de insomnii este a te complace în neseriozități, fiindcă el nu știe că sunt unii cari ar plăti un somn cu o avere, cărora le e frică de pat și care ar sacrifica o țară pentru inconștiența din somn, ce o răpește în mod brutal amarnicile lucidități și haosul insomniei. Există o mare, o infinită legătură între insomnie și disperare. Mă întreb dacă poate există disperarea fără insomnii, dacă este posibilă o pierdere totală a nădejdii fără concursul nesomnului. Deosebirea dintre iad și rai nu poate fi decât aceasta: în rai poți dormi când vrei, în iad niciodată. N'a pedepsit Dumnezeu pe om luându-i somnul și dându-i cunoașterea? Si nu este în unele închisori pedeapsa cea mai groaznică atunci când nu te lasă să te culci? Nebunii sufăr mult de insomnii: de aceea depresiunile teribile în care trăesc, desgustul de viață și înclinarea spre sinucidere.

Este imposibil să iubești viața atunci când nu poți dormi. Si apoi sensația aceia de scufundare, de prăbușire în adâncimi, de scafandru al neantului, care se naște în unele clipe de veghe absolută, nu indică ea o formă de nebunie? Acei cari se sinucid, aruncându-se în ape, sau din etajele caselor, o fac desigur sub un impuls orb și o atracție nebună în spre adâncimi. Cine nu s'a cutremurat la viziunea interioară a scufundării lui în ape adânci, la sensația unei imersiuni nelimitate, evoluând în spre profunzimi marine, ca și cum ai vrea să fugi de lumină spre a locui pe fundul oceanelor sau al mărilor, cine n'a simțit lăuntric o împleteceală în aer, trasând arabescuri de o absurdă complexitate sau descriind vârtejuri ca o pulbere cosmică, acela nu va pricepe niciodată substratul atracției teribile în spre neant, ce îndeamnă pe unii oameni la suprema renunțare.

***

Mă simt un om fără sens și nu-mi pare rău că n'am nici un sens. Si de ce mi-ar părea rău, când de haosul meu, nu se poate alege decât haosul? In mine nu există nici o voință în spre formă, spre cristalizare, sau un ideal. De ce nu sbor, de ce nu-mi cresc aripi? Nu este în dorința mea de sbor o fugă de existență? Si n'aș fugi în acest sbor cu toată existența, cu tot ce e ființă? Simt în mine atâta fluiditate, încât mă mir cum de nu mă topesc și nu curg. Aș vrea ca ființa mea să se transforme într'un fluviu cu ape turburi și năvalnice care să poarte numele meu și care să curgă ca o amenințare apocaliptică. Oare va stinge această apă focul din mine și focul din mine va evapora această apă? In mine sunt numai aburi și scântei, inundații de foc și incendii de apă.

Este în mine atâta confuzie, zăpăceală și haos, încât nu știu cum un suflet omenesc poate să le suporte. Tot ce vrei găsești în mine, absolut tot. Sunt o ființă rămasă dela începutul lumii, în care elementele nu s'au cristalizat și în care haosul inițial își joacă încă nebunia și învolburarea lui. Eu sunt contradicția absolută, paroxismul antinomiilor și limita încordărilor; în mine totul e posibil, căci eu sunt omul care voi râde în clipa supremă, în fața neantului absolut, voi râde în agonia finală în clipa ultimei tristeți.

***

Nu se poate anula timpul decât prin viețuirea absolută în moment, în abandonarea totală la seducțiile clipei. Atunci realizezi eternul prezent, care nu este decât un sentiment de prezență eternă a lucrurilor. Să nu-ți pese de timp, de devenire și de nimic. Eternul prezent este existență, fiindcă numai în trăirea integrală a lui existența capătă o pozitivitate și o evidență. Prezentul, scos, în mod subiectiv din succesiunea clipelor, este ființare, este depășire a nimicului, care nu poate apărea decât acolo unde temporalitatea devine constitutivă pentru existență. Căci temporalitatea existenței introduce un element de neant în ființare, deoarece tot ceea ce se consumă în timp își dovedește implicit inconsistența. Fericiți sunt aceia cari pot trăi în moment, cari pot trăi prezentul absolut, pe cari nu-i interesează decât beatitudinea clipei și încântarea pentru veșnica prezență și eterna actualitate a lucrurilor. Si nu se atinge în iubire absolutul momentului? Nu este inconștiența din iubire adevărata trăire a clipei? Nu depășește adevărata iubire temporalitatea? Acei cari nu pot iubi într'o abandonare spontană o fac nu numai din tristețe și angoasă, dar și din cauza luptei dramatice cu timpul, din incapacitatea de a depăși esențial temporalitatea. N'a sosit timpul când trebue să declarăm războ.i pe moarte și pe viață timpului? Si nu este timpul dușmanul nostru al tuturora?

EXTRASE DIN CAPITOLUL "RENUNTAREA"

ACESTE DOUĂ PAGINI, OFERITE GENEROS DE "CUVÂNTUL ROMÂNESC", APAR SUB ÎNGRIJIREA ȘI RESPONSABILITATEA ASOCIAȚIEI "HYPERION"

HYPERION

Centrul de promovare a cărţii româneşti

A APĂRUT ÎN FRANCEZĂ...

Mircea Eliade

FRAGMENTARIUM

Traduit du roumain par Alain Paruit

Méandres

L'HERNE

[*] SUMARUL VOLUMULUI

ŒUVRES DE MIRCEA ELIADE

AUX ÉDITIONS DE L'HERNE

Mademoiselle Christina (traduit par Claude B. Levenson), 1978.
Andronic et le serpent (traduit par Claude B. Levenson), 1979.
Noces au paradis (traduit par M. Ferrand), 1981.
Les Hooligans (traduit par Alain Paruit), L'Herne, 1987.
L'Inde (traduit par Alain Paruit), L'Herne, 1988.

CAHIER DE L'HERNE N° 33, 1978

TEXTES DE MIRCEA ELIADE

Souvenirs de jeunesse
L'Inde à vingt ans
Journal himalayen
Fragmentarium :
Architecture sacrée et symbolisme.
Le mythe de l'alchimie.
La conception de la liberté dans la pensée indienne.
Le folklore comme moyen de connaissance.
Barabudur, temple symbolique.
L'érotique mystique indienne.
Propos sur une philosophie de la lune.
Jung ou la réponse à Job.
Les Bohémiennes (nouvelle).

Aux Éditions Gallimard

Techniques du yoga, 1948.
Le Mythe de l'éternel retour. Archétypes et répétition, 1949.
Images et symboles, 1952.
Mythes, rêves et mystères, 1957.
Naissances mystiques, 1959.
Méphistophélès et l'androgyne, 1962.
Aspects du mythe, 1963.
Le Sacré et le profane, 1965.
La Nostalgie des origines, 1971.
Fragments d'un journal I, 1945-1969, traduit par Luc Badesco), 1973.
Occultisme, sorcellerie et modes culturelles, 1978.
Mémoire I, 1907-1937 (traduit par C. N. Grigoresco), 1980.
Fragments d'un journal II, 1970-1978 (traduit par C. Grigoresco), 1981.
Briser le toit de la maison. La créativité et ses symboles (ouvrage publié sous la direction d'Alain Paruit), 1986.
Les Moissons du solstice, Mémoire II, 1937-1960.
Romans, récits et nouvelles, traduit par Alain Paruit, 1988.

IT IS A MAJOR PART OF THE ONGOING PROGRAM TO REDUCE THE DEFICIT.

A new Goods and Services Tax (GST) will replace the existing Federal Sales Tax. It will be charged at a uniform rate of 9 per cent on the vast majority of goods and services consumed in Canada. The existing federal sales tax rate is generally 13½% at the manufacturer's level.

The present federal sales tax system has been pushed beyond its limits and can no longer sustain the demands placed upon it. The structural weaknesses of the system have given some corporations the opportunity to reduce the amount of tax they would otherwise pay. For a tax system with 75,000 taxpaying corporations, there are 22,000 special arrangements and administrative interpretations required to keep the system in operation.

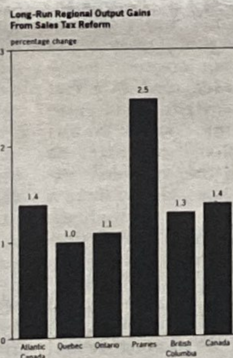
The present federal sales tax system is an increasingly unpredictable and unreliable source of revenue for the federal government. It must be replaced.

Our enormous debt has put pressure on the government's ability to meet other priorities. Canadians know the risks of not acting to bring the debt under control. The size of the debt has left us exposed to increases in interest rates, and vulnerable to international economic shocks. The reliability and stability of our sources of revenue are all the more important in such an environment. The new federal sales tax will secure year by year reductions in the deficit, while ensuring we can continue to provide Canadians with a standard of services that is among the best in the world.

IT WILL STRENGTHEN OUR INTERNATIONAL COMPETITIVENESS AND CREATE JOBS IN CANADA.

Our current federal sales tax favours imports over Canadian made goods. We are the only country in the industrialized world that is putting itself at such a disadvantage. The existing system also makes Canada's exporters less competitive in the world economy. Our present federal sales tax makes our annual economic output about $9 billion lower than it would be with the new GST in place.

Under the GST, we will be able to completely remove tax from our exports and make Canadian products more competitive abroad. And in Canada, Canadian-made products will be able to compete more effectively with imports.

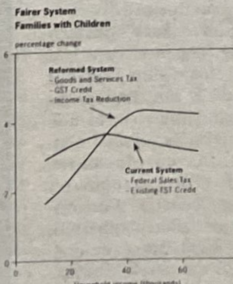
The benefits to the Canadian economy from sales tax reform will extend across all regions and sectors of the economy. The Atlantic and Prairie regions for example, will benefit significantly because their economies are resource-based and export-oriented – two sectors that will benefit the most from sales tax reform.

The GST will lower the cost of the machines, supplies and equipment companies have to buy to produce their products. This will lead to higher levels of investment and expand our output. Higher output will lead to more jobs.

IT WILL HELP LOW INCOME CANADIANS.

Once the GST is in place, families earning less than $30,000 a year will be better off. This will be achieved through a combination of income tax changes. First, low income Canadians will receive the new GST Credit. Second, the middle personal income tax rate will be reduced from 26 per cent to 25 per cent.

The GST Credit will be paid every three months and in advance of expenses. Eligible Canadian households will receive their first credit cheque in December 1990, before the January 1, 1991 GST start-up date. About 9 million Canadians will receive Credit cheques. The GST Credit will be calculated on the basis of income tax returns. Every income tax return will contain a one-page form showing Canadians how to apply for the GST Credit.

The amount of the Credit will depend on family size and income. The basic adult credit will be $275. Most single adults will be able to get an additional credit of up to $140, for a total of $415. The child credit will be $100. Single parents will receive an adult Credit of $275 for one of their children. Canadian households with incomes up to about $25,000 annually will be entitled to the full Credit.

A family of two adults and two children, eligible for the full Credit, will for example receive cheques of $187.50, four times over the course of the year, for a total of $750.

IT WILL ELIMINATE HIDDEN TAXES.

Right now, everywhere in this country every time Canadians buy a good or service made in Canada, they are paying federal sales tax. For example, a substantial amount of sales tax is presently buried in house prices. Under the existing system, it is clearly impossible for Canadians to know how much federal sales tax they are paying. There are four different rates on a variety of different products and the tax is buried throughout the production process.

It will be clear to Canadians when they are paying the 9 per cent GST. The broad base of the GST means it will apply to almost everything. The few exceptions will be widely known.

Some retailers in Canada will have cash registers that are capable of showing the GST separately at the check-out counter, while other retailers will not. The federal government will provide an incentive to retailers to assist them in acquiring the cash registers to show the GST separately.

In all cases, the federal government will provide retailers with signs for their stores that clearly indicate that the 9 per cent GST is being applied.

PROPOSED CHANGES.

1. For consumers, the GST will be similar to a retail sales tax, at the rate of 9 per cent on the retail price of goods and services. The GST will replace the existing federal sales tax, which is hidden at the manufacturer's level.

2. The GST will apply to virtually all goods and services sold in Canada; however, Canadians will **not** be charged tax when they buy the following GOODS: basic groceries; prescription drugs; medical appliances such as eye-glasses and wheel chairs; residential rents and existing houses.

3. Canadians will **not** be charged tax when they buy the following SERVICES: loans, mortgages, securities and insurance policies; health and dental care; most education services; daycare services; legal aid; and municipal transit and passenger ferry services.

4. Newly constructed houses will be taxed, however, most new home buyers will not see a significant increase in the price of a new house resulting from the GST, because there will be a $900 million GST housing rebate. In many parts of the country price increases will be less than half a per cent. Indeed, many communities should see lower prices as a result of the GST rebate. The main exception will be Toronto, where extraordinarily high land prices may cause prices of new housing to increase by about 1½%.

5. Because the present federal sales tax will be removed, prices will not automatically rise by 9 per cent when the GST is introduced. The prices of some things will be lower, and others higher. The prices of many big-ticket items for example, that are taxed at 13.5 per cent under the present system, will be lower once the 9 per cent GST is in place. The price of other items that are not taxed under the present system will increase.

Finally, well before the GST is up and running, the government will be telling Canadians about the GST and informing them about the kinds of price changes they can expect for key goods and services when the GST replaces the existing federal sales tax.

For instance, here are a few examples of what consumers might expect:

ITEM	PRE-TAX REFORM($)	POST-TAX REFORM($)
Air Conditioner	780.00	770.00
Car	15,000.00	14,700.00
Snow Tires	200.00	203.00
Hotel Accommodation	90.00	95.00

For more information about the GST, please call:

1-800-267-6620 (English) **1-800-267-6640** (French) **1-800-267-6650** (Telecommunications device for the hearing impaired)

 Department of Finance Canada Ministère des Finances Canada

EVANGHELIA EXILULUI (Octombrie 1989)

MÂNTUIRE, HAR ŞI CREDINŢĂ

—Sergiu GROSSU—

In "Apostolul" care precede Evanghelia celei de a 4-a Duminici a lunii ni se revelează că "Dumnezeu, care este bogat în îndurare, pentru dragostea cea mare cu care ne-a iubit, măcar că eram morţi în greşelile noastre, ne-a adus la viaţă împreună cu Hristos... Căci prin har aţi fost mântuiţi, prin credinţă..." (EFESENI, 2.4-8).

Această primă etapă, care poartă pecetea îndurării şi a dragostei lui Dumnezeu, este începutul vieţii celei noi este "naşterea din nou" a tuturor celor ce erau morţi în greşelile şi în păcatele lor. Ea reprezintă aspectul iniţial al mântuirii noastre "prin har." Devreme ce Sf. Pavel scrie că "prin har suntem mântuiţi", înseamnă că această mântuire este reală, sigură, indiscutabilă. Si toţi teologii care pun accentul pe "nădejdea" mântuirii SI NU pe "certitudinea" ei, se arată a fi în dezacord cu învăţătura paulinică. Noi nu VOM FI mântuiţi "prin har" (sau nădăjduim să fim mântuiţi cândva), ci AM FOST şi SUNTEM mântuiţi, pentrucă am fost şi suntem aduşi "la viaţă împreună cu Hristos". Iar învierea noastră din moartea păcatului este mântuire: MANTUIREA DE ROBIA PACATULUI, care "odinioară" locuia în noi, stăpânind cu tiranie peste gândurile, simţămintele şi voinţa noastră.

Există, bineînţeles, şi al doilea aspect al mântuirii: aspectul final, MANTUIREA DEFINITIVA, al cărei corolar este viaţa veşnică, aşa cum scrie Apostolul Neamurilor: "Domnul mă va izbăvi de orice lucru rău, şi mă va mântui, ca să intru în Impărăţia lui cerească" (2 TIMOTEI 4.18). Insă la această mântuire definitivă, care urmează după mutarea noastră "dincolo", după trecerea noastră în veşnicie, nu pot aspira decât sufletele care au fost mântuite, decât cei care-au acceptat îndurarea lui Dumnezeu şi s'au lăsat înfăşuraţi în dragostea Lui, aceia care, "măcar" că erau morţi în greşelile lor, au fost aduşi la viaţă "împreună cu Hristos".

Să nu ne lăsăm furaţi de interpretarea uşuratică a unor creştini ce-şi închipuie că fiind mântuiţi, adică iertaţi de păcate, deveniţi prin pocăinţă copii ai lui Dumnezeu, au terminat-o cu păcatul şi că Impărăţia lui Dumnezeu le stă deja la dispoziţie. Aici intervine NADEJDEA MANTUIRII, întrucât totul depinde de alegerea noastră, de lupta împotriva răului care stăruie în noi şi în afara noastră, de vigilenţa trăirii noastre în Hristos, de lepădarea de noi înşine, de răstignirea zilnică a cărnii şi duhului, mă rog, de o serie întreagă de eforturi spirituale, despre care Evanghelia ne spune că sunt indispensabile "creşterii" noastre în Domnul. Deoarece găsim şi cuvintele "degeaba aţi crezut" (1 CORINTENI 15.2) "degeba a murit Hristos" (GALATENI, 2.21), sau avertismentul acesta categoric: "...Vă sfătuim să faceţi aşa ca să nu fi primit în zadar harul lui Dumnezeu" (2 CORINTENI, 6.1).

Iată-ne, deci, în faţa unor situaţii - din nefericire, prea multe! - în care oameni păcătoşi au fost mântuiţi de păcatele lor, dar n'au cunoscut mântuirea definitivă dela sfârşitul vieţii de credinţă; prin urmare, oameni care nu vor fi mântuiţi ca să intre în Impărăţia cerească. Despre această categorie vorbeşte Sfântul din Tars în epistola către Evrei: "Căci cei ce au fost luminaţi odată şi au gustat darul ceresc, şi s'au făcut părtaşi Duhului Sfânt, şi au gustat Cuvântul cel bun al lui Dumnezeu şi puterile veacului viitor, şi care, totuşi, AU CAZUT, este cu neputinţă să fie înnoiţi iarăşi şi aduşi la pocăinţă, fiindcă ei răstignesc din nou pentru ei pe Fiul lui Dumnezeu, şi-L dau să fie batjocurit" (EVREI, 6.4-6). Cazuri similare au fost nenumărate dela începuturile creştinismului şi până în zilele noastre. Noi înşine am cunoscut în România copii ai lui Dumnezeu care au dezertat dela credinţă, trecând în tabăra vrăjmaşilor lui Dumnezeu, sau apucând-o "din nou" pe drumurile care "duc la moarte". Unul din tinerii neoprotestanţi de mare viitor, de pildă, care a fost luminat de Duhul Sfânt şi-a gustat din plin harul ceresc, A CAZUT în aşa hal, încât s'a lepădat de credinţă şi, câştigat de oficialitatea ateistă a ţării, a scris o carte batjocoritoare despre "Mitul sângelui lui Hristos", răstignind, astfel, pe Mântuitorul în care a crezut şi pe care L-a propovăduit. Noroc că această operă de vădită apostazie n'a apucat să vadă lumina tiparului. Ceea ce ne-a surprins este faptul că tăgăduitorul de altă dată a redevenit creştin, a fost trimis (de cine şi cum?) la studii teologice în streinătate, a fost numit pastor (ca şi cum apostolul n'avea dreptate să spună că "este cu neputinţă" ca asemenea apostaţi "să fie înnoiţi iarăşi şi aduşi la pocăinţă") şi astăzi face tărăboi mare, cu predicile sale, pe unul din continentele lumii libere.

***

Să revenim, acum, la aspectele pozitive ale Cuvântului lui Dumnezeu, la ceea ce scrie Pavel în epistolele sale. In legătură cu procesul mântuirii, el vede intervenţia a doi factori hotărâtori: a) HARUL LUI DUMNEZEU şi b) CREDINTA NOASTRA ("prin har sunteţi mântuiţi, prin credinţă"). Este vorba, cumva, de o contradicţie? Nicidecum! Factorul obiectiv, universal, cel ce ne OFERA mântuirea, este HARUL LUI DUMNEZEU. Iar CREDINTA noastră reprezintă factorul subiectiv, limitat dar determinat, adică acel ce CAPATA mântuirea, socotită "darul lui Dumnezeu." Dacă am căpăta mântuirea "prin fapte", ar însemna să ne lăudăm că NOI am realizat-o prin propria noastră voinţă activă. In realitate, ea este UN DAR din partea lui Dumnezeu, un dar condiţionat, în ce priveşte obţinerea lui, de calitatea credinţei noastre în Iisus Hristos. Intâi lucrează harul şi apoi, credinţa. Ingemănarea acestor doi factori dă un rezultat extraordinar: izbăvirea de păcatele noastre anterioare, naşterea din nou, învierea la o viaţă nouă.

Ap. Pavel accentuează că suntem mântuiţi "nu prin fapte, ca să nu se laude nimeni." Dar deveniţi, totuşi, "lucrarea Lui", noi suntem zidiţi în Hristos Iisus "pentru faptele bune, pe care le-a pregătit Dumnezeu mai dinainte, ca să umblăm în ele" (EFESENI, 1.9-10) De data aceasta nu mai intră în discuţie "faptele bune" ale voinţei noastre libere, ci "faptele bune pe care le-a pregătit Dumnezeu", respectiv faptele credinţei, care ţâşnesc spontan din inspiraţia Duhului Sfânt, care sunt lucrarea Duhului în viaţa noastră şi fără de care nu vom putea fi mântuiţi, ca să intrăm în Impărăţia Slavei cele veşnice.

Rămâne ca noi, creştinii din diaspora românească, să ne privim chipul cel lăuntric în oglinda Cuvântului lui Dumnezeu şi să vedem dacă, din moartea păcatelor făcute în ţară sau în perioada pribegiei, am înviat, conform Evangheliei, "împreună cu Hristos"; dacă suntem, cu adevărat, "lucrarea Lui", sau ne-am lăsat lucraţi de ideologii anticreştine şi de Hristoşi mincinoşi; dacă "şi voinţa şi înfăptuirea" au fost de la Duhul Sfânt, sau am acţionat exclusiv prin voinţa noastră, având numai ILUZIA lucrării lui Dumnezeu.

In Cartea Facerii scrie: "Dumnezeu S'a uitat la tot ce făcuse; şi iată că erau foarte bune" (GENEZA, 1.31). Dacă S'ar uita la noi, în străfundurile inimii şi-n intimitatea gândurilor noastre, ar putea, oare, spune "şi iată că sunt foarte bune"? In situaţia că tot ce simţim şi tot ce gândim vine de la Domnul, da putem afirma, putem striga lumii întregi: - Noi suntem "lucrarea Lui", noi suntem, în pofida adversităţilor care s'au abătut peste noi, de la instaurarea comunismului în ţară şi-n pofida ruperii noastre de pământul strămoşesc, suntem "ogorul lui Dumnezeu, clădirea lui Dumnezeu" (1 CORINTENI, 3.9) Mai mult chiar, noi am devenit, prin Duhul Sfânt, ambasadorii Lui în bezna lumii în care trăim, pentru că suntem "împreună lucrători cu Dumnezeu".

ORTODOXIA TERMENULUI "CATHOLIC" DIN CREZUL EXPRIMAT ÎN ENGLEZĂ

—Preot Dumitru MĂCĂILĂ—

Cu puţine luni în urmă am avut un dialog cu un preot pensionar, de mult timp aflat în afara Episcopiei noastre dela Vatra Românească, în legătură cu traducerea termenului "Soborniceascǎ" prin cel de "Catholic" în Crezul din Liturghierul bilingv editat de Sfânta Episcopie. Interlocutorul meu afirma chiar că "neam vândut catolicilor", pentru că ne-am fi îndepărtat de sensul adevărat al termenului folosit în ortodoxia românească. Si, în pofida argumentelor teologice şi semantice aduse de mine pentru a sublinia ortodoxia acestui termen, interlocutorul meu s'a obstinat a rămâne "sfinx" în convingerea sa. De aceea, considerând posibil ca şi alţi Români ortodocşi din diasporă, mai puţin edificaţi în probleme de ordin teologic, să fie tentaţi în a adopta aceeaşi poziţie, consemnăm aici câteva elemente, sperăm persuasive, pentru ortodoxia termenului "Catholic".

1. Intâi, Sfinţii Părinţi dela Sinodul II ecumenic dela Constantinopole (anul 381), au consemnat în articolul 9 din Simbolul credinţei:

"Is Mîan, Agian, Katholikin ke Apostolikin Ekklisian." Exact ceea ce era biserica şi ceea ce au mărturisit creştinii despre Biserică de când ea a fost facută vizibilă la cincizecime. Termenul "Katholiki" de care ne ocupăm nu desemna extensiunea geografică a bisericii, ci plenitudinea, integritatea şi desăvârşirea ei care decurgeau din acelea ale capului ei, Hristos.

Sensul vechi creştin al cuvântului "catolic" este acela de integritate, plenitudine, desăvârşire. El viza fidelitatea bisericii faţă de tradiţia plenară şi primară care se opunea tendinţelor separatiste, eretice şi sectare. De aceea, aşa cum subliniază teologul G. Florovski, "Katholiki" însemna mai degrabă "ortodoxă" decât "Universală". "Catolicitatea adevărată este catolicitatea din lăuntru, o calitate interioară a bisericii, a cărei catolicitate din afară nu e decât o manifestare."

Românii sunt printre puţinele popoare care pot afirma că s'au născut creştine. E un truism de acum aserţiunea că, la noi, etnogeneza a fost concomitentă cu formarea creştină. Tot aşa cum etnicitatea noastră s'a conjugat pe plan spiritual, până la identificare, cu confesiunea ortodoxă. Cu excepţia secolelor ulterioare Reformei, dar şi aşa poporul român a fost şi a rămas în majoritate ortodox.

In secolul VII d.H. când îndeobşte se afirmă că s'a încheiat procesul de formare a limbii române, noi aveam deja cultul divin public care gravita în jurul Sf. Liturghii. Mărturisirea de credinţă, Crezul, era parte integrantă a Sf. Liturghii, ca şi astăzi precedând, cu profunde semnificaţii dogmatice, anaforaua liturgică. Cu certitudine, termenul grecesc "Katholiki" care fusese preluat de biserica creştină a strămoşilor noştri români, ce vorbeau limba latină, mama limbii noastre, a fost menţinut cu aceeaşi semnificaţie originară, primară, de noua limbă abia formată, limba română. Nici nu putea fi vorba de termenul "Sobornicească" nu numai pentrucă, pe atunci, Slavii pregăteau prin stepele asiatice invaziile migratoare cunoscute, - prefigurări palide, totuşi ale invaziilor de sub flamura comunistă de azi, - ci şi pentrucă, mai ales, ei nu auziseră de Hristos, creştinându-se mai târziu, pe la anul 988.

Anterior apariţiei primelor manuscrise în limba română, cele mai vechi, cu siguranţă, rămase necunoscute până acum, înaintea ivirii tiparului şi a editării primelor tipărituri, pe plaiurile mioritice a existat şi s'a manifestat un creştinism de sorginte apostolică care a menţinut acurateţea doctrinară a bisericii primare. Atât timp cât preoţii se şcoleau ucenicind pe lângă cei bătrâni, - adevărate tezaure de educaţie şi elevaţie duhovnicească - tainele sublimei trăiri sacerdotale, "turma" creştină din spaţiul intra şi extracarpatic ca şi din cel danubiano-pontic a mărturisit catolicitatea bisericii cu aceeaşi semnificaţie consemnată de Părinţii celui de-al doilea Sobor ecumenic.

Dar a venit Schisma dela 1054 şi Biserica de Apus care şi-a luat şi apelativul de catolică pe lângă cel de romană a accentuat sensul de "Universală" din semnificaţia cuvântului grec "Katholiki" vizând expansiunea geografică a bisericii şi nu latura plinătăţii şi integrităţii. Iar Evul Mediu a adus în Biserica Ortodoxă Română influenţa, de atâtea ori nefastă, a slavismului cu cele două aripi ale sale, bulgar în Sud şi rus în Est. Pentru ceea ce a urmat în chestiunea care ne interesează aici, să-l lăsăm pe ilustrul teolog român, Părintele Profesor D. Stăniloae să ne spună: "Traducătorii slavi ai Crezului niceo-constantinopolitan au redat termenul grec "Katholiki" prin "Sobornuiu" din resentiment faţă de Biserica de Apus, dar şi pentrucă semnificaţia de "Universală", dat de această Biserică cuvântului "Katholiki" nu reda fidel înţelesul acestuia. Traducerea românească a adoptat din aceleaşi motive termenul slav numind Biserica "Sobornicească". (Teologia Dogmatică Orotodoxă, vol. 2, Buc. 1978, p. 283)

Adoptarea termenului slav în Crezul românesc a fost deci consecinţa îndepărtării, în Biserica de Apus, de semnificaţia originară a termenului grec şi ca un refuz al adoptării sensului nou primit de acesta în Biserica Romano-Catolică. Din sensul originar al termenului "Katholiki" a fost păstrat nealterat in Biserica Greacă. Prin acest termen "se exprima şi modul sinodal de păstrare a învăţăturii bisericii la nivel episcopal, dar şi modul general comunitar al practicării învăţăturii". (Idem)

Sinodalitatea sau sobornicitatea exprimă sensul bisericii ca întreg organic-spiritual, apropiindu-se de semnificaţia termenului "Catolic" dar neexprimându-l direct. Pentru a exprima cât mai exact sensul termenului "Catolicitate" trebue să adăugam pe acela de plenitudine, de plinătate. "Biserica este un întreg organic, un organism sau un corp spiritual, o plenitudine care are totul, iar acest tot, această plenitudine e prezentă şi eficientă în fiecare din

Continuare în pag. 20

ÎNTÂMPLĂRI DIN ISTORIA NESCRISĂ A BISERICII ROMÂNE

-II-

— Pr. Gh. CALCIU —

In numărul anterior am început un nou ciclu de studii, care, de astă dată, se concentrează asupra istoriei unor întâmplări din viaţa bisericii noastre, care nu apar în arhivele publice, ci numai în arhivele secrete ale securităţii, păzite cu gelozie pentru a nu fi cunoscute de credincioşi şi astfel, toate abuzurile îngrozitoare ale partidului comunist ca distrugerile de biserici şi mânăstiri şi asasinările de călugări şi preoţi să rămână necunoscute. Dar "adevărul iese la lumină ca untdelemnul deasupra apei" spune înţelepciunea populară şi zicala s'a dovedit mereu adevărată, aşa cum se dovedeşte şi acum.

Multe din cele pe care le relatez aici sunt auzite dela prima mână, altele dela mâna a doua şi chiar a treia şi, de aceea, aş fi foarte bucuros dacă unii din cititori, care au avut tangenţe cu evenimentele relatate, mi-ar scrie spre a completa unele lacune, sau spre a corecta unele inadvertenţe.

Cum biserica oficială este implicată, cum unii ierarhi vor apare şi ei, mă refer în deosebi la Preasfinţitul Antonie Plămădeală, (şi pentru el este posibilitatea îndreptării chiar şi în al unsprezecelea ceas, aşa cum se petrec acum lucrurile în Rusia) aş fi extrem de interesat să avem şi din partea lor o versiune oficială, oricât ar fi ea de strâmbă. Pentrucă şi partea opusă trebue audiată.

Sunt convins că aceste articole sunt citite cu mult interes mai ales de feţele ierarhiceşti, care îşi simt tot mai zdruncinat scaunul episcopal, acum când idolul pe care l-au lăudat mereu cu osanale de mii de ori superioare celor adresate lui Dumnezeu, începe să se scufunde lent, inexorabil. Este momentul deci să-şi revină, să-şi recunoască greşeala şi să se alăture protestului general al lumii împotriva intenţiilor destructive ale satelor, bisericilor şi cimitirelor, ca şi împotriva asasinării culturii naţionale române.

Preasfinţitul Nifon Mihăiţă a făcut chiar un protest oficial către un post de emisiune din Vest, cerând ca eu să nu mai am dreptul de a vorbi dela acel post, întrucât sunt caterisit de Patriarhia Română. Este foarte interesant să constaţi cum, în ţară, ierarhii confundă instituţia Bisericii cu partidul şi cu statul, iar când privesc spre Vest, optica lor se schimbă şi încep să confunde instituţiile laice cu Biserica.

In ţară m'au închis şi caterisit pe motivul că am vorbit împotriva ateismului de stat; ori caterisirea se dă pentru erezie, sau altă abatere dela canoanele bisericii, nu dela ale statului. In ceea ce priveşte protestul preasfinţitului Nifon, el face voit confuzie între acel post de radio şi Biserica propriu zisă. La postul de radio eu vorbesc aşa cum vorbeşte orice laic, acolo nu este o biserică sub jurisdicţia preasfinţiei sale. Nu vreau să spun că cer o logică dela ierarhii noştri, ei au împrumutat lipsa de logică a partidului comunist, dar am spus toate aceste lucruri ca să se ştie şi să fie un îndemn pentru ei de a reveni la linia adevărată a Bisericii şi la comandamentele cristice.

Cei care vor să-mi scrie o pot face pe adresa mea la P.O. BOX 15224, Washington DC 20003-0224. Cred că cititorii din exil, ca şi cei din ţară, ar trebui să aibă mai mult curaj, acum că seismul cel mare, cu epicentrul la Moscova a început şi undele lui vor izbi, în curând Bucureştiul cu o intensitate crescută. Scrieţi-ne deci cu îndrăzneală şi dreptate.

Dar să revenim acum la istoria noastră nescrisă.

Spuneam în numărul trecut că, sub influenţa Maicii Sfinte şi prin strădania maicuţei Veronica, fondurile au început treptat-treptat să se adune. Nu erau sume spectaculoase, dar binecuvântarea divină era evidentă. Mânăstirea avea nevoie de un preot permanent, căci nici un astfel de aşezământ nu poate progresa duhovniceşte fără un preot care să asigure o liturghie continuă, spovedania şi împărtăşania obştei monahale, învăţarea şi sfinţirea sufletelor.

Primul duhovnic numit de episcopia de Galaţi a fost părintele Clement, un călugăr de înaltă trăire şi care a vegheat la buna desfăşurare a vieţii duhovniceşti şi la dreapta pază a dogmelor vreme de şapte ani.

Obştea sporea însă, sarcinile ei erau tot mai grele şi el însetat dupa viaţa de retragere şi rugăciune liniştită, în vreun schit fără frământările grele din această mânăstire în formare. Era nevoie de mai mulţi duhovnici. Părintele Clement s'a retras la un schit cu câteva maici dela Vladimireşti pentru a reînvigora viaţa mânăstirească din acel schit. In locul lui au venit alţi doi duhovnici tineri, cu râvnă de Dumnezeu şi de viaţă de obşte, cu dorinţa de a sluji pe trăitoarele din mânăstire. Aceştia au fost părintele ION şi Părintele GHERASIM. Aceşti doi duhovnici au stat la mânăstire până la desfiinţarea ei, în anul 1955.

Cel care a trăit intens şi total viaţa şi zbuciumul mânăstirii şi care s'a ataşat cu trup şi suflet de maica Veronica, susţinând-o şi confirmând viziunile ei, martor al adevărului lor în faţa lumii şi martor cu preţul libertăţii sale în faţa autorităţilor comuniste, a fost părintele Ion IOVAN.

Fiu de preot, cu o adâncă şi autentică educaţie religioasă, aşa a înţeles el slujirea lui Dumnezeu şi a Bisericii: să stea drept în faţa nedreptăţii, să spună adevărul fără teamă, să se roage, să postească, să-şi închine viaţa obştii în care trăia şi semenilor săi, să se implice în toate problemele lor spirituale şi de viaţă, să fie tuturor consolator şi sprijin după modelul lui Hristos Dumnezeu.

Măicuţa care ne-a furnizat majoritatea informaţiilor din acest ciclu de studii a intrat în mânăstire ca soră în anul 1950 şi a rămas până în 1955, când comitetul de conducere al mânăstriii a fost arestat, şi chiar după aceea, până la desfinţarea totală a mânăstirii în 1956. La toate aceste mărturii voi adăuga ceea ce am aflat dela persoane care au avut o implicaţie mai marginală şi dela o serie de foşti deţinuţi care au stat în aceeaşi celulă cu părintele Ioan, pentrucă eu nu am avut norocul să-l întâlnesc personal în timpul detenţiunii mele.

In toată perioada de activitate a mânăstirii, Duhul lui Dumnezeu a fost prezent în viaţa obştii, în mod tainic în suflete, şi în mod vădit, prin minunile şi lucrările care se făceau acolo, acel duh care dă curaj în faţa durerilor vieţii acesteia, tărie în faţa asalturilor satanei şi bucurie în inimile oamenilor.

Sub ocrotirea acestui duh şi sub îndrumarea nemijlocită a Sfintei Fecioare, toate maicile şi surorile din mânăstire, dela vârsta de 15 ani, cât aveau cele mai tinere, până la 30, sau 34 de ani, cât aveau cele mai în vârstă, au lucrat cu toată râvna la construirea bisericii şi a averii lăcaşului lor, încât ajunsese o mânăstire model.

Multe minuni s'au lucrat acolo, prin rugăciunea vieţuitoarelor şi prin mila lui Dumnezeu, căci rugătoarea noastră cea mai caldă către Mântuitorul şi Fiul ei, sfânta Fecioara Maria, era mereu prezentă cu ajutorul şi îndrumarea directă a maicii Veronica.

Pelerinajele erau numeroase; săptămânal, sute de credincioşi, iar cu ocazia zilelor de sărbătoare mai importante, chiar mii, veneau la mânăstire, căutând vindecare de bolile lor sufleteşti şi trupeşti şi aflând mângâiere în necazuri la Dumnezeul Puterilor, aşa cum spun cântările noastre din postul mare:

"Doamne al Puterilor, fii cu noi, căci afară de Tine pe altul ajutor întru necazuri nu avem, Doamne al Puterilor, miluieşte-ne pe noi." (Pavecernita Mare, glas 7).

Multe au fost minunile care au avut loc la sfânta mânăstire Vladimireşti. Părintele Ioan a scris personal o serie de evenimente legate de istoria aşezământului, începând cu viziunile din copilăria maicii Veronica, apoi istoria propriu zisă a dezvoltării mânăstirii, menţionând totodată şi minunile care au avut loc acolo.

In perioada şederii lui în închisoarea Gherla şi apoi la Aiud, a povestit aceste lucruri celor cu care trăia în celulă. Unul din aceştia, un tânăr pilot care încercase să fugă în Vest cu avionul, Gheorghe CUCU, a scris pe scurt, pe o bucată de pânză albă, ruptă dintr'o cămaşă, folosind drept cerneală funinginea de pe burlanul sobei din celulă toate cele povestite.

Nu era un lucru uşor să faci o astfel de dactilografie: materialul era dificil, instrumentele de scris primitive, iar riscul era enorm. Operaţia scrierii trebuia făcută cu grijă şi fereală, pentrucă, dacă ar fi fost prins de gardian, atât scribul, cât şi autorul ar fi putut plăti cu viaţa. Au fost multe cazuri în care oamenii au fost ucişi numai pentru un fragment din ziarul Scînteia, căci orice ziar, inclusiv cele comuniste, erau considerate crime care trebuiau pedepsite grav. De multe ori, cel pedepsit sucomba din cauza frigului, dacă era iarna, căci celulele de pedeapsă erau neîncălzite şi oamenii erau puşi acolo fără haine, uneori chiar în pielea goală, pe zile şi chiar pe săptămâni, iar mâncarea o primeau odată la trei zile.

Această bucată de pânză, conţinând istoria rezumată a Mânăstirii Vladimireşti, a circulat prin toată închisoarea Aiud, în mare taină; unii au multiplicat-o la rândul lor, tot pe pânză, alţii o scriau pe fundul gamelelor de mâncare, sau pe bucăţi de lemn date cu un strat subţire de săpun, pe care se zgâria, uşor cu un cui textul, astfel că mulţi dintre deţinuţi au citit istoria; de multe ori, în celulă se făcea lectură comună cu voce joasă, pentru a nu fi auziţi de gardieni, sau, în cazuri importante, textele se transmiteau prin ţeava caloriferelor, în alfabetul morse, care putea fi auzit, în acelaşi timp, de sute de deţinuţi, inclusiv gardienii.

Era însă foarte dificil să ştii de unde se bătea, căci nu se spuneau nume, fiecare celulă îşi avea indicativul ei, aşa că cei iniţiaţi ştiau de unde se transmite. Unii gardieni erau special instruiţi să citească textele bătute la calorifer, pentrucă era nevoie de o tehnică specială: astfel, linia era formată din două lovituri scurte şi foarte apropiate, iar punctul dintr'o singură lovitură. In felul acesta se transmiteau ştirile importante mai scurte şi mai urgente, iar la nevoie, chiar unele conferinţe, atunci când o personalitate poposea într'o celulă şi nu se ştia cât timp va rămâne acolo.

Imi aduc aminte că aşa am ascultat odată şi am transmis pentru alţii, eram un bun morsesist, o conferinţă a părintelui STANILOAE despre icoana ortodoxă, pe care a ţinut-o într'o celulă la Aiud, pe care un ascultător o transmitea simultan şi imediat pentru celelalte celule.

Poate nici o altă istorie nescrisă nu a suscitat interesul deţinuţilor cu forţa cu care au operat întâmplările dela sfânta mânăstire Vladimireşti.

Părintele Ioan era bolnav de tuberculoză şi, împotriva tuturor prescripţiilor medicilor deţinuţi care locuiau în celule învecinate, el priveghea noapte de noapte, dormea foarte puţin, se ruga îndelung şi îşi împărţea puţina mâncare pe care o primea, ca toţi ceilalţi deţinuţi, cu cei care erau bolnavi, sau mai tineri, sau mai înflămânziţi. Toţi păstrează despre el amintirea ca despre un sfânt.

De Paştele lui 1957, la închisoarea Gherla, părintele Ioan era în celulă cu alţi trei sau patru condamnaţi pe viaţă, ca şi el. Cu un an mai înainte avusese loc o rebeliune a deţinuţilor din această închisoare aşa că regimul de supraveghere era foarte strict.

Era ziua întâi de Paşti şi părintele Ioan slujea liturghia. Toţi preoţii făceau acelaşi lucru. Deţinuţii aşezaţi pe marginea patului, conform regulamentului, priveau atenţi la preot, ca şi cum ar fi stat de vorbă, pentru a nu prinde de veste gardienii că acolo se oficia liturghia. Fireşte, era destul de greu să-i înşeli, pentrucă şi ei aveau o îndelungă experienţă.

In timpul liturghiei, gardienii SOMLEA şi CARCIU, care erau din cei mai răi, au deschis uşa pe nepregătite şi au dat buzna în celulă. Din fericire, era spre sfârşitul liturghiei, deţinuţii se împărtăşiseră, şi din prudenţa normală, pe batista care servea de antimis, nu mai era nici o fărimitură din trupul Domnului. De altfel, în astfel de împrejurări, primul lucru pe care îl făcea preotul era să înghită rapid bucăţica de agnet, înainte ca gardienii să-l poată opri.

Cei doi gardieni, înarmaţi cu răngi de fier, au început să lovească în deţinuţi şi în părintele, după care le-au ordonat să se culce pe burtă, dezbrăcaţi şi să stea aşa.

Această şedere pe burtă a durat aproape două ceasuri, timp în care părintele Ioan a terminat liturghia şi a făcut şi slujba pentru cea de a doua înviere. Astfel se făceau slujbele sfinte cu suferinţă şi lacrimi, cu bătaie şi insulte din partea gardienilor, dar ele meregau la inima noastră, ne consolau şi ne dădeau certitudinea că nu suntem abandonaţi de Iisus, că El era mereu cu noi. Aceşti preoţi ne-au făcut să înţelegem în profunzimea lor cea mai autentică vorbele lui Iisus:"Voi sunteţi lumina lumii...voi sunteţi sarea pământului."

O sare care nu şi-a pierdut niciodată puterea de a săra, o lumină care nu s'a întunecat niciodată.

Aşa străluceşte în inimile noastre imaginea părintelui Ioan şi numai a lui -făclie a credinţei şi a sacrificiului pentru Iisus, pecetluire cu sânge şi suferinţă a credinţei lor.

In ciuda previziunilor unor medici deţinuţi, care se străduiau să-l convingă pe părintele Ioan să mănânce, să doarmă şi să privegheze mai puţin, el şi-a continuat canonul său de călugăr pe toată durata celor nouă ani de închisoare şi, la sfârşit, a ieşit sănătos şi devotat Domnului. De unde se vede că numai Dumnezeu este, cu adevărat, Doctorul sufletelor şi al trupurilor noastre.

Libertatea religioasă în România este...... apărată

FARA ARMÂNEASCĂ

CONGRESUL DE CULTURĂ MACEDO-ROMÂN

——Cornel DUMITRESCU——

Intre 1-4 Septembrie 1989, s'a desfăşurat la Bridgeport-Connecticut, al Treilea Congres de Cultură Aromână. Congresul a fost găzduit de Centrul de studii Etnice dela Sacred Heart University, al cărui Director este Profesorul John L. Mahar.

Este binecunoscut faptul că la Bridgeport se află cea mai numeroasă colonie de Aromâni, cu adâncă tradiţie în lumea nouă, care a ridicat o înălţătoare Biserică şi dispune de o spaţioasă sală socială care poartă numele marelui patriot care fost Theodor Tona.

La buna reuşită a Congresului şi-au dat concursul: Biserica ortodoxă "Sf. Dimitrie" din Bridgeport, Asociaţiile de cultură aromâne: "Fărşărotul" din Bridgeport, "Armânamea";" şi "Perovolea" din New York, "Fara Vlaha", Biblioteca Română din Paris, South Central Community College din New Haven şi Connecticut Humanities Council din Hartford, Connecticut.

In prima zi, Vineri 1 Septembrie, a avut loc înregistrarea şi cunoaşterea între ei a participanţilor.

Sâmbătă, 2 Septembrie, a avut loc ceremonia de deschidere, care a început cu o slujbă religioasă oficiată de preoţii ortodocşi D. Tătulescu şi Bleahu. După ceremonie, a luat cuvântul primarul oraşului Bridgeport şi Directorul de studii al Universităţii Sacred Heart, care au urat bun venit participanţilor şi succes în desfăşurarea lucrărilor, după care au urmat sesiunile de comunicări.

Prima sesiune de comunicări a aparţinut Secţiei de Istorie, lingvistică şi ştiinţe politice şi a fost condusă de doamna preoteasă Eugenia Uşeriu, din Washington, care a lucrat ani îndelungaţi la Biblioteca Congresului dela Washington. Sesiunea a început cu documentata monografie, Fărşăroţii, a lui Dumitru Bacu din Paris, urmată de Puntea din Arta a lui A. Nastu, Onomastica la macedoromâni de C. Tudoriu, Alfabetul Macedoromân de M. Pariza, Vechimea şi înţelesul lui Cuţovlah de P. Năsturel din Londra şi Călliuri şi ari tricută Armânâmea şi călliuri ti năintei, de G. Memo.

Secţiunea a II-a Artă şi Istorie, a debutat cu excelenta lucrare a Prof. Univ. Gh., Carageani dela Universitatea din Potenza-Italia, care a vorbit despre Eminescu şi Aromânii, scoţând în evidenţă articolele scrise de marele poet al cărui centenar dela moartea sa, a fost sărbătorit anul acesta. Tot la această secţie trebue amintită documentata lucrare a Prof. M.P. Vaidomir, despre Limba Macedonenilor pre-romani şi cea a lui C. Albu despre Negustorii macedoneni şi saşii din Braşov şi Sibiu, a doamnei Eugenia Uşeriu, Despre asemănări şi deosebiri între Aromâni şi Daco-români şi cea a Doctorului C. Iota, Evocare a lui Mihai şi Nicolae Minovici. Matilda Mariotseanu a trimis o lucrare despre Ginta Latină.

Sesiunea Artă şi Istorie a fost coordonată de V. Puppi

Secţia a III-a, Artă şi Folclor, a fost coordonată de Prof. Gh. Carageani şi a început cu lucrarea în dialect a lui Zahu Pană "Dit istoria Armânilor" o succintă prezentare a jurnalului inedit a armatolului Cola Nicea, despre lupta de redeşteptare naţională a Aromânilor, la începutul acestui secol, cu evidenţierea atacurilor antarţilor greci şi judecarea şi condamnarea antartului grec Tellos Agras. Tot la această secţie a vorbit Stela C. Berlovan din Italia, despre Erosul în poezia Macedo-Română, iar Sava Gârleanu din Suedia, documentat ca de obicei, a vorbit despre Origina Vlahă a lui Milos Kupilici (Obilici - 1389), Despre muzicologul Ion Caranica, profesorul care ne-a lăsat acea frumoasă culegere de 130 melodii populare aromâne, a fost citită conferinţa Prof. Nicu Cranica dela Paris, iar despre Execuţia în grup a cântecului la Aromâni a vorbit C. Breazna, fiind urmat de V. Caleşi care a prezentat video-caseta Festivalul Vlah din Sellia.

Ziua de Sâmbătă s'a încheiat cu o masă rotundă având ca subiect: Macedo-Românii, în prezent şi în viitor, la care au luat parte Prof. Gh. Carageani, G. Caraiani, A. Ciufecu, Sava Gârleanu şi Zahu Pană, care au dezbătut situaţia actuală şi perspectivele de viitor ale Aromânilor, accentuându-se pe faptul că ţările balcanice duc o politică de totală distrugere a elementului aromân şi necesitatea unei cât mai grabnice acţiuni pe lângă forurile internaţionale, pentru salvarea culturală a Aromânilor.

Duminică 3 Decembrie, cei veniţi la congres au participat la Te-Deum-ul care a avut loc la Biserica ortodoxă română din Bridgeport "Sf. Dimitrie" după care a urmat prânzul la sala "Tonna Center". După amiază au continuat lucrările congresului.

Secţia a IV-a Literatură şi ştiinţe politice, a fost coordonată de Zahu Pană. La această secţie a vorbit Constantin Colimitra despre Dimândarea Părintească, Virgil Puppi despre Arâmnilli şi Drepturile a Omului, documentat cu Tratate încă neabrogate, Cornel Dumitrescu despre Junii Braşoveni şi influenţa Macedo-Română şi M. Leaghi despre cartea Fărşăroata Marica, iar Pascal Marco a citit nuvela Sterghiu al Trandu. In cadrul acestei secţiuni s'a remarcat documentata lucrare de filologie a Prof. Gh. Carageani, scrisă în dialect: Reflecţii tră alfabetlu armânescu, în care a combătut cu argumente ştiinţifice, încercarea de germanizare a alfabetului armân începută de cei care editează Zborlu a Nostru, şi care dincolo de tendinţa de secesiune de dacoromâni, nu au nici un argument filologic de a inventa un nou alfabet.

Secţia a V-a Artă-Etnolingvistică-Folclor, a fost coordonată de Părintele D. Tătulescu. La această secţie, lucrările au fost prezentate în limba engleză cu excepţia lucrărilor: Droit humanitaire et la religion a lui M. de la Hery, şi La situation des Macedo-Romains de P. Descan, scrise în limba franceză. S'au prezentat lucrarile: Publishing in Aromanian; Some problems and solutions de Tiberi Cunia; Th. Zuca, Literary Criticism de V. Caleşi; The Pre-roman Population in Macedonia de S. Liacu; Reflections de G. Coca, o excelentă lucrare a unui Armân născut în USA şi Macedo-Romanian Art a cunoscutului autor Vasile Tega din Montreal.

Seara a avut loc la Tonna Center, banchetul festiv, unde s'a produs noua formaţie muzicală "Farsalia" a tinerilor din Bridgeport şi unde a debutat noul grup muzical excelent coordonat de talentatul şi prea modestul profesor Gh. Godi.

Luni 4 Septembrie, ultima zi a congresului a avut loc Secţiunea a VI-a, coordonator fiind Tiberiu Cunia. Această secţie a cuprins lucrările de Etnolingvistică şi Literatură la care au vorbit: Dr. Sotir Galani despre Vlaho-Livadi din Olimp (Monografie), Zahu Pană despre Poezia lirică al Cola Caratana, M. Babu -în limba engleză- Our Music: Proposal cu prezentare de vdeo casete. Au mai prezentat lucrări E. Gherghe, Macedo-Românii şi România; A Ciufecu, Limba noastră: V. Rusu: Etnolinguistica, Contribuţii Aromâneşti.

In încheiere s'a discutat şi s'a aprobat Memoriul pe care participanţii la Congres îl vor adresa Forurilor internaţionale, în legătură cu situaţia Aromânilor. La sfârşit asistenţa în picioare a cântat Imnul Aromânesc, Părintească Dimândare.

Cel de al Treilea Congres de Cultură Aromână, a fost o deplină reuşită pentru scopul care a fost creat şi trebue menţionată munca deosebită depusă pentru realizarea lui, în special a lui Aureliu Ciufecu, principalul mobilizator. O mulţumire deosebită trebue adusă Universităţii Sacred Heart şi în special Prof. John L. Mahar, care a înţeles importanţa acestui congres pentru comunitatea aromână din America şi pentru a treia oară a facilitat ţinerea lui în localul prestigioasei universităţi creştine Sacred Heart.

Nu putem încheia această prezentare fără a menţiona pe Sultana Tugearu, Florica Cunia şi Ileana Jombur, care cu spiritul lor gospodăresc şi cu deosebită grijă, au asigurat buna rânduială a acestui congres.

EMINESCU ŞI AROMÂNII

——Prof. Univ. Gheorghe CARAGEANI——

01. In studiul său asupra naţionalismului lui Eminescu. D. Murăraşu afirmă următoarele: "Nu la stat deci se gândea Eminescu, ci la naţiune. Nu veleităţile unei vieţi de stat îi atrag privirile, ci posibilitatea pentru Români de a-şi păstra libertatea conştiinţei şi limba lor: "Românul se vrea pe sine, îşi vrea naţionalitatea, dar aceasta o vrea deplin". Eminescu are mai multă încredere în naţiune decât în stat".

Acestei acute observaţii a lui Murăraşu îi vom asocia un citat mai amplu, dintr'un articol publicat de Eminescu în "Timpul", din 8 - 20 Octombrie 1880: "Veni-va timpul în care micile state dela Dunăre să stea în acele legături intime care existau între ele în secolul al XIV- lea? Pe atunci le aflam în adevăr legate prin sentimentul de comunitate religioasă, opus puternicelor încercări de prozelitism catolic şi prin tendinţa de-a se desface de supremaţia ierarhiei bisericeşti a Bizanţului şi de-a-şi crea biserice lor autonome. Vedem apoi dinastiile din Serbia, Bulgaria şi Tara Românească înrudite, vedem că, fără alianţe formale, fără idei de federaţiune (sublinierea noastră: C.G.), toate popoarele acestea se adunară, în jumătatea a doua a secolului, sub aceleaşi steaguri în contra Turcilor năvălitori, sub puterea cărora au căzut pe rind cu toate (...). Dacă se va intemeia pacea şi pentru anii viitori credem că vechile raporturi cordiale vor renaşte între popoarele dunărene. Condiţie unică pentru ca, fără legături formale chiar popoarele să reintre în era întreruptă la venirea Turcilor în Europa este uitarea micilor rivalităţi de rasă, îngăduirea aspiraţiilor legitime ale fracţiunilor de popoare presărate ca insule etnografice în complexe mai mari, cu un cuvânt dreptatea pentru toţi."

Din această dublă perspectivă, a sentimentului naţionalist - interpretat în sensul conservării libertăţii conştiinţei şi a limbii - şi a afirmării necesităţii realizării unei bune înţelegeri între popoarele balcanice - prin uitarea micilor rivalităţi de rasă şi a toleranţei reciproce -, din această dublă perspectivă trebue analizate articolele lui Eminescu în care discută direct sau indirect situaţia Aromânilor, polemizând uneori cu ziarele din Atona, organe oficiale ale cercurilor guvernamentale şi religioase desnaţionalizarea Aromânilor.

Si tot această dublă perspectivă stă la baza multora dintre opiniile lui Eminescu în legătură cu posibilitatea sau imposibilitatea soluţionării aşa zisei 'chestiuni balcanice' sau 'orientale'.

0.1.1 Am considerat utilă această introducere pentru a putea delimita principiile călăuzitoare ale lui Eminescu în tema pe care o abordăm, de unele afirmaţii ale sale care, extrapolate din articole şi fără a se ţine cont de tonul polemic general care guverna în ziaristica vremii (şi am zice, şi în cea de azi!) ar putea crea uneori o imagine falsă. In acelaşi timp însă, va trebui să ţinem seama de faptul - de altfel binecunoscut - că Eminescu a fost, ca ziarist, nu numai competent, informat şi inarmat cu o metodă de cercetare cu adevărat ştiinţifică, dar a fost şi o natură pasională şi că nu a ezitat să utilizeze, alături de argumentele strict ştiinţifice sau logice, arma bunului simţ, a ironiei, a sarcasmului şi a paradoxului.

1.1. Cronologic vorbind, primul articol în care Eminescu abordează exclusiv tema Aromânilor este data de 1 Decembrie 1876 şi a fost publicat în "Curierul de Iaşi".

Articolul debutează cu următoarea frază: "Un cuvânt la vreme: mi se pare că pentru ţara noastră, împreună cu guvernul ei, a sosit vremea de a se ocupa în mod radical de soarta Românilor din a dreapta Dunărei". Articolul constituie de fapt un răspuns polemic la adresa unei note a ziarului filo-bulgar "Vulturul" care, conform unei interpretări de fapt eronate a marelui poet, aşa cum se va vedea ulterior, îi numea pe Aromâni "găgăuţi".

Ideile exprimate de Eminescu, care ne impresionează şi astăzi prin pertinenţa şi prin caracterul lor extrem de clar şi de sintetic, sunt următoarele:

a) fără un sprijin hotărît din partea României, Aromânii se vor găsi la mare strâmtoare pentrucă "Pân'în prezent Românii de peste Dunăre au avut de apărători pe Turci, e drept apărători de ocazie şi coruptibili, dar totuşi, încetând puterea absolută a Kalifatului, ei n'ar mai avea nici un sprijin şi nu pot spera decât în noi". In plus, constata Eminescu "deja aviditatea teritorială grecească, sârbească şi bulgărească începe a-i privi ca neexistând pe faţă încât ar putea prezice că, lăsându-i pe mâna fraţilor noştri creştini, tocmai Românii vor fi aceia care vor ieşi cu mâna goală din toată afacerea...";

b) esenţiale, pentru Aromâni, sunt libertatea bisericească şi scolastică, în timp ce chestiunea încadrării lor teritoriale este secundară: "Am mai spus şi altădată că, pentru un teritoriu poliglot ca cel turcesc, egala îndreptăţire a limbilor şi confesiunilor va fi lucru de căpetenie, formaţiile teritoriale lucru secundar (...) Libertatea bisericească şi scolastică pentru Românii din a dreapta Dunării trebue însă asigurată, ca să fie o dată pentru totdeauna scăpaţi de sub presiunea spirituală, în prezent a Grecilor, în viitor a altor "fraţi" creştini. Forma cea mai cuviincioasă ni se pare reînfiinţarea, vechei mitropolii a Proilabului, care prin organizarea ei bisericească pe baza democratică, cu sinod compus din preoţi şi mireni, să îngrijească de bisericile şi şcolile româneşti în tot cuprinsul Turciei europene";

CONTINUARE ÎN NUMĂRUL VIITOR

ÎNTRE PRUT ŞI NISTRU

A rosti numele Basarabia e una cu a protesta contra dominaţiunii ruseşti - Mihail EMINESCU

BASARABIA, LACRIMA NEAMULUI NOSTRU

—Aurel RAUȚĂ—

In Chişinăul românesc, apare o revistă scrisă în limba curat românească şi cu litere latine: LITERATURA SI ARTA. O revistă foarte bine făcută şi mai ales cu colaborări de înaltă valoare şi ţinută. O semnalăm cititorilor noştri, reproducând două din paginile ei, pentrucă, pentru noi este şi o engimă şi un miracol!

Ceea ce nu se poate spune şi comenta în ţara noastră, se poate grăi în URSS!

Vitejia grupului care lucrează, condus de Nicolae Dabija este demnă de laudă. După patruzeci şi cinci de ani de întuneric, iată apare într'o părticică a ţării româneşti, scrisă cu litere latine, o revistă în care palpită un românism pe care ar trebui să-l retrăim, noi toţi de aici. Cele două poezii pe care le reproducem, ţâşnesc ca două fântâni arteziene, palpitând şi o durere infinită, dar şi o speranţă permanentă. Ne închinăm cu evlavie, în faţa acestor fraţi despărţiţi de noi de două ori şi le dorim, de aici, din pământul libertăţii, să păstreze mereu aceeaşi forţă în lupta care este a noastră a tuturor.

Tribuna cititorului

In săptămînalul nostru din 15 iunie a. c., apărut în grafie latină, cititorii au fost rugaţi să ne comunice ce impresie a produs asupra lor acest număr. Reproducem în continuare spicuiri din primele scrisori sosite la redacţie.

Vă felicit din suflet cu ocazia primului număr tipărit cu caractere latine. Am rămas plăcut surprinsă cu cîtă uşurinţă se citeşte textul în această grafie. Poate că ar fi cazul ca tot tirajul să apară de acum înainte în alfabet latin?

Ana SUVAC,
or. Chişinău

Am să păstrez primul număr ca pe o relicvă ce a contribuit la învierea unui fapt istoric. Cine vorbeşte că în urma acestui act naţional vom rămînea analfabeţi, greşeşte amarnic.

V. COSTIN,
or. Chidighici (Străşeni)

Primul număr cu caractere latine mi-s-a adus cînd amurgea. Însă nu m-am culcat în acea seară pînă cînd nu l-am citit de la prima şi pînă la ultima pagină. Vă mulţumesc din suflet pentru cele publicate.

S. CROITORU,
or. Chişinău

Nepotul meu Cezar este în clasa a IV-a. Deoarece ştie literele latine (învaţă în şcoală limba franceză) a îndrăznit şi el să citească numărul din 15 iunue al "Literaturii şi artei". I-am explicat cum se citesc literele ş, ţ, ă, î, îmbinările chi, ghi, ci, gi. La început el rostea greşit unele cuvinte, dar peste o oră a început să citească liber. Prin urmare, nu sînt de acord cu unii care afirmă că micuţii din clasele primare vor putea începe studiile în grafia latină abia la 1 septembrie 1990.

Cezar POPA,
pedagog pensionar,
or. Chişinău

Satisfacţia şi aviditatea cu care am citit acest număr mă fac să declar că nu mă aranjează decizia Dvs. de a tipări succesiv săptămînalul cu diferite caractere.

A. TCACIUC,
or. Bălţi

Eu şi toţi cunoscuţii cu care am stat de vorbă am citit întregul număr fără nici o greutate. Deci, afirmaţiile, precum că trecerea la grafia latină ne va face analfabeţi, sînt pur şi simplu nişte aiureli inventate.

A. ISTRATE,
or. Chişinău

Bucuria trăirii acestui moment istoric este greu de a fi redată în cuvinte. Aceasta e o victorie nu numai în plan lingvistic, dar şi moral: citind asemenea pagini, parcă te simţi mai viguros, mai la tine acasă.

M. CRIŞEVIŢCHI,
satul Bahu, raionul Călăraşi

Vlad ZBIRCIOG

Floare divină

Limbă străbună,
Vorbă de-acasă –
Floare divină
În strai de mătase.
Lung de decenii
Făţiş ignorată
Ba chiar izgonită
Din propria casă.
Mereu umilită,
Barbar reprimată,

Nu ţi-a secat vina
De apă curată.
Aprig lovită,
Frîntă în două,
Azi mi te-nalţi –
Un spic în rouă.
Limbă de-acasă,
Vorbă străbună–
Floare divină
În haină latină.

Am 90 de ani. Demult n-am citit texte în grafia firească limbii noastre. Acuma, însă, am avut o asemenea bucurie. Vă mulţumesc din suflet pentru truda pe care aţi depus-o întru a reveni la casa ce e sfînt, al nostru.

Xenia BALERCĂ,
or. Chişinău

Dumitru MATCOVSCHI

Basarabia

La margine de lume,
Venit din vremi bătrîne,
Un plai cu dulce nume,
Înălţător rămîne.
Aici o vatră sfîntă
La sînul ei ne strînge
Şi-o doină cînd se cîntă,
O lume toată plînge, plînge.
Trecută prin foc şi prin sabie
Furată, trădată mereu
Eşti floare de dor, Basarabie,
Eşti lacrima neamului meu.

Basarabia, Basarabia,
Frate şi soră, mamă şi tată,
Basarabia.
Basarabia, Basarabia,
Scumpă icoană în inimi purtată,
Basarabia.

Ne încălzeşte lutul
Ne-alină două ape,
Pătimitor trecutul
Într-un oftat încape.
O iarbă-nrourată
Ascunde veche rană,
Ni-i soarta zbuciumată,
Oricînd basarabeană.

Avem un nuc şi-i verde
Şi-n pragul casei creşte,
Cu nucul nu ne pierdem,
De moarte ne păzeşte;
La prunci sîntem cu gîndul
Şi nu dorim războaie,
Noi semănăm pămîntul
Şi aşteptăm să ploaie, să ploaie.
Trecută prin foc
Şi prin sabie
Furată, trădată mereu
Eşti floare de dor, Basarabie,
Esti lacrima neamului meu.

RUGĂCIUNE PENTRU FRAŢII NOŞTRI MOLDOVENI ŞI BASARABENI AFLAŢI SUB STĂPÂNIRE STRĂINĂ

Doamne Iisuse Hristoase, Dumnezeul îndurărilor şi a toată bunătatea a cărui milă este nemăsurată şi iubire de oameni adânc neajunsă, la a Ta milostivire cădem, cu frică şi cu cutremur, ca nişte robi nevrednici, rugându-Te să iei aminte la glasul rugăciunii noastre.

Tu Doamne, care ai aşezat cu rost şi înţelepciune neamurile pe faţa pământului, care ai rânduit tuturor locul unde să trăiască şi limba prin care să te preamărească, aşa cum Te-ai învrednicit să aşezi şi poporul român, Te rugăm, cu smerenie, noi cei ce trăim în libertate şi departe de patria noastră, Te rugăm Stăpâne să-ţi întorci privirea plină de bunătate şi de dragoste şi asupra fraţilor noştri Moldoveni şi Basarabeni, de sub stăpânire străină, ameninţaţi să-şi piardă limba şi legea strămoşească.

Ajută-le Doamne, ca prin curaj, răbdare şi bărbăţie, să-şi apere glia străbună şi mândria de a fi Români: să-şi recapete libertatea furată prin silnicie şi să-şi păstreze fiinţa şi limba.

Să simtă, cu sfinţenie, cerul şi pământul din care s'au născut, izvoarele, apele, câmpurile şi pădurile bătrânei Moldove, casa şi credinţa, ca ceva ale lor şi numai ale lor.

Revarsă Doamne asupra lor binecuvântarea Ta cea cerească, aşa cum ai revărsat asupra întregului popor român de-a lungul veacurilor.

Dă Doamne gânduri curate conducătorilor lor, să fie cu milă, dragoste şi înţelegere faţă de un popor care nu cere altceva decât să trăiască în libertate şi să-şi continuie istoria străbună.

Ajută Doamne pe fraţii noştri Moldoveni şi Basarabeni să se poată elibera, pentru ca împreună cu noi să-ţi mărturisim ruga noastră şi să Te putem preamări în veacul veacului, Amin!

(Rugăciune rostită de Părintele Traian Petrescu, Duminică 3 Septembire 1989, în Biserica "Sfânta Treime" din Miramar, Florida, America)

O JUMĂTATE DE SECOL DELA SEMNAREA PACTULUI HITLER-STALIN

In seara zilei de 23 August 1989, la Paris, a avut loc o manifestație organizată de Asociația Deținuților Anticomuniști Români (A.D.A.R.) cu ocazia împlinirii a 50 de ani dela semnarea criminalului pact Hitler-Stalin, numit impropriu pactul Molotov-Ribbentrop.

Manifestul creat de A.D.A.R. și răspândit în mii de exemplare conține un colaj făcut de Francezi în 1939, ce reprezintă pe Hitler ducând în spate pe Stalin. Cum sunt aproape dezbrăcați, ai impresia că ei se plimbă prin iad.

Un text în limba franceză explică urmările pactului și cheamă populația la manifestația pentru libertatea țărilor înrobite.

Manifestul a avut un mare impact, fotografii francezi s'au dovedit mai talentați decât cei români, când schimbă capul lui Ceaușescu. (Dar nu ar putea ei schimba și conținutul capului?)

Un funcționar mi-a spus:

-Ați distribuit multe manifeste, în instituția mea!

-Nu, am răspuns eu, numai câteva.

El a ajuns la concluzia că un coleg al său le-a multiplicat și împărțit, deoarece toată lumea le avea. Si acea instituție are peste 1.000 de salariați.

Mai amintesc de manifestul asociației "Pro Basarabia și Bucovina", care vorbește de calvarul provinciilor românești răpite.

Manifestul Uniunii Mondiale a Românilor Liberi se adresează lui Gorbaciov:

"Gorbaciov, destul cuvintele și discursurile!

Nimeni nu mai crede în promisiunile Dv. Treceți la fapte!

Denunțați tratatele infame!

Restituiți teritoriile anexate!

Decolonizați țările satelite!.........."

Manifestul Polonezilor prezintă două fotografii din anul 1939, ofițeri ai lui Hitler se întâlnesc cu cei ai lui Stalin, ca buni prieteni.

La manifestație au participat delegații din următoarele țări: U.R.S.S. (Armeni, Estonieni, Letoni, Lituanieni, Ruși, Ucrainieni), Cambodgia, Cehoslovacia, Polonia, România, Statele Unite, Ungaria.

Din partea asociației "Pro Basarabia și Bucovina" a participat Nicolae Lupan. Din partea U.M.R.L., au participat, printre alții, Doru Novacovici, Secretar General, Dana Petrișor, Alexandru Herlea, Ion Varlam. Din partea comunității Românilor din Franța, au participat, printre alții, M.Crețu, Filon Verca, George Filitti, Stoicănescu Junior.

Manifestația din 23 August a.c. a fost cea mai mare manifestație de stradă organizată de Români în Franța, deși vara Parisul este aproape pustiu.

Postul de televiziune american N.B.C. a filmat pe manifestanți pe Esplanada Trocadéro. In jurul orei 19, grupurile încolonate în ordine alfabetică au pornit la Monumentul Eroilor Francezi, unde au păstrat un minut de reculegere.

A urmat un marș tăcut, pe un traseu de circa 3 Km., printre clădiri înalte, cu o popluație foarte densă. Din coloana manifestanților se înălțau o puzderie de drapele și pancarte. Românii purtau, printre pancartele scrise în limba franceză, și pe următoarele: "Anulați pactul criminal Hitler-Stalin, semnat la 23 August 1939". Sau "Eliberați Basarabia și Bucovina de Nord".

Pe tot traseul s'au împărțit mii de manifeste Turiștii deschideau ferestrele la mașini să primească manifestele.

Ajunși la imensa clădire circulară a Radiodifuziunii franceze, o delegație a explicat scopul manifestației.

S'a coborît apoi pe Aleea Lebedelor, o mică insulă a Senei, la capătul căreia se află Statuia Libertății, care este o miniatură a celei din New York. Erau prezenți reporterii" Europei Libere", "B.B.C.", "Vocii Americii", "Radio France International", "Agence France Presse". Strânși în jurul Statui Libertății, ca în jurul unei mame ocrotitoare, au luat cuvântul delegații țărilor prezente.

Un tânăr democrat venit din Budapesta a adus o briză de libertate din țara sa. A vorbit apoi, în limba engleză, un Estonian, subliniind nenorocirile ce-au lovit țara sa, după semnarea criminalului pact Hitler-Stalin.

Adjunctul Domnului Yvon Briant, Președintele Centrului Național al Independenților și Țăranilor, a dat citirii o declarație de solidaritate cu lupta popoarelor înrobite, condamnând comunismul totalitar.

Un Lituanian sosit din U.R.S.S. a depus mărturie despre grevele foamei declarate de el pentru eliberarea prizonierilor politici lituanieni.

Iolanta Vaicaitis, Lituaniană a rugat pe manifestanți să se unească în gând cu lanțul uman format în această zi în țările baltice.

Un salut cald din partea Letoniei a fost adus de reprezentantul acestei țări. Un membru marcant al Partidului Republican, din Los Angeles, a întărit speranța manifestanților în apropiata eliberare.

Din partea generalului cambodgian anticomunist Sostène Fernandez, un refugiat cambodgian a făcut un aspru rechizitoriu comunismului.

Reprezentantul Combatanților Unguri a acuzat imperiul sovietic anacronic și a chemat la vigilență Occidentul.

Delegatul Solidarității a subliniat prefacerile uluitoare din Polonia.

Delegatul armean a vorbit de nonorocirile Armeniei și de noua speranță.

Delegata asociației "Solidaritate rusă" a arătat că și țara ei a fost subjugată de comuniști. Ea a pledat pentru eliberarea țărilor captive.

Tânărul delegat ucrainian și-a exprimat speranța în eliberarea Ucrainei și a remarcat solidaritatea existentă la manifestație.

Delegatul român a spus că au trecut 50 de ani de lacrimi și sânge pentru țările victime ale criminalului pact Hitler-Stalin. Pentru ce au fost aceste țări atât de crunt pedepsite? Dar soarele libertății a apărut la orizontul lumii noastre. El a mulțumit tuturor manifestanților, în numele lui Nicolae Evolceanu, președinte al Asociației Deținuților Anticomuniști Români.

In acest timp, la distanța de 20 m., pe Sena, trecea un vapor cu turiști.

Pentru a le explica motivul manifestației, delegatul român a strigat prin porte-voix:

""Jos pactul Hitler-Stalin!"

Turiștii au sărit în picioare ca electrizați și sute de aparate fotografice au început să ne mitralieze.

Manifestanții și-au strâns cu căldura mâinile, o mare parte dintre Estonieni, Letoni și Lituanieni urmând să se întoarcă în U.R.S.S., unde își au domiciliul

Remus RADINA

IU-IU-IU ȘI HU-HU-HU ÎNCHIDE RADIO ȘI TE DU

George DRAGU

Un vizitator a înregistrat pe bandă câteva ore din emisiunea Radio București; Am ascultat știri despre progresul agricol care galopează prin gropi realizând recolte pe toate etajele terestre, precum și programul muzical "Folclor contemporan", unde cuvintele din vechile melodii au fost înlocuite cu sentimente "tovărășești" inspirate de "Cîntarea Regimului"

Redăm câteva versuri, din diferite cântece, pe care le fredonează țăranul când privește la buldozărul care-i dărâmă casa: "De când rodul ni-e bogat / Viața a înflorit în sat"; ori "Satul meu nu te-oi uita / Si cu drag te voi cânta".

Nu-i uitat nici țăranul care lucrează ca proprietar pe moșiile socialiste: "Așa-i la noi la Români / Cum e vorba din bătrâni / Că Românul e tot Român / Pe ogorul lui Stăpân."

"Să te joc să fii jucată, / Că ni-e viața îmbelșugată. / Să te 'nvârt, tot pe sub mână, / Că ni-e viața tot mai bună".

Muzica, fără politică, e ca nunta fără lăutari:

"Iu-iuu, iu-iuu...Maica m'a învățat / să muncesc cu drag / Să doinesc, să cânt, / pacea pe pământ." ori,

"Pe mine cin' mă iubește / Cu drapelul mă trezește."

Intr'o altă melodie un flăcău mulțumește lunei, soarelui, pământului și partidului:

"Hu-hu Hu-huu...Că ne-a adus primăvară / Si-a înflorit întreaga țară."

Dar în timp ce Radio București îi dă cu hai-hui și iu-iu-iui, Românul ascultă Europa Liberă, BBC și, în ultimul timp, Radio Moscova.

ȚARA SUB NĂVĂLIREA CEAUȘIȘTILOR

Profesorul Dumitru Mazilu, numit de ONU pentru a vedea, la fața locului, cum sunt respectate drepturile omului în RSR, este împiedicat de autorități de a-și îndeplini misiunea. Intr'o scrisoare strecurată în Vest, dl. Mazilu mărturisește că este urmărit de securiști care "Au aprobarea dela șeful lor" de a mă ucide.

Reproducem câteva fraze, din constatările d-lui Mazilu: "Liderii politici ai României au suspendat toate libertățile si drepturile constituționale, sfidând toate legile și hotărîrile naționale și internaționale privitoare la drepturile omului." Scrisoarea se termină astfel:

"A început o distrugere barbară a relicvelor istorice, a templelor și monumentelor religioase, a cimitirelor, părinților, bunicilor și strămoșilor noștri. Aceasta înseamnă distrugerea sufletului poporului cu un teribil impact asupra tinerelor generații". După Huni și Atila au năvălit Scornigoții.

ORTODOXIA TERMENULUI "CATHOLIC"

Urmare din pag.16

mădularele ei" (Ibidem, p. 284). Căci fiecare credincios e cuprins în unanimitatea celorlalți și-și dezvoltă darul în comuniune cu plenitudinea harului mântuitor. Comuniunea și plenitudinea sunt cele mai apropiate sensuri ale termenului "catolică" sau "sobornicească".

2. In al doilea rând, editorii amintitului Liturghier bilingv nu aveau cum folosi pentru traducere textul românesc al Crezului. Procedând așa, ar fi încălcat principala conditio sine qua-non, regula de aur a unei translări autentice: folosirea originalului. Ediția King James a Sfintei Scripturi, chiar dacă a folosit ca auxiliare și alte traduceri ale Sfintei Scripturi, ea a urmărit, pe cât mai fidel posibil, translarea textului original. Si astăzi, la tipărirea cărții de căpătâi a umanității în limba română, se observă aceleași reguli, chiar dacă, regretabil, acuratețea traducerii și frumusețea literară a Bibliei lui Gala Galaction nu a mai fost atinsă de edițiile ulterioare. Si mai e ceva. Chiar dacă termenul "Sobornicească" a fost adoptat, din motivele amintite, de Biserica Ortodoxă Română, în special pentru redarea cât mai fidelă a sensului originar al cuvantului "Catolic", el n'a avut șansa de a fi preluat neschimbat în engleză, pentrucă fenomenul penetrării lui în limba română nu s'a produs în era "glasnosti"-ului și a "perestroika"-i. Era imposibil să se întâmple așa, pentrucă el exprimă un adevăr divin neschimbabil cu privire la Biserica lui Hristos respins de teologia occidentală, fie ea Romano-Catolică sau Protestantă, în timp ce ceilalți doi termeni, creații ale erei minciunii, crimei antiumene, a delațiunii și dezinformării comuniste, ridicate la rațiuni de stat acolo unde și-au extins tentaculele ce sugrumă și devoră, au fost impuse de un zâmbet histrionic, paralizant pentru Occident, și care, finalmente, se va dovedi că este ceea ce este de fapt, o mască. Dar atunci va fi poate prea târziu.

3. Terțio, deschidem New Webster's Dictionary la cuvântul care ne interesează, Catholic, și citim: "universal in extent; general; broad-minded; liberal; pertaining to the whole Chrisitan church; pertaining to the Roman Catholic Church; a member of a Catholic Church, especially of the Roman Catholic Church". Dacă facem abstracție de sensurile care nu ne interesează aici, și le considerăm pe cele care au în ele termenul "Church", vom observa că prima definiție nu se referă la conexiunea termenului cu Biserica Romano-Catolică, aceasta făcându-o a doua și a treia definiție. Prima definiție din cele trei avute în vedere de noi este cea care exprimă sensul cel mai important al termenului "Catholic" - aparținând de întreaga biserică creștină, - de întregimea și plenitudinea bisericii creștine. Sens identic cu cel original din Crez, păstrat și de Greci înșiși în Liturghierul bilingv din greacă și engleză folosit în diasporaua lor din lumea nouă. Folosirea acestui termen de Românii Ortodocși din America nu reprezintă o îndepărtare de la doctrina Bisericii Ortodoxe Române sau Ecumenice, nicidecum o "vânzare" ci o conformitate cu ortodoxia cea mai pură transmisă de Sfinții Părinți.

Teologul Grec I. Karmiris, după ce insistă asupra identității de sens între ortodoxie (dreapta credință) și catolicitate, adaugă: "Cu toate acestea, catolicitatea înseamnă și întregimea și unitatea și identitatea bisericii ca trupul lui Hristos cel unul și ca plenitudinea Celui ce plinește toate în toți. (Efeseni, 1:23) Este întregimea bisericii ca o mare unitate duhovnicească mistică, care ca trup al lui Hristos cel unul e călăuzită de Duhul Sfânt cel unul. Astfel catolicitatea înseamnă în general întregimea și plenitudinea bisericii adevărate, celei Una, și mai special plenitudinea revelației păzite și propovăduite de ea și a harului mântuitor procurat de ea, prin care se urmărește mântuirea lumii în întregime". (La Preot Prof. D. Stăniloae, op. cit. PP. 286-287).

Iată de ce considerăm că editorii Liturghierului bilingv englez-român, prin adoptarea termenului englez "Catholic" se află, indubitabil, pe linia și în duhul celei mai curate și autentice ortodoxii.

Pr. Dumitru MĂCĂILĂ

DIN VIAȚA NOASTRĂ:

AUZITE, VĂZUTE, ȘI PĂȚITE

George DONEV

CLĂDESC ALTARE

Au învățat că nu există Dumnezeu, că religia este un opium și dușmanul progresului științific.

Teoriile ateiste și-au primit răspunsul când cei educați sub steagul roșu, odată ajunși în lumea liberă, prima lor grijă a fost să se alăture bisericilor iar acolo unde n'au fost, sau n'au fost destule, să ridice lăcașuri noi. (Cu regret sunt și excepții! N.R.)

Notez biserica Sf. Niculae din Detroit, înființată după război, numită și "Biserica Refugiaților". Aci domnește limba română (majoritatea tineri, cu familia, veniți în ultimii zece ani).

Cu parohienii dela Sf. Niculae: doctori, chimiști, fizicieni, ingineri de tot soiul, profesori, avocați, un fost membru al Academiei Române, un fost diplomat, etc., poți completa corpul didactic al unei universități; iar cartea de vizită a sentimentelor românești stă scrisă în procesul verbal: în fiecare an, la 23 August, să se ridice parastas în memoria celor uciși de regimurile totalitare care au răstignit țara.

Dar Cel de Sus i-a pus pe credincioși la o nouă încercare.

Din motive demografice ei trebue să-și vândă biserica și să-și clădească lăcaș nou într'un cartier mai accesibil enoriașilor.

Bani nu prea au, dar au speranța că Dumnezeu, ca și'n trecut, îi va ajuta și de data asta.

INIMĂ DE ROMÂN

Printre cei prezenți la aniversarea centenarului eminescian a fost și dl. Niculae Pora, un Mecena al "Câmpului Românesc".

"Am bani, dar vreau să mor sărac--a spus dl. Pora--dorința mea este să fac bine atâta timp cât sunt în viață".

Nu mai e nevoie să adaug noi, cei strânși în jurul lui, l-am îmbrățișat cu căldura privirilor.

CE MICĂ E LUMEA

Americanii spun că dacă aștepți în fața Teatrului Chinezesc din Hollywood, California, vei întâlni un cunoscut. Pentru Români recomandăm: "Câmpul Românesc!! cu aerul nepoluat.

Aci s'au revăzut, unii după 24 de ani, foștii studenți dela Conservator și Arte Plastice din București: Nicăpetre, Iulian Teodorescu, Iosif Buibaș, și actuala d-na Viorica Cucu. Tot la banchetul închinat Centenarului Eminescean d-na Ileana Suciu, violonistă în orchestra Operei din Constanța s'a întâlnit cu protagonistul operei constănțene, Iosif Buibaș.

CE MI-I TANDA CE MI-I MANDA

După câteva decenii și "fără îndoială" Moscova a recunoscut existența unui pact secret între Hitler și Stalin încheiat înaintea celui de al doilea Război Mondial.

Naziștii și comuniștii își împărțeau, la întuneric, Răsăritul Europei! Ni s'a furat Basarabia, parte din Bucovina plus o ciupeală din trupul Moldovei.

Dar războiul a fost câștigat de Aliați, iar Churchill, în numele "Aliaților", a aprobat târgul "Hitler-Stalin", și ca extra bonus, după câteva halbe de vodcă, i-a mai oferit Tătucului din Kremlin și 90% "Sferă de influență" în România.

Iar, după o altă halbă, geambașii și-au dat mâna veseli c'au instalat pacea, dreptatea și democrația în Balcani.

După o jumătate de veac începe să se dezvăluie adevărata istorie.

BULĂ SUB ALT NUME

Bulă s'a dus la muezin spunându-i că vrea să devină musulman. Muezinul i-a explicat că trebue să îngenunchieze de 5 ori pe zi cu fața către Mecca, apoi l-a întrebat ce nume nou și-a ales?

--Așihali Salam Danam! i-a răspuns Bulă.

EXPLICAȚIE!

Când Gorbaciov a fost în România i-a spus lui Ceaușescu că TV-Moscova emite 12 ore și l-a întrebat de ce TV-București emite numai trei ore pe zi?

Păi eu--i-a răspuns Ceaușescu--nu pot să vorbesc 12 ore!

"CU ACUL PE SĂPUN"

La expoziția cărții dela "Câmpul Românesc" am numărat 36 de titluri, cel mai sugestiv: "Cu acul pe săpun". Autorul, devenit croitor, dl. Zahu Pană, și-a însăilat amintirile din închisori cu acul drept creion, săpunul drept tăbliță, iar în locul buretelui se servea de buricul degetului.

"GORBY COMPLOTEAZĂ"

Vecina dela Răsărit i-a cerut lui Ceaușescu să-i trimită urgent 5000 de nebuni ce vor trebui să-și treacă examenul de sminteală în fața doctorilor din Kremlin.

Cererea lui "Gorby" l-a îngrijorat pe Ceaușescu... Ce alt plan subversiv, în afară de glasnot, mai are Kremlinul? Pân' la urmă Lenuța a ghicit că-i lucrătura "prietenei" ei de moarte, Raisa.

Nicule, i-a explicat savanta deșteptată, Gorby vrea să te doboare. Dacă le dăm 5000 de nebuni, rămâne partidul fără cadre!

ȘTIRI DIN EUROPA DE EST

IUGOSLAVIA

O revistă din Belgrad ne informează că învățătoarea Camelia Popescu, a trecut într'o noapte Dunărea (cu aiutorul unei saltele de aer) și după câteva ore, luând autobuzul, a ajuns într'un oraș din apropierea frontierei unde a dat naștere unei fetițe. Soțul, fugit și el, se află la Viena.

***

Revista ilustrată "Mladina" oferă pe copertă o fotografie ce arată pe nevasta lui Tito, Jovanka Broz, în fața unui microfon, cu cărțulia de cifruri a KGB-ului în mână, în timp ce nebănuitorul soț, Președintele Iugoslaviei, era în împărăția visurilor.

U.R.S.S.

Pentru prima dată Sovietul Suprem a aprobat ca Președinte al Comisiei de Stat pentru Ocrotirea Naturii și Mediului Inconjurător un necomunist, pe profesorul Nikolai Vorontov.

UNGARIA

Vine iarna și autoritățile construiesc o "Stațiune de primire" pentru refugiații maghiari ce vor fugi din România. Până acuma numărul lor ar fi în jur de 15.000.

***

Conform înțelegerii Statele Unite vor trimite circa 60 de profesori de limba engleză, ca să-i învețe și să ajute pe Unguri în viitoarele relații cu Apusul.

POLONIA

Deși legea n'a fost abrogată, poliția închide ochii și dă voie țăranilor să vină la oraș ca să-și vândă produsele.

***

Pentru a încuraja noile reforme democratice ale guvernului din Varșovia președintele Bush a aprobat un nou ajutor, în sumă de $50 milioane, care constă în alimente: carne, porumb, unt, ulei, orez, etc. Alimente necesare acum în pragul iernii.

UCRAINA

Aproape 100.000 de credincioși catolici s'au adunat în orașul Lvov din Ucraina la 17 Septembrie pentru a comemora printr'un mare serviciu religios, 50 de ani dela anexarea de către Uniunea Sovietică a Ucrainei de Vest ce aparținea Poloniei, în urma pactului germano-sovietic din 1939, an în care biserica catolică a fost interzisă.

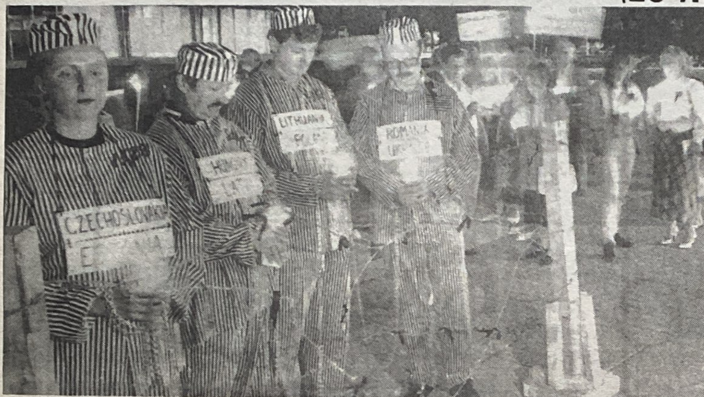
Ucrainienii purtau sute de steaguri albastru-galben ale fostei lor țări independente, împreună cu cruci și imagini ale fecioarei Maria. Pe pancarte se putea citi "Libertate pentru biserica noastră".

Biserica ucrainiană catolică (Biserica unită ucrainiană) are peste 5 milioane de adepți, fiind considerată cea mai mare comunitate religioasă din lume care este interzisă.

ŞTIRI DIN LUMEA ROMÂNEASCĂ

PROTESTE

LA ANIVERSAREA A 50 DE ANI DELA SEMNAREA PACTULUI DE NEAGRESIUNE HITLER-STALIN (23 AUGUST)

HAMILTON

LOS ANGELES

Una din marile erori şi totodată orori, consemnată de istorie, s'a consumat la 23 August 1939, prin semnarea odiosului pact von Ribbentrop-Molotov.

Republicile Baltice: Estonia, Letonia şi Lituania - prin acest pact sunt în întregime acaparate de Uniunea Sovietică, Polonia pierde partea de Răsărit, iar Basarabia şi nordul Bucovinei, sunt la rândul lor, incorporate în graniţele Sovietice, lăsând României şi poporului român, sentimentul de revoltă şi durere.

Hitler şi Stalin se puteau felicita. Jocul era făcut, târgul murdar încheiat.

S'au scurs 50 de ani dela acest pact mârşav dar popoarele lezate n'au uitat.

Poporul român atât de încercat în trecut ca şi în prezent, prin reprezentanţii lui din exil, îşi manifestă şi acum -la împlinirea celor 50 de ani dela semnarea pactului criminal, dezacordul faţă de acest act reprobabil a cărui formă de expresie a fost de fapt forţa.

Ca urmare la apelul Uniunii Românilor pentru Credinţă şi Libertate adresat întregului exil romanesc, Românii din Los Angeles au organizat o amplă manifestaţie de protest având drept scop denunţarea pactului criminal Ribbentrop-Molotov din 23 August 1939 şi a pactului din 23 August 1944, precum şi acela de a atrage atenţia opiniei internaţionale, privind situaţia dezastruoasă a României şi poporului român de sub regimul tiranic Ceauşescu.

Demonstraţia s'a desfăşurat în ziua de 19 August 1989 orele 11 a.m. în faţa impunătorului Federal Building din Wilshire Bl. Los Angeles, California.

In Canada, comitetul executiv al "Black Ribbon Day" (Zi de doliu internaţional) a organizat manifestaţii de protest în marile oraşe ale ţării, atât în ziua de 19 August (Brantford), cât şi în 22 şi 23 August (Hamilton, Toronto, etc.)

In Hamilton, comitetul de organizare a iniţiat un priveghi cu lumânări timp de 24 de ore în faţa Primăriei oraşului, care a început la 9.00 pm în ziua de 22 August şi s'a terminat în ziua de 23 August la 9.00 pm.

Posturile de radio şi TV ale oraşului au fost prezente în ambele seri, transmiţând aspecte dela manifestaţie. Fotografia celor patru reprezentanţi ai naţiunilor captive în haine de deţinuţi a fost publicată pe prima pagina a ziarului "Spectator".

INSTITUTUL ROMÂN DE CERCETĂRI ISTORICE

COMUNICAT

In timpul desfăşurării programului de sărbătorire a o sută de ani dela moartea lui Eminescu la Paris între 15-18 Iunie 1989 şi ulterior, în cadrul aceleeaşi sărbătoriri, la Centrul Cultural Românesc din Hamilton, Ontario, între 3-5 August 1989, INSTITUTUL ROMAN DE CERCETARI ISTORICE din San Diego, U.S.A. (Prin reprezentanţii săi - Dnii Eugen Popescu şi Prof. Nicolae Iliescu) a încheiat acorduri de colaborare cu următoarele instituţii culturale româneşti din exil:

1. CENTRUL ROMAN DE CERCETARI din Paris, 12 bis, Pl. H. Bergson, 75008 Paris, (prin Dnii Theodor Cazaban şi Prof. Cicerone Poghirc);
2. INSTITUTUL ROMAN DE CERCETARI SI BIBLIOTECA ROMANA din Freiburg, Uhland Strasse 7 (prin Dnii: Matei Cazacu şi Iancu Bidian);
3. FUNDATIA CULTURALA ROMANA din Madrid, Antonio Acuna 19, (prin Dnii Aurel Răuţă şi Radu Enescu);
4. ASOCIATIA CULTURALA ROMANA din Hamilton, Ontario (prin Dnii Florian Săndulescu şi George Bălaşu şi Dna Mihaela Moisin);
5. Administraţia şi redacţia ziarului CUVANTUL ROMANESC din Hamilton, Ontario, (prin Dnii George Bălaşu, şi Eugen Bârsan şi Dna Mihaela Moisin).

In urma încheierii acestor acorduri, sunt în curs de întocmire unele programe comune de cercetări, comemorări şi manifestări culturale româneşti, ce vor fi făcute cunoscute prin presa exilului.

CIMITIR ROMÂNESC ÎN REGIUNEA TORONTO-HAMILTON

Pe data de 29 Iulie a.c., a avut loc ceremonia de sfinţire a cimitirului comunităţii româneşti din zona Toronto-Hamilton, "Glen Oaks", aflat în Mississauga. Slujba a fost oficiată de I.P.S.S. Episcop Nathaniel şi Preot Mihai Handrabur. Acesta este primul cimitir al Episcopiei dela Vatra, în Canada.

***

O PAROHIE NOUĂ ORTODOXĂ ROMÂNĂ ÎN CANADA

Cu deosebită bucurie am luat cunoştinţă de următorul anunţ pe care îl publicăm mai jos:

PAROHIA ROMANA ORTODOXA "SFANTUL NICOLAE" - OTTAWA

In cadrul adunării parohiale din 15 Septembrie 1989, ţinută la sediul Asociaţiei Româno-Canadiene din Ottawa-Carleton, 12 Leonard, Ottawa a fost ales Comitetul Parohial Provizoriu al Parohiei Ortodoxe Române Sf. Nicolae din Ottawa. Acesta este compus din: M. DIMIAN - Preşedinte, I. POPESCU-Vicepreşedinte I, N.CONSTANTINESCU-Vicepreşedinte II, J. ZAHARIA -Casier, H. BODEA-Secretar, A. COMNENE, N. PORA -Controlori, N. PORA, A. COMNENE, J. MURGESCU Epitropi.

Serviciile religioase ale parohiei în cursul trimestrului IV al anului 1989 vor fi ţinute la SANDY HILL RECREATION CENTRE, 250 Somerset East (lângă Sweetland Street). Sfânta Liturghie va fi oficiată de Preotul N. Zelea din Hamilton între orele 10.00 şi 12.00 la următoarele date: 1 Octombrie, 22 Octombrie, 29 Octombrie, 12 Noembrie, 26 Noembrie, 10 Decembrie 1989.

Slujbele vor fi urmate de câte o agapă, bun prilej de a conversa în româneşte şi de a strânge legăturile de prietenie dintre noi.

Sunteţi invitaţi călduros să participaţi. Anunţaţi şi pe prietenii Dvs.

COMITETUL PAROHIAL
N. DIMIAN

Redacţia ziarului nostru doreşte mult succes fraţilor din Ottawa.

MICA PUBLICITATE

Anunțurile dela rubrica "MICA PUBLICITATE" sunt redactate de solicitanți

CĂSĂTORII

*Diplomat inginer - constructor - 62 ani, 1,61 m., văduv din 1988, cu casă proprietate personală în RFG, doresc să cunosc o doamnă simpatică, veselă, fără copii, bine situată, serioasă. Vârsta nu are importanță. Răspunsuri la adresa: Ing. Aurel Stepan, Sulzburgerstr.1, 7800 Freiburg, B.R.Deutschland.

*Româncă necăsătorită niciodată, 30 de ani, domiciliată în România, inginer cercetător în chimie, doresc cunoștință cu un domn în vederea unei căsătorii serioase, similar ca studii, până la vârsta de 36 de ani. Oferte serioase cu fotografie pe adresa: Ion Martin, 1640 Ocean Ave., # 2F Brooklyn, New York 11230, USA, tel. (718) 434-8535.

*Româncă, 45 ani, domiciliată în Canada, intelectuală, gospodină, fizic atrăgător, nefumătoare, alură sportivă, fără obligații familiare, dorește cunoștință cu domn corespunzător, în vederea căsătoriei. Scrisorile însoțite de fotografii recente, se pot trimite la redacția ziarului, "Pentru Betty".

*Român, 32 ani, 1,65 m, 63 kg, serios și cu suflet bun, necăsătorit până în prezent și fără obligații, doresc cunoștință cu o tânără situată în una din țările Europei de Vest, Canada sau America, în vederea unei căsătorii fericite. In prezent mă aflu în RFG. Rog fotografie recentă, adresă și telefon. Răspuns la redacție, "pentru Mircea".

*Inginer, creștin, Român, 44 ani, domiciliat în Israel, caută doamnă situație stabilă, în vederea căsătoriei. Nicolae Dumitru, reh: Harishnym 4/6. Bat-Yam, Israel.

CAUT RUDELE ȘI PRIETENII

*Lucia Alferov din Germania caută pe prietena ei WOLF PAULA (MIRELA) stabilită de peste 15 ani în Chicago, Illinois, USA. Cei ce o cunosc sunt rugați să răspundă la redacție.

Accident sau neglijență criminală

161 DE EXCURSIONIȘTI S'AU ÎNNECAT ÎN R.S.R.

Vaporul "Mogoșoaia", plin cu excursioniști, s'a ciocnit pe Dunăre, în apropiere de Galați, cu remorcherul bulgar Peter Karaminchev care trăgea plute încărcate cu marfă. Vaporul s'a scufundat imediat, iar din cei 169 de turiști numai opt au scăpat cu viață plus echipajul vaporului (10 persoane).

După o tăcere de 10 ore "Agerpres" a dat știrea că ciocnirea se datorește ceței, dar nu se dau amănunte despre itinerariul vaporului și de ce naționalitate erau majoritatea pasagerilor?

Ziarul "The Independent" (Londra) publică declarația unui înalt funcționar dela o societate de transport pe Dunăre din Viena: "Mai mult ca sigur" victimele sunt turiști străini. Bucureștiul face toate sforțările să atragă excursioniști cu valută forte.

Agenția bulgară BTA afirmă că "Mogoșoaia" s'a rostogolit și scufundat foarte repede, iar echipajul de pe remorcherul Karaminchev, împreună cu echipajul de pe alte vaporașe din apropiere, au făcut toate sforțările ca să salveze pe excursioniști. Remorcherul n'a suferit nici o pierdere în vieți omenești.

Este greu de înțeles cum a putut scăpa întreg echipajul în timp ce aproape toți excursioniștii și-au pierdut viața?

De asemenea nu se dau amănunte dacă pasagerii aveau la indemână jachete ori colaci de salvare. O altă întrebare la care e greu să găsești un răspuns: La 169 de pasageri numai un echipaj de 10 persoane care trebue să aibă grija și noaptea grija de vapor (navigare, întreținerea mașinilor, curățenia, etc.) și de pasageri (hrană, băutură, ajutor medical, curățitul cabinelor, etc.)

Rostogolirea rapidă a vasului denotă că centrul de greutate era aproape de linia de plutire. A fost o greșală în construirea vaporului ori a fost supra încărcat?

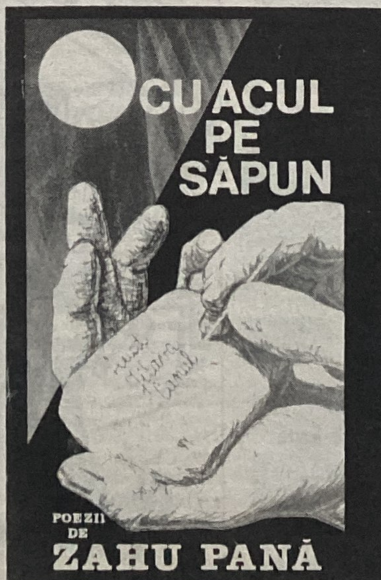
Intrebări la care o anchetă serioasă trebue să răspundă! In momentul când scriem aceste rânduri nu s'au dat informații care era numărul maxim de pasageri ce se puteau îmbarca și dacă, din dragoste pentru valută forte, s'a mărit numărul turiștilor și s'a redus numărul oamenilor din echipaj?

"Agerpres" ne informează ca tovarășul Ceaușescu a dat ordin să se deschidă o anchetă!

Cine vor fi, și de data asta, țapii ispășitori?

A APĂRUT

ÎN EDITURA "CUVÂNTUL ROMÂNESC"

Volumul de poezii "CU ACUL PE SAPUN" al poetului Zahu Pană, se poate procura scriind la adresele de mai jos:

- Europa:

Librairie du Savoir
5 Rue Malebranche
75005 Paris
France

- Statele Unite:

Zahu Pană
133 Bennett Avenue
Yonkers, N.Y. 10701
U.S.A.

-Canada:

Tudor Murgoci
P.O.Rockton
Ontario, L0R 1X0
Canada

Prețul unui volum este de US $18,00, plus expediția.

ŞTIRI DIN ŢARĂ

Din 30 în 30 de zile

Anatomia presei reseriste:

"ROMÂNIA LIBERĂ"

Anul XLVII nr. 13823 Sâmbătă 12 August 1989 8 pagini-1 leu

Spaţiul unei pagini 164'' (inci), opt pagini, 1312''.

Redăm împărţeala ''tovărăşească'' a ştirilor:

14'' frontispiciul... ''Proletari din toate ţările, Uniţi-vă!''

1123'' dedicaţi unei plenare lăţite, care include: Fotografiile lui Ceauşescu 116''; discursul lui Ceauşescu cu aplauze 270''; plus 47 de plenarişti, cu 47 de mini-discursuri, care-şi pupă Seful Suprem pe-o suprafaţă de 737 inci.

Iar colac, peste laudele pupezelor, s'au mai adăugat 73'' de realizări muncitoreşti înfăptuite cu spirit scornicean.

82'' ştiri internaţionale: (9'' dedicate Europei--nici una din Polonia sau Ungaria). Restul din Coreea, Angola, Zambia, etc.

10'' sport.

10'' programele de teatru şi cinema.

Facem o paralelă între titlurile, apărute în acelaşi timp pe prima pagină din ziarle lumii libere şi cele din RSR: 20-21-22 AUGUST: Pactul Hitler-Stalin, Moldovenii cer alfabet latin, Tările Baltice protestează, guvern necomunist în Polonia.

In RSR: Realegerea tovarăşului Ceauşescu la al XIV-lea Congres, telegrame-felicitări, pregătiri pentru seceriş, culesul vegetalelor, fructelor, etc.

Incheiem cu reportajul zilei de 23 August: (''R.L.'', nr. 13933)

El şi Ea în poză singuri, El şi Ea înconjuraţi de copii, El şi Ea privind la paradă (tancuri, steaguri şi sloganuri)

5 4/5 din cele 6 pagini sunt închinate Lui, Ei şi regimului care a provocat fericirea şi independenţa ţării.

Cine a spus că soţii Ceauşescu nu sunt modeşti?

CINE PROTESTEAZĂ CAPĂTĂ

O pensionară mărturiseşte, via Europa Liberă: ''Mă aflam în vizită la Braşov când a avut loc revoluţia şi mai târziu când tovarăşul Preşedinte, a fost în ''vizită de lucru'', şi primit ''cu dragoste'' de muncitorii dela ''Steagul Roşu''.

Cei care l-au primit ''cu dragoste'' au fost muncitorii aduşi dela alte fabrici, precum şi securiştii care veniseră cu nevestele îmbrăcate în costume naţionale. Intre timp adevăraţii muncitori dela ''Steagul Roşu'' erau încuiaţi în secţii. Ceauşescu a vizitat fabrica dar prin oraş n'a avut curajul să-şi arate faţa.

Ca rezultat al revoluţiei, şi de teamă, braşovenii primesc 5 ouă pe lună, 100 g. unt, o jumătate de kg. de făină, 1 kg. mălai, 2 kg. de cartofi, şi de trei ori pe an câte un kg. carne de porc.

SĂ ÎNTREACĂ "CHAMPS-ELYSEES"

Ceauşescu şi-a satisfăcut dorinţa: să întreacă Parisul! Bulevardul Revoluţiei Socialiste este cu un metru mai lat decât celălalt bulevard din capitala Franţei, Champs-Elysees.

MISTERELE PALATULUI

Despre noul palat de pe Bulevardul Victoriei Socialiste circulă tot felul de zvonuri:

Ar avea trei etaje subterane cu un adăpost în caz de bombardament atomic, are instalaţii moderne de comunicaţie, depozite de alimente, etc. In total ar fi 6000 de camere, iar pentru păstrarea secretului muncitorii care au executat acest adăpost au fost radiaţi şi majoritatea sunt morţi!

Zvonuri sau adevăr?

ILIE "MISTERIOSUL"

Fratele general Ilie Ceauşescu a fost chemat la Moscova unde s'a întâlnit cu Viktor Cebrikov, membru al biroului politic sovietic, şi cu generalul de armată Alexei Lizichev, şeful politic al armatei şi marinei sovietice.

De notat că ''găvăreala'' a avut loc înaintea Congresului al XIV-lea şi a fost anunţată, cu întârziere, de Radio Moscova.

Se fac speculaţii: a fost întâlnirea ''tête à tête'' o discuţie privind un nou tratat comercial ori un complot?

Să fi cerut Rusia mai multe alimente, acum când România şi-a plătit datoriile externe şi nu mai are nevoie de valută forte? Dar tratatele comerciale nu sunt discutate cu şefii de armată! Unii afirmă că ar fi tatonarea terenului pentru înlăturarea, pe cale paşnică, a ''Fiului Iubit'': Nicolae Ceauşescu.

A) Nicolae Ceauşescu să fie convins să se retragă, ''temporar''--din motive de sănătate--şi să lase în locul lui ca, tranziţie, pe Ilie, mai puţin ambiţios şi periculos decât Lenuţa, ori odrasla Junioară; (Nicolae şi Lenuţa fiind liberi să părăsească permanent ţara);

B) Ilie să coopereze la o lovitură de stat, în schimbul unei garanţii că nu va fi persecutat pentru crimele fratelui său.

ÎN LOC DE VIN BEŢI ŞAMPANIE

Maria Antoaneta a spus că dacă poporul n'are pâine, să mănânce cozonac, în RSR nu se găsesc alimente dar se oferă şampania cu 65 lei sticla. (Două zile de lucru pentru trei sticle de şampanie)

CU MEDICAMENTUL DE ACASĂ

Nu mai vorbim de igiena şi mâncarea din spitale, nu vrem să ne repetăm. Acum e vorba de lipsa de medicamente. De multe ori bolnavul trebue să-şi procure el--pe baza reţetei primită dela doctor--medicamentul necesar. O goană pe la farmacii pe care o fac bolnavii sau rudele lor.

PROTESTUL, SINGURA ARMĂ

Pastorul Bisericii Reformate din Timişoara Laszlo Tokes, a fost arestat pentrucă a acordat un interviu televiziunii canadiene. Cum s'a aflat de arestare Biserica Reformată din Ungaria a informat pe reprezentanţii ei din România, Episcopii Gyula Nagy şi Laszlo Pop. Episcopii au avut convorbiri ''amicale'' cu autorităţile reseriste. Ca urmare a presiunii exercitate de Biserica Reformată din Apus, pastorul din Timişoara a fost eliberat.

FĂRĂ FELICITĂRI

Tadeusz Mazowieckji, noul prim ministru al Poloniei, a primit felicitări şi urări de succes din toată lumea, inclusiv dela Gorbaciov şi Preşedintele Bush. Ceauşescu, care tot doreşte să aibă legături prieteneşti cu oricine a uitat să-l felicite.

CU RACHETA PESTE GRANIŢĂ

Jucătorul de tenis de masă Călin Creangă, (17 ani), trimis la Luxemburg ca să participe la campionatele europene pentru juniori a cerut azil politic. Un grup german este acum interesat de a-l avea printre jucătorii lui.

RSR FĂRĂ PRIETENI

Autorităţile iugoslave, alarmate de poluarea râurilor care vin din RSR şi se varsă în Dunăre, au trimis un protest la Bucureşti menţionând râul Timiş şi cerând să se respecte normele internaţionale pentru poluarea apelor. Belgradul precizează că apele Timişului şi-au schimbat culoarea în urma scurgerii de substanţe chimice, iar peştii sunt distruşi în masă. (Timiş are o lungime de 340 km. dintre care 230 de km. sunt pe teritoriul României).

Dela Belgrad s'a trimis o invitaţie la Bucureşti ca aceştia să se întâlnească la un punct de frontieră ca să ancheteze situaţia la faţa locului, dar în locul unei delegaţii de experţi RSR a trimis o telegramă de protest, negând poluarea apelor.

A IEŞIT CU ISCĂLITURA LA DRUM

Firma Van Kloberg and Associates, P.R. (Relaţiile cu publicul) a inserat, (21 August) un articol, semnat de Nicolae Ceauşescu, în ''Journal of Commerce'' din New York, (Un ziar de mare prestigiu, N.R.)

Ceauşescu, îşi trage spuză pe turtă arătând, ce mare, lat şi înţelept este, plus că România e o ţară în plină prosperitate, etc., etc.

Articolul a stârnit proteste de parcă s'ar fi recomandat injecţii cu cocaină. Unul din directori, dl. Marc Levison s'a scuzat c'a fost în vacanţă, fiecare căutând o altă scuză, dar toţi admiţând că articolul nu trebuia publicat. (Inşela opinia publică, NR).

In ediţiile următoare publicul a fost informat din ce constă prosperitatea din România: foame, frig, întuneric şi teroare.

Cărţi poştale ilustrate

VEDERE DIN CLUJ-NAPOCA

– Şi ce zici c'ai mai vorbit cu Doina Cornea ?

Există în Iugoslavia opt lagăre pentru refugiaţi, toate la o distanţă de 10-14 mile de Belgrad. Cei care trec frontiera şi se predau sunt condamnaţi automat la 20 de zile închisoare şi numai după aceea li se consideră cererea de azil. Majoritatea exodului o formează tinerele familii. In timp de 2 luni s'au înregistrat 6 naşteri! Prunci ce stau mărturie tragediei româneşti.

▪▪

Ziaristul Craig R. Whitney (New York Times) spune că nu-i răbdarea Românului care-l rabdă pe Ceauşescu ci sârguinţa poliţiei secrete ce, fără încetare, suprimă orice semn de opoziţie.

▪▪

Dela un vizitator: am închiriat o maşină, am obţinut repede benzina plătită în dolari, dar pericolul îl prezintă şoselele care sunt în reparaţie şi autocamioanele care n'au în spatele roţilor o acoperitoare ca să oprească pietrele să nu-ţi spargă parbrizul. Chiar ''R.L.'' (9 August) a menţionat că pe o distanţă de 14 km. ''...între Valea Mare şi Jitaru s'au spart într'o singură zi 64 de parbrize.''

▪▪

Litoralul nu mai e ce-a fost! Din cauza rafinăriilor, a extinderii portului Constanţa, industrializării, etc. nu se mai poate vorbi de frumuseţea plajelor cu soarele de dimineaţă. Plaja dela Năvodari, dedicată copiilor e în căutare de clienţi. Preţurile s'au mărit, iar ca distracţie tinerii trebue să laude partidul.

▪▪

Lipsa de turişti! Locuri destule la hoteluri, la restaurante două feluri de mâncare, textul de pe ''Menu '', au fost dar s'au terminat. Intâlneşti puţini studenţi din lumea a treia. Excursioniştii în grup sunt avantajaţi: au masa şi transportul asigurat.

▪▪

Nu se mai găsesc de vânzare nici ''tacâmurile'', (pachete congelate ce conţineau gături, ghiare şi aripi de găină). Aceste ''delicatese'' reseriste sunt expediate la crescătoriile de vulpi argintii din Rusia. In goana după hrană dintr'o vulpe argintie şi o mamă flămândă, a câştigat vulpea argintie!

▪▪

In Piaţa Unirii, Bucureşti, s'a deschis cel mai mare complex comercial din ţară, magazinul universal ''Unirea'', cu opt scări rulante şi o suprafaţă comercială de cca 65.000 metri pătraţi.

▪▪

Dolarul a ajuns la negru, 80-120 lei. La ''Semi-negru'', practicat de funcţionarii dela ghişeu, ţi se oferă 25-30 lei pentru ''pilula verde'', dar nu primeşti chitanţă.

▪▪

Dacă aştepţi la coadă numai 24 de ore ca să-ţi umpli rezervorul cu benzină, socoteşte-te om norocos. In medie îţi laşi maşina în faţa lui PECO cam două zile.

▪▪

Preţul unei găini grase, vii, circa 200 lei.

▪▪

Se fac sforţări de a se cultiva pe un teren cât mai întins o nouă specie de soia numită ''Diamand''. Soia oferă proteină şi grăsimi dar sărăceşte pământul.

▪▪

Bucureştenii pot cumpăra, din când în când, un unt apos, o şuncă de vită cu gust respingător şi un salam pe care stomacul multora nu-l acceptă.

▪▪

Convorbirile telefonice sunt limitate. O convorbire peste trei minute te costă 1.5 mai mult, după 6 minute costul e dublu, şi dacă vorbeşti 20 de minute te costă convorbirea de patru ori mai mult, chiar daca-i vorbit cu vecinul. La fel se taxează şi consumul energiei electrice. Iarna ai de ales: ori mori de frig ori mori de foame.

▪▪

Unii din tinerii expediaţi să lucreze la munci agricole s'au transformat în bande de răufăcători. Se fură casetofoanele, VCR urile şi tot ce-i venit de peste hotar. In unele case întâlneşti uşi ferecate şi graţii la ferestre.

▪▪

Pe şosele doar camioane, autoturismele sunt rare.

▪▪

Televiziunea din RFG a transmis, de 23 August, filmul unguresc ''Titania, Titania''. Este vorba de o ţară condusă de un titan suprem, cu o nevastă savantă supremă, cu o revoluţie agrară, cu magazinele goale, iar ''Titanii'' aplaudaţi de ''Cîntarea Titaniei''.

▪▪

Intre Slatina şi Piteşti, aproape de ''buricul'' ţării, s'a înaugurat un complex turistic de agrement ''Stejarul-Scorniceşti'' cu 100 de odăi şi 900 locuri de masă.

▪▪

Mortalitatea infantilă a bătut recordul: 19 la mie.

▪▪

Costul de fabricare a unei maşini ''Dacia'' ar fi între 20-30.000 lei. Tot ce plăteşte extra sunt impozitele ascunse sub capitolul ''Circulaţia mărfurilor''.

▪▪

Mulţi tineri care şi-au terminat universitatea sunt fără lucru. Apelând la ''Mafia RSR'' cu 10-15.000 lei poţi obţine serviciu.

▪▪

Am cumpărat dela o expoziţie oficială un tablou în valoare de 1000 lei--ne spune un vizitator--cei dela sindicatul pictorilor mi-au dat chitanţa şi asigurarea că pot să-l duc cu mine în America. Dar vameşii n'au recunoscut chitanţa şi asigurarea dată de ''Sindicat''. Până la urmă am expediat tabloul unei rude.

▪▪

Sport

*La 24 August a.c. a început ediţia a 72-a a Campionatului Diviziei "A" la fotbal. Până la această dată s'au disputat patru etape. Primul loc în clasament îl ocupă Dinamo Bucuresti, care a învins cu 3-0 pe Steaua în etapa a 3-a. Echipa militară pare afectată de retragerea din activitatea competiţională a lui Tudorel Stoica şi Piţurcă. Pe locul doi se află "U" Craiova care confirmă forma ascendentă din toamnă. Lanterna roşie o deţine F.C.Argeş, care a avut "ghinionul" să joace cu Dinamo şi Steaua în primele trei etape. Mentionăm că Steaua a câştigat pentru a 17-a oară "Cupa României" la fotbal, învingând în finală cu 1-0 pe Dinamo.

REZULTATE TEHNICE

ETAPA I-A

Jiul Petroşani	– Univ. Craiova	1–1 (0–0)
S. C. Bacău	– F.C.M. Braşov	0–0
Victoria	– F. C. Farul	1–1 (0–0)
F. C. Argeş	– Dinamo	0–2 (0–1)
Steaua	– Flacăra Moreni	3–0 (1–0)
F. C. Inter	– „U" Cluj-Napoca	4–1 (1–0)
Petrolul	– F. C. Olt	1–0 (1–0)
„Poli" Timişoara	– F. C. Bihor	1–2 (0–1)
Corvinul	– Sportul Studenţesc	2–1 (1–0)

ETAPA A II-A

Univ. Craiova	– S.C. Bacău	3–1 (1–1)
F.C.M. Braşov	– Victoria	1–0 (0–0)
F.C. Farul	– F.C. Argeş	3–1 (2–1)
Dinamo	– F.C. Inter	6–1 (3–0)
Flacăra	– Petrolul	0–2 (0–1)
„U" Cluj-Napoca	– Steaua	1–1 (0–0)
F.C. Olt	– „Poli" Timişoara	4–3 (2–0)
F.C. Bihor	– Corvinul	4–0 (2–0)
Sportul Studenţesc	– Jiul	3–0 (1–0)

ETAPA A III-A

Steaua	– Dinamo	0–3 (0–1)
Victoria	– Univ. Craiova	0–1 (0–0)
Jiul	– F. C. Bihor	2–1 (1–0)
S. C. Bacău	– Sportul Studenţesc	2–1 (0–0)
F. C. Inter	– F. C. Argeş	3–0 (1–0)
Petrolul	– „U" Cluj-Napoca	3–0 (3–0)
Corvinul	– F. C. Olt	1–0 (1–0)
F.C.M. Braşov	– F. C. Farul	3–2 (2–1)
"Poli" Timişoara	- Flacăra Moreni	0-0

ETAPA A IV-A

F.C. Argeş	– Steaua	0–1 (0–0)
Univ. Craiova	– F.C.M. Braşov	4–0 (2–0)
F.C. Farul	– F.C. Inter	2–0 (1–0)
Dinamo	– Petrolul	5–0 (2–0)
Flacăra	– Corvinul	3–1 (0–0)
„U" Cluj-Napoca	– „Poli" Timişoara	2–4 (2–3)
F.C. Olt	– Jiul	2–0 (0–0)
F.C. Bihor	– S.C. Bacău	5–3 (3–2)
Sp. Studenţesc	– Victoria	0–1 (0–0)

CLASAMENTUL

1. DINAMO	4	4 0 0	16–1	8
2. Univ. Craiova	4	3 1 0	9–2	7
3. F.C. Bihor	4	3 0 1	12–6	6
4. Petrolul	4	3 0 1	6–5	6
5. F.C. Farul	4	2 1 1	8–5	5
6. Steaua	4	2 1 1	5–4	5
7. F.C.M. Braşov	4	2 1 1	4–6	5
8. F.C. Olt	4	2 0 2	6–5	4
9. F.C. Inter	4	2 0 2	8–9	4
10. Corvinul	4	2 0 2	4–8	4
11. „Poli" Tim.	4	1 1 2	8–8	3
12. Victoria	4	1 1 2	2–3	3
13–14. S.C. Bacău	4	1 1 2	6–9	3
Flacăra	4	1 1 2	3–6	3
15. Jiul	4	1 1 2	3–7	3
16. Sp. Studenţesc	4	1 0 3	5–5	2
17. „U" Cj.-Nap.	4	0 1 3	4–12	1
18. F.C. Argeş	4	0 0 4	1–9	0

CUPELE EUROPENE LA FOTBAL

*La 27 Septembrie a.c. s'a încheiat prima etapă, tur-retur, a cupelor europene intercluburi la fotbal, la care participă şi patru echipe româneşti. Dăm mai jos rezultatele primei etape:

* CUPA CAMPIONILOR EUROPENI

STEAUA - Fram Reykjavik	4 - 0
Fram Reykjavik - STEAUA	0 - 1

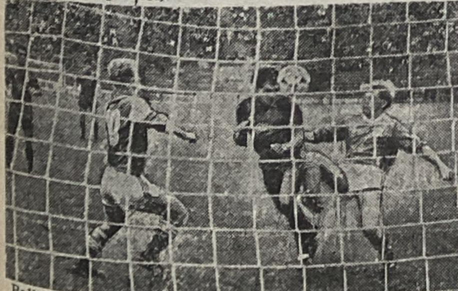
* CUPA CUPELOR

Dinamo Tirana - DINAMO BUCURESTI	1 - 0
DINAMO BUCURESTI - Dinamo Tirana	2 - 0

* CUPA UEFA

F.C.PORTO - Flacăra Moreni	2 - 0
Flacăra Moreni - F.C.PORTO	1 - 2
F.C.VALENCIA - Victoria Bucureşti	3 - 1
Victoria Bucureşti - F.C.VALENCIA	1 - 1

(Echipele scrise cu majuscule s'au calificat în etapa următoare a competiţiei).

Balint înscrie, cu capul, al treilea gol pentru Steaua. (Fază din meciul Steaua - Fram Reykjavik, 4 - 0)

*Dăm mai jos clasamentele celor trei serii ale Diviziei "B" la fotbal.

CLASAMENTUL SERIA I-A

1. PROGR. BR.	4	3 0 1	10-3	6
2. Oţelul	4	3 0 1	8-3	6
3. Gl. Buzău	4	2 1 1	8-3	5
4. Politehnica	4	2 1 1	6-6	5
5. Viitorul	4	2 0 2	8-4	4
6. Olimpia	4	1 2 1	6-3	4
7. CFR Paşcani	4	2 0 2	4-3	4
8. Siretul	3	1 2 0	2-1	4
9. CSM Suceava	4	2 0 2	5-5	4
10-11. Unirea F.	4	2 0 2	5-6	4
Foresta	4	2 0 2	3-4	4
12. Polana	4	2 0 2	3-8	4
13-14. Steaua Mizil	4	1 1 2	4-6	3
Aripile Bc.	4	1 1 2	5-7	3
15. Ceahlăul	4	1 1 2	2-5	3
16. Prahova	4	0 3 1	3-8	3
17. C.S. Botoşani	3	1 0 2	2-4	2
18. Unirea Slob.	4	1 0 3	5-10	2

CLASAMENTUL SERIA A II-A

1. RAPID BUC.	4	3 1 0	12-2	7
2. Pandurii	4	2 2 0	6-2	6
3. I.M.A.S.A.	4	3 0 1	7-5	6
4- 5. Tractorul	4	2 1 1	8-3	5
Mec. Fină	4	2 1 1	7-2	5
6. A. S. Drobeta	4	2 1 1	6-4	5
7. Constr. Cv.	4	1 3 0	4-3	5
8. I.C.I.M. Bv.	4	1 2 1	1-2	4
9-10. Metalurgistul	4	2 0 2	8-11	4
Min. Motru	4	2 0 2	3-6	4
11. Ch. Rm. V.	4	1 1 2	4-5	3
12-13. Autobuzul	4	1 1 2	7-9	3
C. S. Tirgov.	4	1 1 2	2-4	3
14. FCM Caracal	4	1 1 2	3-6	3
15. Met. Mija	4	1 1 2	3-7	3
16. Gaz Metan	4	1 0 3	3-3	3
17. Sp. „30 Dec."	4	1 0 3	2-7	2
18. Unirea A. I.	4	0 2 2	6-11	2

CLASAMENTUL SERIA A III-A

1. OLIMPIA	4	3 0 1	6-2	6
2- 4. Gl. Bistriţa	4	2 1 1	7-4	5
Chimica	4	2 1 1	7-4	5
C.S.M. Reşiţa	4	2 1 1	6-3	5
5- 6. Met. Bocşa	4	2 1 1	4-3	5
Strungul	4	2 1 1	5-4	5
7. Steaua C.F.R.	4	1 2 1	5-3	4
8. Electromureş	4	2 0 2	7-9	4
9-11. U.T.A.	4	2 0 2	10-9	4
Someşul	4	2 0 2	7-6	4
A.S.A. Progr.	4	2 0 2	8-7	4
12. F.C. Maram.	4	1 1 2	1-2	3
13. Armătura	4	1 1 2	6-8	3
14-16. C.F.R. Tim.	4	1 1 2	3-7	3
Vagonul	4	1 1 2	7-11	3
Mureşul Expl.	4	1 1 2	4-8	3
17. A.S.A. Tg. M.	4	1 2 1	7-8	2
18. Gl. Reşiţa	4	1 0 3	4-6	

*Dăm mai jos loturile de jucători ale echipelor participante la Campionatul Diviziei "A" de fotbal.

*STEAUA: - Antrenori: Anghel Iordănescu şi Dum. Dumitriu.
Lotul: - Silviu Lung, Dumitru Stângaciu (F.C.Olt) - portari; Dan Petrescu, Stefan Iovan, Miodrag Belodedici, Adrian Bumbescu, Daniel Minea, Nicolae Ungureanu, Petre Bunaciu, Mircea Ciocan (F.C.Bihor), Ilie Stan, Gheorghe Hagi, Iosif Rotariu, Ilie Dumitrescu, Lucian Măstăcan, Gavril Balint, Zsolt Muzsnay (F.C.Bihor), Marius Lăcătuş, Adrian Negrău, Petre Grigoraş (S.C.Bacău), Valentin Negoiţă (F.C.Olt) -jucători de câmp.

*DINAMO: - Antrenori: Mircea Lucescu şi Florin Cheran.
Lotul: Bogdan Stelea, Costel Câmpeanu (S.C.Bacău) - portari; Ioan Andonie, Mircea Rednic, Michael Klein, Adrian Matei, Anton Doboş ("U" Cluj-Napoca), Alpar Meszaros (Gloria Bistriţa), Ionuţ Lupescu, Ioan-Ovidiu Sabău, Dănuţ Lupu, Daniel Timofte (Jiul Petroşani), Iulian Mihăescu, Dorin Mateuţ, Claudiu Vaişcovici, Florin Răducioiu, Marian Damaschin (Victoria Bucureşti), Cezar Zamfir, Cristian Lazăr (Chimia Rm. Vâlcea), Răzvan Matache, Claudiu Jijie, Răzvan Stan, Adrian Slave -jucători de câmp

*VICTORIA: - Antrenori: Florin Halagian şi Gheorghe Timar.
Lotul: Gheorghe Niţu, Dumitru Moraru (Dinamo), Viorel Dumitrescu - portari; Victor Cojocaru, Costel Solomon, Iosif Dorian Stefan, Cornel Mirea, Dan Topolinschi, Marian Pană, Ionel Fulga, Adrian Ursea, Daniel Dan, Emil Ursu, Marcel Coraş, Fănel Târă, Sandu Culcear, Stefan Feodot, Alexandru Nicolae (Dinamo), Costel Orac (Dinamo), Ovidiu Hanganu (Corvinul), Sorin Cigan (F.C.M.Braşov), Alexandru Dinu (Electro Sf. Gheorghe) - jucători de câmp.

*FLACARA: - Antrenori: Ion Numweiller şi Spiridon Niculescu.
Lotul: Florin Alexandru Tene, Benone Dohot - portari; Nicolae Rus (Metalul Mija), Dorel Purdea, Petre Butufei, Teodor Beldie, Ioan Zare (Victoria Bucureşti), George Timiş, Ion Balaur, Daniel Sava, Marin Dragnea, Constantin Pană, Ion Constantin Marcu, Victor Glăvan, Stefan Paul Layiş (Victoria Bucureşti), Vasile Jercălău (S.C.Bacău), Nistor Văidean, Costică Lala, Mihai Stere, Iulian Chiriţă, Marius Andrei, Marian Neagu, Viorel Nicolae (Metalul Bucureşti) - jucători de câmp.

*UNIV. CRAIOVA: - Antrenori: Sorin Cârţu şi Fane Cioacă.
Lotul: Gabriel Boldici, Stefan Crişan, Dorin Arcanu - portari; Vasile Mănăilă, Gheorghe Popescu, Emil Săndoi, Nicolae Zamfir, Adrian-Mihai Popescu, Dănuţ Bica, Ion Olaru, Gheorghe Ciurea, Stefan Stoica, Mircea Irimescu, Ion Geolgău, C. Gheorghe, Claudiu-Constantin Stoica, Eugen Neagoe, Silvian Cristescu, Karuso-Altafino Pălăcian, Pavel Badea, Ion-Adrian Pigulea, Daniel Mogoşanu, Mircea Ion - jucători de câmp.

STIRI SPORTIVE PE SCURT

*La ediţia a 22-a a Campionatelor Mondiale de caiac-canoe, disputate la Plovdiv (Bulgaria), Românii au câştigat o medalie de argint la caiac dublu (femei) - 5.000 m, prin Maria Bituleanu şi Luminiţa Herţea.

*Anton Arghira (cat.74 kg.) a câştigat medalia de argint la recentele Campionate Mondiale de lupte greco-romane disputate la sfârşitul lunii August a.c. la Martigny (Elveţia).

*Paula Ivan este câştigătoarea celei de a V-a ediţii a "Marelui Premiu" IAAF - Mobil", cu un total de 67 puncte. Menţionăm că atleţii trebue să participe la cel puţin cinci concursuri şi să acumuleze un număr minim de puncte pentru a putea participa în finala competiţiei, desfăşurată anul acesta pe stadionul "LOUIS II" din Monte Carlo. Paula a câştigat categoric cursa de o milă, fiind urmată de S. Kitova (URSS) şi Doina Melinte. De menţionat că Paula Ivan a stabilit un nou record mondial pe distanţa de o milă cu 4:15,61 m. (v.r. 4:16,71 m - Mary Decker, USA) în cadrul concursului IAAF - Mobil "NIKAIA" dela Nisa (10 Iulie a.c.).

Paula Ivan

*Campionatele Mondiale de canotaj disputate la începutul lui Septembrie a.c. pe lacul Blejosko, (Bled - Iugoslavia) au confirmat clasa canotajului românesc. Românii au obţinut trei titluri de Campioni Mondiali, trei medalii de argint şi una de bronz, ocupând locul doi în clasamentul pe naţiuni, după RDG.

Elisabeta Lipă
CAMPIOANĂ MONDIALĂ LA SKIF SIMPLU.

D.Năstase, D.Popescu, V.Robu, V.Tomoiagă, M.Gheorghe (jos)
CAMPIONI MONDIALI LA 4 + 1

Doina Bălan | Marioara Curelea | Anca Tănase

Georgeta Soare | Adriana Bazon | Viorica Ilica

Livia Leonte | Mihaela Armăşescu | Ecaterina Oancea

CAMPIOANE MONDIALE LA 8 + 1.

*Medaliate cu argint au fost echipajele de 2 rame (f), 2 vâsle (f) şi 2+1 (m), iar medalia de bronz a fost obţinută de echipajul feminin de 4 rame.

DIN CELE TREI COLŢURI ALE LUMII

Rubrică întocmită de D. PĂSTOREL

LITUANIA IA LEGĂTURĂ CU VECHEA EI LEGAŢIE DIN WASHINGTON

Deşi după anexiunea ei de către Rusia Sovietică - în urma Pactului Hitler-Stalin dela 23 August 1939 - Lituania a încetat să mai existe ca stat, legaţia ei dela Washington a continuat să rămână în viaţă ca şi când nimic nu s'ar fi întâmplat. Natural, reprezentând doar simbolic o Lituanie desfiinţată ca stat fără voia ei.

Imbătrânitul şef al acestei legaţii, Lituanianul Stasys Lozoraitis, a avut recent o surpriză la care nu s'a aşteptat.

Lituania, care datorită mişcărilor naţionale din ultimul timp s'a mai uşurat întrucâtva de chinga rusosovietică, a trimis o delegaţie de oameni de presă la Washington ca să ia contact cu personalul dela vechea legaţie, reprezentat de Lozoraitis ca ambasador al Lituaniei libere. Considerând că e cazul ca acesta să vorbească Lituanienilor din Lituania, i s'a luat un interviu în această privinţă. Si în chip uimitor acest interviu, fără absolut nici o considerare a ce va zice sau cum va reacţiona Moscova faţă de o asemenea îndrăzneală, a fost televizat la canalul de televiziune al republicii, care mai nou a trecut de sub control rusesc sub control lituanian.

După cum se vede Lituanienii au îndrăzneala de a se comporta ca şi cum ei ar fi liberi.

Pe lângă Legaţia lituaniană au mai rămas în viaţă în America şi legaţiile Estoniei şi Letoniei. Drept subsidii pentru întreţinerea lor timp de atâţia ani sunt nişte fonduri în valută lăsate de aceste state în zilele de anexiune a lor, administrate cu extrem de mare economie.

TURIŞTI POLONEZI MALTRATAŢI DE GRĂNICERII ROMÂNI

Ministerul de externe al Poloniei a înaintat un protest diplomatic în urma maltratării de către grănicerii români a 30 de turişti polonezi care veneau din Budapesta cu trenul pentru a ajunge în Bucureşti.

La punctul de frontieră, turiştii au fost daţi jos din tren, li s'au luat paşapoartele şi au fost încuiaţi într'o cameră de aşteptare. La protestele unora din ei, grănicerii au intervenit cu brutalitate ameninţând cu armele, lovind şi utilizând gaze lacrimogene împotriva celor care au opus rezistenţă. După cum a declarat o turistă, pe pereţi erau scrise în limba poloneză scurte mesaje care enunţau atacuri asemănătoare ca şi cazuri de viol şi furturi.

In final după ce cel mai recalcitrant dintre ei a fost bătut şi obligat să plătească 2.000 de lei, grupul a fost suit în trenul care pleca spre Budapesta.

GORBACIOV LA VATICAN

Ambasadorul Uniunii Sovietice la Roma, Nicolai Luncov, a anunţat că Mihail Gorbaciov va efectua o vizită în Italia în a doua jumătate a lunii Noembrie. Cu această ocazie el va face şi o vizită papei Ioan Paul al II-lea, fiind primul lider al Kremlinului care va fi primit de şeful bisericii catolice.

Această întâlnire ar putea fi un pas înainte şi în ceea ce priveşte o viitoare călătorie pe care papa doreşte să o facă de multă vreme în republicile sovietice cu populaţie catolică, cum sunt Lituania şi Ucraina.

PROFEŢIILE LUI IELŢIN

Ielţin a declarat reţelei americane de televiziune A.B.C. că Mihail Gorbaciov nu are la dispoziţie decât şase luni, maximum un an pentru a-şi duce ţara spre progres sau pentru a face faţă "unei revoluţii pornită de jos". De altfel, a declarat el, această revoluţie a şi început sub forma grevelor ocazionale şi diverselor puncte fierbinţi din ţară. "Revoluţia va începe când aceste puncte fierbinţi se vor răspândi şi vor afecta întreaga ţară", a conchis el.

Ulterior, la o conferinţă de presă el şi-a exprimat părerea că Mihail Gorbaciov are suficientă putere ca să facă faţă celor care i se opun, dar că el nu a aprofundat suficient problema perestroicii înainte de a o anunţa, şi de aceea s'au făcut greşeli.

SLOVENIA PE DRUMUL SECESIUNII

După cum a transmis agenţia Reuter, Slovenia a sfidat avertismentul federal adoptând amendamente constituţionale la dreptul de secesiune.

Au fost de asemenea votate amendamente care garantează suveranitatea economică şi politică şi îngrădesc intervenţia federală pe teritoriul ei.

Votul parlamentului Sloveniei a avut loc numai la câteva ore după ce autoritatea superioară constituţională a Iugoslaviei, formată din preşedinţia a opt membri, a avertizat că amendamentele respective sunt anticonstituţionale şi inacceptabile şi cu "profunde consecinţe negative".

UN NOU FLUVIU ÎN EUROPA

De când Ungaria şi-a deschis graniţa sa cu Austria, exodul est-german a căpătat în primele săptămâni ale lunii Septembrie aspectul unui fluviu care izvorăşte în Germania de Est, trece prin Cehoslovacia, pătrunde în Ungaria îndreptându-se spre Austria fără a mai fi oprit de vreun baraj, trece şi prin această ţară, apoi se varsă în Germania de Vest.

Pare de domeniul fanteziei, că la un moment dat numai în două zile au trecut spre Austria 12.000 de "cetăţeni ai Republicii Democrate Germane". Lagărul de refugiaţi din Bavaria care în August număra aproximativ 70.000 de noi veniţi, a ajuns în noile condiţii la aproape 200.000.

Odată pătrunşi pe teritoriul Germaniei de Vest, est-Germanii capătă în mod automat cetăţenia acestei ţări. Li se dau imediat 250 de mărci pentru primele cheltuieli, apoi li se acordă şcolarizare gratuită, automobil, ajutor de şomaj şi asistenţă medicală gratuită, iar fiecărei familii i se dau între 3.000 şi 10.000 de mărci pentru primele condiţii de locuit. Treptat li se fac oferte de serviciu în diverse părţi ale ţării. Lagărul are o atmosferă de carnaval, cu copii care aleargă şi se joacă pretutindeni, în timp ce părinţii scotocesc prin stocuri imense de obiecte şi îmbrăcăminte donate.

Unii refugiaţi vin din Ungaria cu propriile lor maşini după ce şi-au petrecut concediul în această ţară, în Bulgaria sau în România. (Câtă diferenţă faţă de refugiaţii care şi-au riscat viaţa trecând alte frontiere către lumea liberă!!!!)

Guvernul ungar a rămas surd până în prezent la toate protestele ţărilor răsăritene. R.D.G.- ul a adresat un mesaj de protest ministerului de externe maghiar în care se spune: "Comportamentul Ungariei reprezintă o încălcare flagrantă a tratatelor legale şi aceasta constituie o violare a intereselor de bază ale Republicii Democrate Germane".

Primul ministru maghiar Miklos Nemeth care la 25 August a făcut la Bonn o vizită surprinzătoare împreună cu ministrul său de externe Gyula Horn, nu are nici un interes să strice relaţiile sale cu Germania de Vest dela care aşteaptă un substanţial ajutor economic, ajutor care a fost promis încă dela vizita lui Bush la Budapesta şi apoi la întâlnirea dela Paris a celor 7 mari ţări industrializate.

R.D. Germană, cu un Honecker grav bolnav şi moral scăzut este considerat chiar de unii membri de partid ca un "vas fără căpitan". Exodul cetăţenilor săi îl transformă însă şi într'un vas comunicant cu alt vas, dar aşezat mai sus şi ameninţat astfel să-şi piardă din conţinut în favoarea celuilalt.....

GORBACIOV ÎŞI ÎNTĂREŞTE POZIŢIA

După o şedinţă dramatică a Comitetului Central al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice menită să discute criza produsă de turburările etnice, Mihail Gorbaciov şi-a consolidat poziţia înlăturând din Biroul Politic încă cinci conservatori care se opuneau planurilor sale de reformă.

In capul listei se află Vladimir Scerbiţchi, liderul comunist al Ucrainei, omul lui Brejnev, care a condus republica ca pe un domeniu personal. Il urmează fostul şef al K.G.B.-ului, Victor Cebrikov.

Mihail Gorbaciov a primit aprobarea în ceea ce priveşte planul său de a transforma actualul sistem federal sovietic, acordând noi garanţii minorităţilor şi schimbând relaţiile dintre guvernul central şi cele 15 republici.

Violenţele etnice şi deteriorarea condiţiilor economice făcuseră pe unii conservatori să pună în discuţie politica lui Gorbaciov. El a anunţat plenarei un congres "crucial" al partidului care să "injecteze sânge proaspăt". Congresul se va ţine toamna viitoare, cu şase luni mai devreme decât fusese anunţat.

Liderul Uniunii Sovietice a spus în încheiere: "In actualul stadiu al perestroicii noastre, trebue să consolidăm partidul şi ţara şi să mergem înainte fără să cedăm acelora cărora le-ar plăcea să ne ţină în trecut şi să încerce o întoarcere înapoi; dar nici acelora care propun platforme aventuriste."

Schimbările produse în Biroul Politic vor permite în primul rând scăderea tensiunii politice din Ucraina. O altă mişcare calculată pentru a câştiga suportul blocurilor etnice, este promovarea în acest for a lui Botiş Pugo, fostul secretar de partid al Lituaniei, care devine al doilea membru neslav al Biroului Politic după Sevarnadze.

Singurul conservator lăsat încă într'o poziţie cu influenţă rămâne Igor Ligaciov care recent a fost în Berlinul de Est pentru a discuta problema exodului din Germania răsăriteană.

Cronica internaţională

LIBERTATE CU PUNGA GOALĂ

—George AUGUSTIN—

Spectaculoasele schimbări produse în ultimul timp în lagărul comunist, au umplut spațiul mijloacelor de informare în masse, făcând o infuzie de optimism asupra unui viitor care până nu demult apărea destul de sumbru.

Bagheta magică a intrat în funcțiune și fapte normale, care trebuiau să fie de mult cunoscute în lumea liberă - unde se spune că nu există cenzură - au apărut ca dezvăluiri de mari secrete. Ceea ce era arhicunoscut în țările captive, dela data căderii lor în captivitate de acum cincizeci de ani, se dezvăluie ca mari descoperiri recente în lumea liberă de Apus. Ele sunt difuzate ca anexe secrete ale înțelegerii dintre Germania și Rusia.

Anexele secrete ale tratatului de neagresiune Ribbentrop-Molotov au lucrat fără nici un secret, atunci când Rușii au cotropit Tările Baltice și au smuls României, Basarabia și Bucovina de Nord împreună cu ținutul Herța.

Care este deosebirea morală dintre acordul Ribbentrop-Molotov și "Ințelegerea Marilor Trei", Roosevelt-Churchill-Stalin, de împărțire a țărilor europene în "zone de influență termen eufemistic de ocupare a acestor țări de forța brutală a celui mai tare?

In urma tratatelor secrete semnate în ultimii 50 de ani de Reichul nazist, Rusia comunistă și Marile Democrații Apusene, numărul victimelor umane ucise sau moarte în captivitate întrece numărul morților pe front în cele două mari războaie din acest secol.

Din resursele vii, nestinse, ale națiunilor captive, dreptul legitim al ginților și vocea sângelui s'au ridicat la suprafață și națiunile își cer libertatea ce le-a fost furată. Este puternicul simțământ de afirmare națională, uluitor prin forța spirituală de care a dat dovadă, elanul cu care Tările Baltice au reușit să-și impună identitatea, în haosul falsului imperiu sovietic.

Alături de curajul balticilor, este demn de reținut perseverența Polonezilor și maturitatea politică a Ungariei, pe care le putem privi cu gelozie, comparându-le cu mersul de rac al comunismului din România.

Explozia în lanț a naționalismului din republicile stăpânite de Rusia în URSS, este un fapt natural, care - după cum am prevăzut - a început acum și va continua in viitor, până la pulverizarea închisorii popoarelor, Uniunea Sovietică.

Dreptul la identitatea națională, prevăzut în toate organizațiile internaționale și în toate acordurile generale, dela Organizația Națiunilor Unite până la Acordul dela Helsinki, este garantat pe hârtie și ignorat în practică, iar când totuși reușește să fie impus, apar noi bariere care îi fac pe bieții oameni să-și blesteme soarta că fac parte dintr'o națiune mică.

Să lăsăm deocamdată de o parte situația statelor decolonizate din Africa și Asia, care după ce și-au căpătat independența au sărăcit mai mult decât pe timpul când erau colonii.

Să vedem ce se întâmplă în încercările de liberalizare a țărilor din lagărul comunist, în încercarea de a-și croi o politică independentă de Moscova și implicit de CAER.

Avem dela început două acțiuni de tip diferit. Națiunile din interiorul Uniunii Sovietice și națiuni formal independente ca stat, de Uniunea Sovietică.

In cadrul primei categorii sunt deocamdată Tările Baltice și Basarabia, care înainte de ocupația rusească, aveau un standard de viață superior celui din Uniunea Sovietică. După ocuparea lor de Ruși, aceste țări au fost o sursă de venituri și de aprovizionare pentru planul economic al Uniunii Sovietice și un loc de imigrare a Rușilor, în aceste teritorii bogate, ocupate de ei. Secesiunea de orice natură a acestor țări - rămase deocamdată încă în corsetul Uniunii Sovietice - dar mai ales ieșirea lor din planurile economice ale URSS-ului, sunt în avantajul lor și o pierdere pentru planul general.

Cu administrație locală și personal calificat, superior calificării Rușilor, aceste țări obținând independență economică, pot intra în raporturi de schimb cu țările lumii libere și își pot redresa dela început starea economică actuală. Schimburile cu Uniunea Sovietică la nivelul pieții mondiale, vor fi de fiecare dată în favoarea lor, fapt care îi determină pe Ruși să frâneze orice încercare de ieșire a acestor țări din planurile lor economice.

Alta este situația Poloniei și în același fel, dar mai puțin gravă, a Ungariei.

Cu o datorie externă de circa 40 miliarde de dolari - după dezastruoasele planuri economice de tip comunist - Polonia nu se poate redresa singură.

In luna August, crt, Președintele Bush a vizitat Polonia și a promis un ajutor financiar care nu revine nici câte 5 dolari americani pe cap de locuitor. Cu o datorie de peste 1000 de dolari pe cap de locuitor, ajutorul promis de președintele american, abia ajunge să dea de mâncare pentru o zi, populației.

Cu toate măsurile de liberalizare, în Polonia - ca în toate statele comuniste - sărăcia domină peste tot. Aici începe marea tragedie și greul, pentru punerea în picioare a țărilor care vor să scape de comunism. Stoarse de toate bogățiile și de ultima picătură de energie în urma acordurilor marilor puteri care au împărțit lumea în zone de influență, țările ocupate de Ruși, nu se pot reface fără un ajutor din afară. Nu lenea locuitorilor a adus aceste țări în starea de mizerie în care se află, ci exploatarea cea mai cruntă a unui sistem politic, unic în lume, care nu lasă omului nici un drept de proprietate decât hainele cu care își acoperă trupul.

Tările vestice așteaptă ca eliberarea țărilor captive să fie făcute de ele înșile și tot ele să se redreseze economic pe bază autarhică? Ar fi cel mai odios cinism față de niște popoare aruncate în crunta experiență comunistă. Sau țările dezvoltate caută să speculeze această situație pentru a le prinde în plasa împrumuturilor de unde se scapă foarte greu?

Exemplul României este edificator în acest sens. Tările vestice știau prea bine cât valora panorama "independenței" trâmbițată de Ceaușescu. Toată mascarada cu decorații, diplome honoris causa și plimbări în caleașcă regală, nu urmăreau decât să bage pe gât toate instalațiile declasate moral, pe credit bineînțeles, pentru a se ajunge la fabuloasa datorie de 11 miliarde de dolari, pe care bieții Români o vor simți - prin copii născuți rahitici - încă o generație de acum încolo.

Să ne întoarcem însă la problema poloneză. Fiind țara pentru care s'a început cel de al doilea război mondial, Polonia nu poate fi acuzată de fascism sau nazism. Organizarea Solidarității, este un fenomen național și succesul de a reveni din organizație persecutată scoasă în afara legii, la formarea guvernului, este rezultatul politicii mature la care au contribuit toți factorii importanți, dela partidul comunist până la ierarhii Bisericii Catolice. Sunt însă forțe care nu văd cu ochi buni reînvierea Poloniei libere și încearcă să răstoarne ierarhia aleasă de Polonezi, în mod liber.

Buturuga aruncată în fața istoricului car al libertății Poloniei, este incidentul provocat la mânăstirea Carmelitelor dela Auschwitz. Imediat după neînsemnatul incident, în presa americană au apărut articole care condiționează răspicat ajutorul pentru guvernul Solidarității, de desolidarizarea publică a acestei organizații de Biserica Catolică din Polonia.

Nu știm ce greutate poate avea un asemenea articol de gazetă în deciziile guvernului american, dar în cursul lunii Septembrie au avut loc mari dezbateri în Congresul American în legătură cu ajutorul ce urma să fie acordat Poloniei și până la urmă Administrația Bush a dublat suma ce va fi acordată Poloniei, ceea ce va reveni mai puțin de 9 dolari pe cap de locuitor.

Liderul solidarității, Lech Walesa, care urmează a face o călătorie la Washington în luna Noembrie, pentru a solicita un ajutor financiar, a declarat că pentru ieșirea din criza economică în care se află Polonia, este necesar un ajutor de urgență de 10 miliarde de dolari, iar Primul Ministru al Poloniei, a declarat că "cine ne dă astăzi un dolar, mâine îl vom socoti că ne-a dat doi".

Prețul pe care unele cercuri din Apus îl pun pe beneficiul investițiilor în eliberarea țărilor captive, nu face decât să întărească propaganda comunistă care are ca prim punct propagandistic, exploatarea capitalistă.

Pare paradoxal, dacă nu chiar cinic, ușurința cu care unele cercuri financiare au acordat credite de miliarde de dolari, comuniștilor, dar refuză acordarea de ajutor economic țărilor care se eliberează de sub comunism.

Când comuniștii au pus mâna pe putere în Nicaragua, Președintele Carter le-a acordat imediat un ajutor de 400 milioane de dolari, dar nu același lucru s'a întâmplat când generalul Pinochet a salvat Chile de anarhie și teroare comunistă.

Acum este rândul Poloniei, test dificil dar edificator pentru popoarele de sub cortina de fier. Va fi lăsată Polonia în criza inflației în care se află Iugoslavia sau va fi ajutată să scape de cătușa planurilor economice comuniste și să intre în rândul țărilor europene de care este legată prin cultură și tradiție?

Pentru orice schimbare de adresă, anunţaţi redacţia ziarului cu cel puţin 4 săptămâni înainte.

Efemeride

Românii au uitat că în lume există și bucurie, de când cineva, în numele lor, a ordonat țării să capituleze fără condiții, în fața unui dușman numeros care nu are în vocabularul său cuvintele milă și durere.

A fost crudă soarta Românilor în ultimii cincizeci de ani. Hohotul de râs sănătos și cântecul, care îi însoțea pe Români și la petreceri și la muncă, au dispărut din viața obișnuită, de când jandarmii au început să intre prin case, răsturnând bunurile gospodăriei și ducând pe gospodari în noaptea întunecată de unde nu s'au mai întors niciodată.

A venit după aceea sfâșierea hotarelor țării, au urmat lungile convoaie de refugiați care umpleau toate drumurile țării în căutarea unui adăpost, izgoniți din căminele lor din Basarabia, Bucovina, Ardeal și Cadrilater.

Nu și-au găsit oamenii încă un loc de adăpost, alții erau plecați de acasă de ani de zile concentrați pe zonă și după faimosul "Vă ordon să treceți Prutul", cu care a început ceea ce s'a numit Cruciada împotriva bolșevismului, au început să vină prin sate actele de deces ale celor căzuți pe front, îndoliind sute de mii de case de țărani și târgoveți, în timp ce la Capșa se mâncau icre negre, se bea șampanie și se complota pentru pierderea războiului anticomunist, de cei "mobilizați pe loc".

Si războiul s'a pierdut!

Războiul nu s'a pierdut însă din cauza ostașului român care umilit, bătut și trădat, flămând și dezbrăcat, era gata să-și jertfească și ultima picătură de sânge pentru patria lui.

Războiul a fost pierdut chiar dinainte de a începe, de marea pacoste căzută peste țara dintre Nistru și Tisa, care a fost politicianismul.

Câți dintre politicienii care triumfau la 23 August 1944, că "dictatura" a fost înlăturată, au vărsat atunci o lacrimă pentru Basarabia pierdută care - dacă ar fi fost cu putință ar fi dislocat-o Rușii pentru a o planta dincolo de Urali?

S'a gândit cineva dintre ei, ce se întâmpla în acele nopți, petrecute de ei în chefuri, cu bieții Români din Basarabia? Cântau muzicile la localuri și în București nu se cunoaștea că e război. Doar bietul ostaș care a scăpat cum a putut să nu fie luat de Ruși, după ce a primit ordin să nu mai lupte contra Rușilor, a fost întors stânga'mprejur și împins să lupte spre punctul cardinal opus. Tot el care a fost în Caucaz și în Crimeia, la Stalingrad și Cotul Donului, la Nistru și în Iași, a fost cel care a fost trimis la Tisa și în Tatra, să elibereze Debreținul, Brno și alte orașe și sate de care nu auzise în viața lui. Pentru ceilalți, mobilizarea pe loc, a fost prelungită sine-die.

Viața își are însă capriciile ei. Nu peste mult timp, mulți dintre cei care au crezut că au scăpat de dictatură, au cunoscut pe viu bătutul la ușă în miezul nopții și cursa gratuită cu mașina până în hrubele securității, de unde din nefericire mulți nu s'au mai întors, stinși în anonimat, cu târziul regret că n'au vrut să vadă la timp, cursul vremii. Au murit însă tot pe pământ românesc.

Cei din hotarul dinspre Soare Răsare, n'au avut nici acest noroc. Basarabenii au fost duși în vastul imperiu al morții albe și al fiarelor polare. Străini și necunoscuți. Multora din ei nu le-a rămas nici un urmaș pentru a-i pomeni la un parastas, iar asupra celor rămași în Basarabia și Bucovina de Nord, s'a aplicat fierul înroșit al alfabetului cirilic și dresarea vorbirii în limba rusă.

De 45 de ani, basarabenilor le-a fost interzisă de Ruși, legătura cu România și orice aluzie la Unitatea Tării, iar Românilor din țară le-a fost interzisă de comuniștii din România, orice legătură sau aluzie la răpirea Basarabiei.

Si totuși, după 45 de ani, când părea de necrezut că sub strivitoarea apăsare a înțelegerii celor mari de acaparare a popoarelor fără putință de apărare, Românii din Basarabia, au izbucnit ca o năvală grea de stânci, stăpânind cu imensa cifră de circa jumătate de milion de oameni, străzile și piața Chișinăului.

"Nu ne falsificați trecutul istoric" a fost deviza principală a acestei imense manifestații și au impus celor ce conduc, vrerea lor: Moldovenii sunt neam latin, ei au un alfabet latin și limba lor este limba română (moldovenească) pe care o vor limbă oficială de stat.

Ferice de ei că nu au niște politicieni ca unii din "exilul din lumea liberă".

Românii au uitat că în lume există și bucurii, dar puternicul val de românism care a pornit din Basarabia robită, a făcut ca inima Românului închistată de atâtea suferințe, să bată mai viguros, fruntea brăzdată să se descrețească și primul zâmbet de bucurie să lumineze fața udată până acum de lacrimi.

Basarabia a fost prima provincie care s'a reîntregit după primul război mondial cu România. Fie ca glasul libertății pornit și acum din Basarabia să treacă Prutul și să trezească la viață, obiditul popor, siluit de cel mai nevrednic individ apărut în România.

CRONICA VREMII

DOUĂ COMEMORĂRI

—— Ion BOIERU ——

REVOLUTIA FRANCEZA din 1789 a fost obiectul unor spectaculoase festivități naționale și internaționale, cu ocazia împlinirii bicentenarului. Oficialitățile franceze au cheltuit sume fabuloase pentru a comemora acest eveniment istoric. Festivitățile au fost decorative, patriotice și într'un spirit de indulgență față de ideologia revoluționară dela 1789, deși o bună parte din poporul francez are conștiința că valorile acestei revoluții trebuesc revizuite, într'o perspectivă mai realistă, mai aproape de adevăr. Căci Revoluția franceză din 1789 a fost o revoluție bazată pe principiile filosofiei iluministe a Enciclopediștilor și a avut ca obiectiv distrugerea societății franceze, structurată pe principiile de gândire creștină. Revoluționarii dela 1789 au dărâmat, în numele ideilor inițiate și promulgate de Enciclopediștii atei, vechiul regim din Franța, aducând odată cu ideologia lor iluziile progresului, ale libertății, și domnia totală a individului și a rațiunii ca valoare supremă.

Această nouă ideologie care a fluturat ideile de libertate, fraternitate și egalitate, a săvârșit crime înspăimântătoare, a ruinat instituțiile străvechi ale Franței, a îngrădit drepturile și libertățile bisericii catolice, omorând preoții, călugării și călugărițele care nu acceptau jurământul de credință față de noua ordine revoluționară. Au desființat ordinele călugărești și au promovat rațiunea ca singura zeitate, care trebue să fie idolatrizată. Caracteristica principală a acestei revoluții a fost tescuirea și însângerarea acelora care aveau alte credințe și căutau în altă parte adevărurile existenței lor sau ale comunității lor. Prin aceasta, revoluția din 1789 a aruncat țara în dezordine, anarhie printr'o violență care a împânzit țara cu cimitirele celor care au fost uciși, fără judecată și fără de vină.

Principiile care au dominat, prin victoria revoluției franceze, au fost raționalismul, liberalismul, naturalismul, ateismul și secularismul. Acestea au devenit, după aceea, forțele călăuzitoare ale țărilor europene, care s'au lăsat amăgite de ideologia revoluționară din 1789. In numele acestei ideologii s'au întemeiat statele europene, a căror existență a durat până la izbucnirea primului război mondial. După terminarea acestui război, noile generații din Europa au început să-și caute alte formule, care să le satisfacă nevoile lor naționale, individuale, ideologice și crestine. Războiul mondial din 1914-1918 a fost o consecință a erorilor fundamentale ale structurii principiilor revoluției franceze. In bună parte și Revoluția bolșevică din 1917 poate fi explicată prin ideologia dela 1789. Si mulți dintre conducătorii bolșevici au subliniat apropierea lor de ideologia franceză, deși aceasta apropiere se poate mai bine explica prin caracteristicile sângeroase ale amândurora.

Burghezia franceză, care s'a ridicat ca o clasă dominantă, în societatea franceză, a creat instituții, moravuri și valori, care nu corespundeau cu tradițiile Franței de altădată. Ea a denigrat întreg trecutul glorios al poporului francez, mai ales Evul mediu, pentrucă acela fusese creștin, întemeiat pe valori creștine. Si dezvoltarea statului român modern s'a făcut în bună parte sub influența ideologiei revoluției franceze, iar Evul mediu era privit în manualele de școală, și chiar la universități, ca o epocă întunecată, confuză și lipsită de valori culturale.

Comemorarea celor două sute de ani dela Revoluția franceză nu a așezat deloc Europa în albia ei cea adevărată. Căci ideile dela 1789 nu au creat o lume mai bună, o ordine durabilă, pasnică și creștină, dimpotrivă a întemeiat o lume iluzorie, care apoi s'a dărâmat sub loviturile necruțătoare ale timpului, care a ridicat alte revoluții și denigrări, ca o reacțiune împotriva filosofiei dela 1789. In orice caz, nu se mai poate revalorifica ideologia revoluționară din 1789, căci este anacronică și a fost fundată pe principii irealiste; a fost sângeroasă și anti-creștină.

PERESTROICA SI GLASNOSTUL

au și ele un fel de comemorare, căci au trecut vreo cinci ani dela inițierea lor de către Gorbaciov, și aceste două reforme pregătite de Sovietici au stârnit infinite dezbateri, atât în Rusia cât și în lumea întreagă, dar în special în Statele Unite. In America, și de data acesta, propunerile sovietice sunt acceptate cu mai multă simpatie de o parte (cam majoritară) a Congresului. Unii democrați s'au tare supărat pe președintele Bush, deoarece acesta nu se grăbeste să sară în ajutorul Sovietelor, ca să-și refacă economia și să introducă un regim democratic. Acești democrați văd o șansă deosebit de mare într'o acțiune de salvare a Sovietelor, pentru pacificarea lumii; au trecut deci la un atac frontal împotriva președintelui. Si, acest atac se dezlănțuie tocmai în perioada în care Statele Unite au cea mai bună poziție de negociere cu Sovietele, atât în problemele de politică exterioară cât și în chestiunile de dezarmare (arme convenționale și nucleare). Adevărul că, dacă Sovieticii, sunt dispuși azi la tot felul de concesii și tratate, ei se găsesc într'o situație care nu este de invidiat; se găsesc la capătul puterilor lor de competiție cu Statele Unite în timp ce producția lor economică este paralizată și populația se află într'o stare de revoltă permanentă, fiind nemulțumită cu promisiunile, care nu se mai împlinesc, din 1917 până astăzi. Rusia Sovietică este în criză, pe toate planurile, și această criză îi diminuează simțitor puterea ideologică, politică și militară. Cea mai sensibilă parte a crizei, după cea economică și financiară, este aceea a tulburărilor diferitelor grupuri etnice și naționale. Rusia Sovietică și-a încercat toate puterile într'o cursă de înarmări cu lumea liberă și cu Statele Unite mai ales, în speranța că va putea depăși forțele combinate ale țărilor libere, din Alianța Atlanticului, sau eventual vor putea produce spărturi vătămătoare în blocul militar al acestora, ca urmare a capcanelor politice pe care le aveau la îndemână. Socoteala a fost greșită. Moscova a ruinat Rusia întreagă, prin înarmările nesăbuite, și a adus întreaga populație la înfometare. Ideologia lor, de asemenea, a eșuat în obiectivele ei de îndoctrinare și educație specială. Grupurile etnice au început să scuture corsetul guvernamental al unui guvern dictatorial, și își cer drepturile lor de libertate, independență și autonomie, nu ca un simplu slogan politic, ci ca o necesitate de salvare a propriei lor existențe naționale. Aceste grupuri etnice, nu au făcut parte din unitatea biologică și spirituală a poporului rus. Deci, se vreau libere și suverane pe propriul lor destin.

Atunci, aici, apare o întrebare firească: de ce să fie grăbit președintele Statelor Unite să ajute economia și politica domestică a Rusiei Sovietice? Rusia Sovietică și-a lărgit considerabil spațiul teritorial, prin forță și prin sprijinul efectiv al lui Roosevelt, care a desconsiderat complet nevoile popoarelor din Răsăritul Europei și le-a lăsat pradă Moscovei, care astăzi este obligată să-și rezolve crizele prin care trece. Moscova nu va face concesiuni dacă nu este constrânsă să facă acest lucru. Criza de azi, generalizată, în Soviete, este un instrument de presiune asupra Moscovei să devină realistă și să renunțe la obiectivele ei de cucerire și dominație mondială. Ideologia bolșevică s'a dovedit incapabilă de a rezolva problemele vreunei societăți. Ea a ajuns să fie aruncată peste bord și nu o mai poate nimeni salva. Să-i lăsăm pe bolsevici să-și plătească propriile lor defecte, erori și imoralități în politica internațională și internă.

NOTE SI COMENTARII

MAESTRUL GHEORGHE ZAMFIR ACUZĂ

Printr'o scrisoare, adresată Ambasadei române din Geneva, Elveția, drept răspuns la invitația făcută de a participa la "sărbătorirea zilei naționale a României, 23 August", maestrul Gheorghe Zamfir, care, cu naiul său fermecat a făcut cunoscută muzica românească pe toate meridianele lumii, a trimis în schimb o scrisoare prin care acuză guvernul dela București de toate crimele săvârșite împotriva poporului român. O scrisoare lungă, din care, din lipsă de spațiu, desprindem următoarele pasagii:

"...știți foarte bine, și dacă nu știți, cred că bănuiți, că eu nu numai că nu recunosc ziua de 23 August, dar nu recunosc nici guvernul dela București. Singurul om pe care-l recunosc de conducător legal al României și al Românilor de pretutindeni, este Regele Mihai I, pe care l-ați înlăturat cu pistolul și tancurile rusești..."

"... Voi nu știți decât un lucru, unul singur: moarte capitaliștilor și dărâmarea culturii străvechi, a bisericilor, uciderea lui Dumnezeu în om, transformând preoții în demoni, lingăi și servitori ai satanei, iar bisericile în latrine"...

"... Mi-ați distrus viața de când eram copil, împuindu-mi capul cu slogane și minciuni din cele mai oribile: "Stalin și poporul rus/libertate ne-au adus", "U.R.S. S- bastionul păcii e!" "Gheorghiu Dej - luptător-pentru pace și popor!" Asta în timp ce viețile umane dispăreau ca muștele, cu zecile de mii și milioane, iar patrioții cei mai mari și mai nobili, tratați drept criminali și "dușmani ai poporului"...

"...Când eram dirijor al Ansamblului "Ciocârlia" îmi puneați zeci de scrisori sub ușă, în garsoniera mea din strada Brutus nr. 13, amenințându-mă: "Criminalule...dacă până săptămâna viitoare nu-ți dai demisia, vei fi ucis!"

"...Ați încercat să devin agentul vostru în numeroase reprize, căci arta pe care eu o reprezentam pe scenă, nu vă ajungea. Ați încercat apoi să-l faceți pe fratele meu agentul vostru, căci cei din grupul cu care am cântat 12 ani, erau de mult informatorii voștri. Să nu vă scape nimic, nici când a fătat oaia ciobanului în Carpați, sau în Australia, nici când s'a bălegat o vacă în munții Anzii Cordilieri"...

"...După ce am dedicat concertele mele din Ianuarie 1982, dela Ateneu, lui Dumnezeu, ați declanșat oribila acțiune împotriva așa numitei "secte transcendentale", care nici nu exista! Ați distrus viața a 3000 de oameni, arestându-i și împrăștiindu-i prin toate coclaurile țării, numai pentrucă eu pronunțasem cuvântul DUMNEZEU pe scenă, în loc de partid, și că în 40 de ani de istorie comunistă, nimeni nu avusese un asemenea curaj"...

Intrebările pe care maestrul Zamfir le pune în această scrisoare celor dela București, sunt - în general fie zis - întrebări chinuitoare pentru întreg comunismul.

"De multe ori stau și mă gândesc: ce vreți voi dela mine? Vreți ca SUA să fie comunistă? Japonia, Anglia, Australia, Africa de Sud, Europa de Vest, Scandinavia, Canada și tot ce nu s'a dat după Marx? Când sperați voi ca toate aceste țări să devină comuniste sută la sută? Ce mijloace vreți să întrebuințați? Câte milioane de spioni, cât furt și câte crime vor trebui pentru ca toată Terra să fie de partea voastră?"

"Ați văzut bine că după 60 de ani de tragică experiență, teoria voastră ține numai la popoarele înapoiate, ori ca să le faci combative, trebue să investești în ele cultură...miliarde și miliarde...plus hrană. Păi, dacă toată economia comunistă e la pământ, iar popoarele trăiesc într'o mizerie de nedescris, de unde găsiți voi atâta hrană, arme și industrie ca să aduceți pe toți negroizii pământului la linia de plutire? Nu credeți că eșecul e iminent și că deja ați pierdut partida? Cât trebue să furați voi dela Occidentali, Japonezi și Americani ca să-i ajungeți și ca să-i depășiți, căci după cât am înțeles toată politica actuală a voastră se bazează pe trei elemente:

- 1. SPIONAJ
- 2. FURT
- 3. OMOR SI VANZARE DE COPII SI OAMENI

Nici o țară din istoria omenirii n'a avut asemenea obiective oricât de sălbatică ar fi fost ea"...

Gheorghe Zamfir aduce acuzația cea mai gravă sistemului comunist, atunci când scrie că:

"Pe biserică ați pus mâna, sub sutanele și în inima papilor dela Roma v'ați strecurat. Pe cei ce nu au fost cu voi, i-ați lichidat otrăvindu-i"...

In încheiere, maestrul Gheorghe Zamfir declară că: "...această scrisoare va face turul lumii și va fi distribuită în toată țara"...

Deși fragmentar, ne-am făcut datoria, făcând-o cunoscută și cititorilor noștri.

Nicolae NOVAC

CUVÂNTUL ROMÂNESC
THE ROMANIAN VOICE
ISSN 0706-6365
Redacția și administrația:
P.O. BOX 4217
STATION D.
HAMILTON, ONTARIO
L8V 4L6
CANADA
TELEPHONE:
(416) 387-1832